

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA**NUTARIMAS**

DĖL LEIDIMO VYKDYTI KONCENTRACIJĄ AB „LINAS AGRO GROUP“ ĮSIGYJANT 100 PROC. UAB „TABA HOLDING“, 85,9073 PROC. AKCINĖS BENDROVĖS „KAUNO GRŪDAI“, 87,6078 PROC. AKCINĖS BENDROVĖS „VILNIAUS PAUKŠTYNAS“, 91,5467 PROC. AKCINĖS BENDROVĖS KAIŠIADORIŲ PAUKŠTYNAS, 100 PROC., UAB „KORMOPROM INVEST“ IR 79,2463 PROC. AKCINĖS BENDROVĖS „ZELVĖ“ AKCIJŲ BEI ĮGYJANT VIENVALDĘ PASTARŲJŲ BENDROVIŲ KONTROLĘ

2021 m. liepos 5 d.

Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2021 m. liepos 5 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl leidimo vykdyti koncentraciją AB „Linus Agro Group“ (toliau taip pat – LAG) įsigyjant 100 proc. UAB „TABA Holding“, 85,9073 proc. akcinės bendrovės „Kauno grūdai“ (toliau taip pat – KG), 87,6078 proc. akcinės bendrovės „Vilniaus paukštynas“, 91,5467 proc. akcinės bendrovės Kaišiadorių paukštynas, 100 proc., UAB „Kormoprom invest“ ir 79,2463 proc. akcinės bendrovės „Zelvė“ akcijų bei įgyjant vienvaldę pastarųjų bendrovių kontrolę.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Pranešimas apie koncentraciją Konkurencijos taryboje gautas 2021 m. vasario 9 d. (toliau – ir Pranešimas). 2021 m. vasario 15 d. apie gautą Pranešimą buvo paskelbta Konkurencijos tarybos interneto svetainėje. Suinteresuoti asmenys iki 2021 m. kovo 1 d. turėjo teisę pateikti nuomonę dėl šios koncentracijos. Nuomonių iš suinteresuotų asmenų dėl numatomos vykdyti koncentracijos nebuvo gauta.

(3) Pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimas buvo pratęstas Konkurencijos tarybos 2021 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 1S-19 (2021) Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje numatytam keturių mėnesių laikotarpiui.

(4) Nagrinėdama pranešimą apie koncentraciją ir siekdama gauti reikiamos informacijos, Konkurencijos taryba kreipėsi ir gavo paaiškinimus iš koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų, taip pat iš ūkio subjektų, užsiimančių įvairiomis su koncentracijos poveikio vertinimu susijusiomis veiklomis, įskaitant prekybos augalų apsaugos produktais, mineralinėmis trąšomis, kombinuotais pašarais ir pašarinėmis žaliavomis, sėklomis, grūdinių, aliejingų sėklų ir ankštinių kultūrų supirkimo, pardavimo veiklomis, ūkio subjektų, perkančių įvairius vištienos produktus. Koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat surinkti paaiškinimai ir iš galutinių vartotojų, pvz. sėklas perkančių ūkininkų, taip pat iš įvairių institucijų, renkančių duomenis, aktualius nagrinėjamos koncentracijos vertinimui (Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras).

1. Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai ir jų vykdoma veikla

(5) Vadovaujantis Pranešimo apie koncentraciją pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos, patvirtintos Konkurencijos tarybos 2015 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 1S- 82/2015 12.1. punktu, šio pranešimo apie koncentraciją tikslais koncentracijoje dalyvaujančiais ūkio subjektais laikomi kontrolę įgyjantis ūkio subjektas – LAG ir ūkio subjektai, kurių kontrolė įgyjama, – UAB „TABA

Holding“, KG, AB „Vilniaus paukštynas“, AB Kaišiadorių paukštynas, UAB „Kormoprom invest“ ir AB „Zelvė“.

(6) Koncentracijoje dalyvaujančių ir su jais susijusių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos viršija Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytas koncentracijos priežiūros ribas.

(7) Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas LAG ir su juo susiję ūkio subjektai (toliau taip pat – ir LAG grupė) Lietuvos Respublikoje vykdo įvairias veiklas, įskaitant: holdingo veikla; prekyba grūdais ir grūdų supirkimas; prekyba augalų sėklomis, žaliavomis pašarams, pašarais ir prekėmis augalininkystei (trašos, augalininkystės apsaugos produktai); biodegalų gamyba ir aliejinių augalų perdirbimas; grūdų paruošimas ir sandėliavimas; žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas; prekyba žemės ūkio technika, įranga grūdų elevatoriams ir fermoms; sėklų ruošimas ir prekyba; mišri žemės ūkio veikla, pienininkystė ir galvijų auginimas; augalininkystė; krovinių pervežimas, gabenimas, krovinių ekspedijavimas; laivų agentavimas bei frachtavimas; tarpininkavimas muitinėje; B2B krovinių pervežimas; paukščių auginimas, paukštienos ir jos produktų gamyba bei pardavimas.

(8) Ūkio subjektai, kurių kontrolė įgyjama (UAB „TABA Holding“, KG, AB „Vilniaus paukštynas“, AB Kaišiadorių paukštynas, UAB „Kormoprom invest“ ir AB „Zelvė“ (toliau taip pat – KG, KG grupė), ir su jais susijusių ūkio subjektų vykdomos ūkinės veiklos Lietuvos Respublikoje: holdingo veikla; kombinuotųjų pašarų, vitamininių mineralinių papildų, baltyminių vitamininių mineralinių papildų, premiksų gamyba ir didmeninė prekyba; miltų ir jų produktų gamyba ir didmeninė prekyba; didmeninė prekyba grūdais ir žaliavomis, skirtomis kombinuotųjų pašarų gamybai; greitai paruošiamų produktų (užpilami makaronai, košės) gamyba ir didmeninė prekyba; didmeninė prekyba trąšomis ir augalų apsaugos priemonėmis; elevatorių paslaugos; didmeninė prekyba veterinarinės farmacijos produktais; ėdalo naminiams gyvūnams gamyba ir didmeninė prekyba; dezinfekcijos, dezinskcijos, deratizacijos ir fumigacijos paslaugos; paukštininkystė; didmeninė ir mažmeninė paukštienos gaminių prekyba; naminių paukščių auginimas mėsai ir kiaušinių gavybai; veislinių naminių paukščių auginimas; mėsos ir paukštienos produktų gamyba; paukštienos perdirbimas ir konservavimas; naminių paukščių auginimas; naminių paukščių auginimas (broileriai); maisto produktų, gėrimų ir tabako pardavimo agentų veikla; verslo konsultavimas; krovinių gabenimas ir kitos logistikos paslaugos; nuosavo arba nuomojamo nekilnojamojo turto nuoma ir eksploatavimas; apsaugos paslaugos; mėsos gaminių perdirbimas ir konservavimas; maltų džiovėsių, šlapios paniruotės gamyba bei didmeninė prekyba; mažmeninė maisto produktų (miltai) prekyba; mažmeninė kombinuotųjų pašarų prekyba; mažmeninė prekyba veterinarinės farmacijos produktais.

(9) Kaip matyti iš aukščiau pateiktos informacijos, įvairios koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų veiklos yra susijusios tiek horizontaliais, tiek vertikaliais, tiek ir kitais ryšiais. Atitinkamos veiklos buvo vertintos koncentracijos nagrinėjimo metu.

(10) Toliau Nutarime detaliau aprašomos tik tos koncentracijos dalyvių ir su jais susijusių ūkio subjektų veiklos, kurios vadovaujantis Pranešimo apie koncentraciją pateikimo ir nagrinėjimo tvarkoje¹ nustatytais kriterijais Pranešimą pateikęs subjekto ir Pranešimo nagrinėjimo metu buvo vertintos kaip koncentracijos veikiamos rinkos. Kitos atitinkamos rinkos šiame Nutarime nėra išsamiai aprašomos, nes atlikus šios koncentracijos vertinimą nustatyta, kad jose koncentracijos dalyvių rinkos dalis yra maža, rinkos dalių pokytis nėra reikšmingas, konkurentų skaičius atitinkamoje rinkoje yra pakankamas, tarp koncentracijos dalyvių vykdomų veiklų horizontalaus ar vertikalaus persidengimo nėra arba, Konkurencijos tarybos vertinimu, dėl tokių persidengimų nebus apribota veiksminga konkurencija.

(11) Pažymėtina, jog Nutarime pateikiamos tos aplinkybės ir duomenys, kurie yra reikalingi Nutarimo išvadoms dėl poveikio konkurencijai įvertinti ir pagrįsti, nors Pranešimo nagrinėjimo metu buvo rinkti bei analizuoti platesni duomenys. Atsižvelgiant į tai, kad koncentracijos nagrinėjimo metu nebuvo gauta suinteresuotų asmenų nuomonių dėl poveikio konkurencijai vertinimo, toliau pateikiami tik pagrindiniai argumentai ir skaičiavimai, parodantys jog dėl nagrinėjamos

¹ Konkurencijos tarybos 2015 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 1S- 82/2015 patvirtintos Pranešimo apie koncentraciją pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos, 21 punktas.

koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinama dominuojanti padėtis arba reikšmingai apribojama konkurencija.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(12) Konkurencijos įstatymo II skyriaus trečiajame skirsnyje yra įtvirtintos koncentracijų priežiūrą reglamentuojančios teisės normos. Vadovaudamasi šio skirsnio nuostatomis, Konkurencijos taryba duoda leidimą vykdyti koncentraciją pagal pateiktą pranešimą tais atvejais, jeigu nustato, kad po koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje.

(13) Atsižvelgiant į tai, jog Konkurencijos įstatymu siekiama Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės suderinimo (Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 3 dalis), vertinant koncentraciją taip pat atsižvelgiama į Europos Sąjungos institucijų praktiką taikant savo tikslais analogiškas teisės normas, tarp jų Gaires dėl horizontalių susijungimų vertinimo pagal Tarybos reglamentą dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (toliau – Horizontalių susijungimų vertinimo gairės)² ir Nehorizontalių susijungimų vertinimo pagal Tarybos reglamentą dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės gaires (toliau – Nehorizontalių susijungimų gairės)³.

(14) Nagrinėdama šios koncentracijos įtaką konkurencijai, Konkurencijos taryba vertina konkurencijos sąlygas su koncentracija susijusiose atitinkamose rinkose.

(15) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, atitinkama rinka – tai tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje. Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 3 ir 16 dalis, prekės rinka suprantama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas, o geografinė teritorija (geografinė rinka) – kaip teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis.

(15) Remiantis Horizontalių susijungimų vertinimo gairėmis, susijungimas gali labai apriboti veiksmingą konkurenciją rinkoje, jei pašalina svarbius konkurencijos suvaržymus vienam ar keliems pardavėjams, kurių įtaka rinkoje dėl to išauga. Labiausiai tiesioginis susijungimo padarinys būtų konkurencijos tarp susijungiančių įmonių panaikinimas. Pavyzdžiui, jei iki susijungimo viena susijungiančių įmonių pakeltų savo kainą, ji prarastų kai kuriuos pardavimus kitai susijungiančiai įmonei. Susijungimas panaikina šį konkretų suvaržymą. Nesusijungiančios įmonės toje pačioje rinkoje taip pat gali gauti naudos iš konkurencinio spaudimo sumažėjimo, kuris atsiranda dėl susijungimo, kadangi susijungiančių įmonių kainos padidėjimas gali perkelti tam tikrą paklausos dalį konkuruojančioms įmonėms, kurios, savo ruožtu, gali nuspręsti, jog yra pelninga pakelti savo kainas. Šių konkurencinių suvaržymų sumažėjimas gali žymiai padidinti kainas atitinkamoje rinkoje.

(16) Horizontalių susijungimų vertinimo gairėse apibrėžiami veiksniai, kurie gali turėti įtakos vertinant, ar susijungimas gali turėti svarbių nekoordinuojamų padarinių (pavyzdžiui, didelės susijungiančių įmonių rinkos dalys, susijungiančių įmonių, kaip konkurentų, artumas, ribotos klientų galimybės pakeisti tiekėją, svarbios konkurencinės jėgos panaikinimas). Horizontalių susijungimų vertinimo gairėse taip pat nurodyta, kad neigiamą poveikį konkurencijai gali atsverti kompensacinė pirkėjo įtaka, įėjimas į rinką bei našumas.

(17) Taigi, Konkurencijos taryba nagrinėdama galimą koncentracijos poveikį konkurencijai, be kita ko, vertina, kokį konkurencinį spaudimą vienas kitam daro koncentracijos dalyviai ir kiti konkurentai, ar yra aplinkybių, dėl kurių koncentracijos dalyviai negalėtų pasinaudoti savo įtaka arba kurios atsvertų neigiamą įtaką, bei galimybes pasiekti koordinavimo sąlygas ir išlaikyti veiksmų koordinavimą tolygų.

² OJ C 31, 5.2.2004, p. 5–18.

³ OJ C 265, 18.10.2008, p. 6–25.

2. Prekyba augalų apsaugos produktais Lietuvoje

(18) Tiek LAG bei su juo susiję ūkio subjektai SIA „Linas Agro“ ir SIA „Dotnuva Baltic“, tiek KG vykdo prekybą įvairiais augalų apsaugos produktais. Atsižvelgiant į tai, koncentracijoje dalyvaujantys bei su jais susiję ūkio subjektai laikytini konkurentais, o koncentracija vertintina kaip horizontali.

Prekės rinka

(19) Europos Komisija koncentracijų nagrinėjimo bylose augalų apsaugos produktų rinką apibrėždavo ir plačiau – kaip visų rūšių apsaugos produktų rinką⁴, ir pagal atskiras augalų apsaugos produktų grupes – herbicidus, fungicidus ir insekticidus⁵, ir dar siauriau – pagal naudotojo kategoriją, t. y. augalų apsaugos produktai, skirti profesionaliam naudojimui ir neprofesionaliam naudojimui⁶.

(20) Augalų apsaugos produktai – tai priemonės, skirtos kovoti su kenkėjais, parazitais ir piktžolėmis, apsaugoti augalus nuo užkrato ir gerinti derlių. Pagal paskirtį augalų apsaugos produktai gali būti skirstomi į tris pagrindines grupes: 1) herbicidus, kurie yra skirti piktžolių naikinimui, 2) fungicidus, kurie yra skirti apsaugai nuo grybelinės kilmės ligų ir 3) insekticidus, kurie skirti apsaugai nuo kenkėjų⁷. Augalų apsaugos produktams taip pat yra priskiriami beicai, skirti apsaugai nuo ligų plintančių per sėklą ir dirvą, augimo reguliatoriai, skirti apsaugai nuo išgulimo, ir desikantai, skirti greitam augalo išdžiovinimui. Koncentracijos dalyvių teigimu, be išvardintų, egzistuoja ir kitos pagalbinės augalų apsaugos priemonės, tokios kaip lipnios medžiagos, kurios formaliai nėra priskiriamos augalų apsaugos produktams, tačiau yra naudojamos pagerinti jų veikimui. Koncentracijos dalyvių parduodamas augalų apsaugos priemones galima išskirti į šias grupes: herbicidai, fungicidai, insekticidai, augimo reguliatoriai, beicai, desikantai, lipnios medžiagos ir kiti.

(21) Vertinant augalų apsaugos produktų paklausos pakeičiamumą, pažymėtina, jog pirkėjo pasirinkimą pirkti tam tikros rūšies augalų apsaugos produktus lemia įvairių aplinkybių visuma, pavyzdžiui, augalų ir dirvožemio sąlygos, ligos, produkto tinkamumas auginamos kultūros rūšiai ir pan. Atsižvelgiant į skirtumus tarp kiekvienos rūšies produkto veikliosios medžiagos (pvz., herbicidų, insekticidų, fungicidų), panaudojimo laiko (pvz., vieni produktai naudojami rudenį, kiti pavasarį, prieš sėją, po sėjos), temperatūrų režimo (pvz., vieni produktai gali būti naudojami nuo 5 laipsnių temperatūros, kiti nuo aukštesnės), augalų augimo tarpsnio (pvz., krūmijimas, bamblėjimas, plaukėjimas ir pan.), apdorojamos kultūros (pvz., javai, rapsai, ankštiniai), produkto registracijos (pvz., vieni produktai registruoti tik kviečiams, kiti visiems javams), galima teigti, jog didžioji dalis augalų apsaugos produktų vartotojo požiūriu nėra tarpusavyje pakeičiami.

(22) Vertinant augalų apsaugos produktų pasiūlos pakeičiamumą, koncentracijos dalyviai nurodė, jog nepatiria reikšmingų sąnaudų persiorientuojant tarp skirtingų produktų prekybos, kadangi gamybos veiklos nevykdo, o skirtingų augalų apsaugos produktų logistikos specifika reikšmingai nesiskiria. Be to, koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad pagrindiniai koncentracijos dalyvių konkurentai vykdo prekybą visų grupių augalų apsaugos produktais.

(23) Nagrinėjamos koncentracijos tikslais prekės rinka nėra detaliau skaidoma pagal atskiras augalų apsaugos produktų kategorijas. Visgi, galutinis rinkos apibrėžimas paliktas atviru, o siekiant tinkamai įvertinti koncentracijos poveikį ir siauresniems atitinkamos prekės rinkos segmentams, nagrinėjimo metu išanalizuota informacija apie atskiras augalų apsaugos produktų kategorijas. Šis papildomas vertinimas tose kategorijose, kuriose koncentracijos dalyvių pardavimų dalis buvo didesnė (lipnių medžiagų ir desikantų kategorijos), aptariamas vertinant galimą koncentracijos poveikį konkurencijai.

⁴ Europos Komisijos sprendimai bylose Nr. COMP/M. 2330 – *Cargill / Banks*; Nr. COMP/M. 6740 – *BAYWA / CEFETERA*.

⁵ Europos Komisijos sprendimai bylose Nr. COMP/M. 1932 – *BASF / American Cyanamid (AHP)*; Nr. COMP/M. 6296 – *TRITON / COMPO*.

⁶ Europos Komisijos sprendimai bylose Nr. COMP/M. 6296 – *TRITON / COMPO*; Nr. COMP/M. 2547 – *Bayer / Aventis Crop Science*.

⁷ Europos Komisijos sprendimas byloje Nr. COMP/M. 7962 – *Chemchina / Syngenta*.

(24) Pagal naudotojo/pirkėjo kategoriją, augalų apsaugos produktai gali būti skirstomi į profesionaliam⁸ ir neprofesionaliam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus. Priklausomai nuo augalų apsaugos pirkėjo kategorijos, skiriasi profesionaliam ir neprofesionaliam vartotojui parduodamų produktų pakuotės dydis, kiekiai ir pardavimo būdas. Pavyzdžiui, augalų apsaugos produktai, skirti profesionaliam naudojimui (pvz., ūkio subjektams vykdančioms žemės ūkio veiklą) yra supilstyti didelių talpų tarose (nuo 1–1000 l), o augalų apsaugos produktai, skirti neprofesionaliam naudojimui (pvz., sodininkystei-daržininkystei) dėl saugaus naudojimo reikalavimų yra supilstyti mažų talpų tarose (paprastai 10–540 ml). Be to, prekyba neprofesionaliam naudojimui skirtais augalų apsaugos produktais įprastai vykdoma prekybos centruose ar centralizuotose parduotuvėse, o profesionaliam naudojimui skirtų produktų pardavimai yra individualiai derinami tarp kliento ir tiekėjo.

(25) Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai vykdo prekybą tik profesionaliam naudojimui skirtais augalų apsaugos produktais. Atitinkamus produktus iš Koncentracijos dalyvių gali įsigyti tik ūkininko pažymėjimą turintys subjektai, koncentracijos dalyviai ja neprekiauja prekybos centruose ar centralizuotose parduotuvėse. Atsižvelgiant į skirtumus tarp profesionaliam ir neprofesionaliam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų prekybos ir tai, kad koncentracijos dalyviai nekonkuruoja su neprofesionaliam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų pardavėjais, neprofesionaliam naudojimui skirti augalų apsaugos produktai į rinką nėra įtraukiami.

(26) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais galima apibrėžti vieną bendrą profesionaliam naudojimui skirtų **augalų apsaugos produktų prekybos rinką** (toliau – augalų apsaugos produktų prekybos rinka). Vis dėlto, tikslus prekės rinkos apibrėžimas gali būti paliktas atviru, kadangi koncentracijos vertinimo tai nekeistų.

Geografinė rinka

(27) Europos Komisija savo praktikoje augalų apsaugos produktų geografinę rinką apibrėžia nacionaliniu mastu kadangi augalų apsaugos produktai yra reglamentuojami ne tik europiniu, bet ir nacionaliniu lygmeniu, t. y. augalų apsaugos produktus yra privaloma registruoti valstybėse narėse ir ženklinti pagal konkrečios valstybės reikalavimus⁹.

(28) Koncentracijos dalyvių nuomone, augalų apsaugos produktų prekybos geografinė rinka turėtų būti apibrėžta kaip Lietuvos Respublika, kadangi visoje šalies teritorijoje konkurencinės sąlygos iš esmės yra vienodos, nėra jokių kliūčių, susijusių su tam tikra teritorijos dalimi, vykdyti prekybą visos šalies mastu.

(29) Koncentracijos dalyvių teigimu, vežant prekes iš bet kurios Lietuvos teritorijos dalies, logistikos kaštai nežymiai daro įtaką galutinei produkto kainai ir nesudaro prielaidos riboti geografinę rinką. Be to, koncentracijos dalyviai pažymi, jog formuoja kainodarą nacionaliniu lygmeniu, [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(30) Pranešime apie koncentraciją taip pat nurodyta, jog visi pagrindiniai koncentracijos dalyvių konkurentai vykdo veiklą visos Lietuvos mastu ir būtent jie sukuria didžiausią konkurencinį spaudimą.

(31) Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais augalų apsaugos produktų prekybos geografinė rinka galėtų būti apibrėžta kaip **Lietuvos Respublikos teritorija**. Vis dėlto, tikslus geografinės rinkos apibrėžimas šios koncentracijos nagrinėjimui nėra būtinas, kadangi tai nepakeistų koncentracijos vertinimo.

2.1. Prekybos augalų apsaugos produktais Lietuvos Respublikos teritorijoje rinkos struktūra, koncentracijos dalyvių bei kitų ūkio subjektų užimamos rinkos dalys

⁸ Profesionalus naudotojas – fizinis asmuo, įskaitant žemės ūkyje ir kituose sektoriuose dirbančius augalų apsaugos produktų operatorius, technikus, kitus savarankiškai dirbančius asmenis ar juridinio asmens darbuotojus, darbdavius, savo profesinėje veikloje naudojantis profesionaliajam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus. Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo 2 straipsnio 13 dalis.

⁹ Europos Komisijos sprendimas byloje Nr. COMP/M. 7962 – *Chemchina / Syngenta*.

(32) Atsižvelgiant į tai, kad koncentracijos dalyviai ir kiti prekybos augalų apsaugos produktais rinkoje veikiantys ūkio subjektai vykdo prekybą tik profesionaliam naudojimui skirtais augalų apsaugos produktais, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais rinkos dalys vertintos pagal augalų apsaugos produktų pardavimus:

- a) visiems ūkio subjektams (t. y. kitiems augalų apsaugos produktų platintojams bei ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.); ir
- b) profesionaliems galutiniams vartotojams (ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.)¹⁰.

(33) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 1) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. augalų apsaugos produktų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 1

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos augalų apsaugos produktais Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linus Agro"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[20–30]	[10–20]	[10–20]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[20–30]	[10–20]	[10–20]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Konkurentai</i>			
Scandagra	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Agrokonzernas	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]
AGROCHEMA	[10–20]	[10–20]	[5–10]
Agrodema	[0–5]	[5–10]	[5–10]
Žvalguva	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Alsa	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agrotikslas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agrimatco	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

(34) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 2) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. augalų apsaugos produktų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 2

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos augalų apsaugos produktais Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)

¹⁰ Čia ir toliau nutarime skaičiavimas pagal pardavimus galutiniams vartotojams atliktas siekiant atlikti palyginimą su produkcija galutiniams vartotojams parduodančiais konkurentais bei identifikuoti gamintojus ir tiekėjus, kurie galutiniams vartotojams tiesiogiai produkcijos neparduoda, taip pat siekiant išvengti galimo dvigubo skaičiavimo.

<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linas Agro"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[20–30]	[10–20]	[10–20]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolė įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[20–30]	[10–20]	[10–20]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Konkurentai</i>			
Scandagra	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Agrokoncernas, UAB	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]
AGROCHEMA	[10–20]	[10–20]	[5–10]
Agrodema	[0–5]	[0–5]	[5–10]
Žvalguva	[5–10]	[5–10]	[0–5]
Alsa	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agrotikslas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agrimatco	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

2.1.1. Koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose augalų apsaugos produktų kategorijose

(35) Žemiau pateikiami koncentracijos dalyvių 2018-2020 m. užimamų pardavimų dalių duomenys (Lentelė Nr. 3) atskirose augalų apsaugos produktų kategorijose, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 3

Metai	2018			2019			2020		
	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)
Insekticidai	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[20–30]
Herbicidai	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]
Fungicidai	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]
Augimo reguliatoriai	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Beicai	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]
Desikantai	[10–20]	[20–30]	[40–50]	[5–10]	[30–40]	[40–50]	[10–20]	[20–30]	[40–50]
Lipnios medžiagos	[10–20]	[30–40]	[40–50]	[5–10]	[30–40]	[30–40]	[5–10]	[20–30]	[30–40]
Kiti	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[5–10]	[5–10]
Iš viso:	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]

(36) Žemiau pateikiami koncentracijos dalyvių 2018-2020 m. užimamų pardavimų dalių duomenys (Lentelė Nr. 4) atskirose augalų apsaugos produktų kategorijose, vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 4

Metai	2018			2019			2020		
	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)
Insekticidai	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[0–5]	[10–20]	[20–30]
Herbicidai	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]

Fungicidai	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]
Augimo reguliatoriai	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[30–40]
Beicai	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]
Desikantai	[10–20]	[30–40]	[40–50]	[5–10]	[30–40]	[40–50]	[10–20]	[20–30]	[40–50]
Lipnios medžiagos	[10–20]	[30–40]	[50–60]	[5–10]	[30–40]	[40–50]	[5–10]	[20–30]	[30–40]
Kiti	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[0–5]	[5–10]	[5–10]
Iš viso:	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]

2.2. Poveikio konkurencijai įvertinimas

(37) Koncentracijos dalyvių bendra 2018–2020 m. užimama prekybos augalų apsaugos produktais rinkos dalis siekė [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.), vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, ir [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.), vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams.

(38) Be koncentracijos dalyvių atitinkamoje prekybos augalų apsaugos produktais rinkoje veikia ir vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, didžiausias rinkos dalis 2020 m. turėjo Scandagra ([10–20] proc.), Agrokoncernas ([10–20] proc.), Baltic Agro ([10–20] proc.), Agrochema ([5–10] proc.), Agrodema ([5–10] proc.) ir Žvalguva ([5–10] proc.). Panašios konkurentų užimamos rinkos dalys buvo ir vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams.

(39) Papildomai pažymėtina, kad 5 iš 11 apklaustų ūkio subjektų 2020 m. visiems ūkio subjektams pardavinėjo 7, t. y. visas Konkurencijos tarybos nagrinėtas augalų apsaugos produktų kategorijas. Bent 6 augalų apsaugos produktų kategorijas iš 7 2020 m. pardavinėjo 10 iš 11 apklaustų ūkio subjektų. Vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams, parduodamų kategorijų kiekis yra iš esmės toks pat.

(40) Taigi, atsižvelgiant į koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamas atitinkamos rinkos dalis, nagrinėjamoje rinkoje veikiančių konkurentų skaičių bei jų parduodamų augalų apsaugos priemonių įvairovę nustatyta, kad dėl nagrinėjamos koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis prekybos augalų apsaugos produktais Lietuvos Respublikoje rinkoje.

(41) Kaip jau minėta, siekiant įvertinti galimas koncentracijos pasekmes konkurencijai, nagrinėjimo metu papildomai analizuoti ir koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose prekybos augalų apsaugos produktų kategorijose. Vertinant augalų apsaugos produktų pardavimų dalis atskirose kategorijose nustatyta, kad lipnių medžiagų ir desikantų kategorijose koncentracijos dalyvių pardavimų dalis 2018–2020 m. sudarė [30–50] proc. pagal pardavimų vertę, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, ir [30–60] proc. pagal pardavimų vertę, vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams.

(42) Nagrinėjimo metu nustatyta, kad augalų apsaugos lipnių medžiagų kategorijos produktais be koncentracijos dalyvių prekiauja bent 8 ūkio subjektai, konkurencinė situacija prekyba lipniomis medžiagomis ir galimybės padidinti prekybos apimtį (ar pradėti prekybą šia kategorija) nesiskiria nuo kitų augalų apsaugos produktų (5 iš 8 atsakiusių ūkio subjektų). Atsižvelgiant į tai, ir tai, kad koncentracijos dalyvių pardavimų dalis nuo 2018 m. mažėja bei 2020 m. sudarė iki [40] proc., padaryta išvada, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija augalų apsaugos produktų lipnių medžiagų kategorijos prekyboje.

(43) Augalų apsaugos desikantų kategorijos produktais be koncentracijos dalyvių prekiauja bent 3 ūkio subjektai (pvz. Baltic Agro ([20–30] proc.) ir Scandagra ([20–30] proc.)). Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad desikantų kategorijos produktų įvežimui Lietuvos augalų apsaugos asociacijai yra išduodamas atskiras Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos leidimas 120 d. laikotarpiui, leidimą įvežti desikantus teikia ne rinkoje veikiantys augalų apsaugos priemonių platintojai, o Lietuvos augalų apsaugos asociacija, kurios narė yra bendrovė *Syngenta Polska Sp. z o.o. Syngenta Polska Sp. z o.o.* Konkurencijos tarybai nurodė, kad prašomas įvežti kiekis yra nustatomas pagal platintojų užsakymus: „[KOMERCINĖ PASLAPTIS]“. Atsižvelgiant į koncentracijos nagrinėjimo metu surinktus duomenis, nustatyta, kad dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija augalų apsaugos produktų desikantų kategorijos prekyboje.

(44) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija prekybos augalų apsaugos produktais Lietuvoje atitinkamoje rinkoje.

3. Prekyba mineralinėmis trąšomis

(45) LAG Grupė ir KG Grupė užsiima prekyba mineralinėmis trąšomis Lietuvos Respublikoje. Dėl šios priežasties koncentracijoje dalyvaujantys bei su jais susiję ūkio subjektai laikytini konkurentais, o koncentracija vertintina kaip horizontali.

Prekės rinka

(46) Kaip nurodo koncentracijos dalyviai, trąšos gali būti skirstomos pagal medžiagas, vyraujančias jų sudėtyje į: (i) organines, (ii) mineralines ir (iii) bakterines. Organinės trąšos dar vadinamos vietinėmis trąšomis. Mineralinės ir bakterinės trąšos dar vadinamos pramoninėmis trąšomis.

(47) Organinės trąšos – augalinės arba gyvūninės kilmės organiniai junginiai, pavyzdžiui mėšlas, srutos, durpės, kompostas, žalioji trąša, pelenai ir pan. Šios trąšos atsiranda po to, kai mikroorganizmai suskaido organinius junginius. Iš esmės tokių trąšų pasigaminimui nėra būtina jokia speciali infrastruktūra ar įranga. Mineralinės trąšos gaminamos cheminės pramonės įmonėse iš mineralų ir uolienų pramoniniu būdu, pavyzdžiui, amonio salietra, boro superfosfatas, kalio chloridas ir kt. Jas galima skirstyti į makroelementines (pagrindines) ir mikroelementines. Bakterinės trąšos apibrėžiamos kaip preparatai, turintys žemės ūkio augalams naudingų dirvožemio mikroorganizmų, išauginta bakterijų masė (sporos), reikalinga naudingai mikroflorai dirvoje sudaryti. Šias trąšas augalai pasisavina netiesiogiai, t. y. per dirvožemį. Atsižvelgiant į tai, kad tiek LAG Grupė, tiek KG Grupė užsiima prekyba mineralinėmis trąšomis Lietuvos Respublikoje, toliau pateikiama prekybos mineralinėmis trąšomis analizė.

(48) Europos Komisija koncentracijų bylose yra išskyrusi organinių trąšų ir mineralinių trąšų (t. y. pramoniniu būdu gaunamų junginių, turinčių augalams prieinamų maisto medžiagų (mikro ir makro elementų)) rinkas¹¹. Europos Komisija koncentracijų bylose mineralines trąšas skirsto pagal pagrindinį į trąšas įeinantį elementą: 1) azotą (N), 2) fosforą (P) ir 3) kalį (K)¹². Vieno pagrindinio elemento mineralinės trąšos gali būti tiesiogiai naudojamos augintojų žemės ūkio produkcijos tręšimui, taip pat iš vieno pagrindinio elemento mineralinių trąšų gali būti gaminamos: 1) sudėtinės trąšos ir 2) kompleksinės trąšos¹³. Europos Komisija koncentracijų bylose taip pat yra nurodžiusi, kad mineralinės trąšos galėtų būti skirstomos į: 1) lauko trąšas, kurios yra paskleidžiamos ant lauko ir kurios palaipsniui įsisavinamos su lietumi arba drėkinimo vandeniu, 2) vandenyje tirpias trąšas, kurios yra maišomos su drėkinimo vandeniu, ir 3) skystas trąšas¹⁴.

(49) Atsižvelgiant į tai, jog pagrindinių elementų trąšos, t. y. azoto, kalio, fosforo, tenkina skirtingus augalų auginimo ir dirvožemio poreikius, pirkėjo pasirinkimą pirkti tam tikros rūšies trąšas lemia tokių aplinkybių, kaip produkto tinkamumas auginamos kultūros rūšiai, klimato ir dirvožemio sąlygos, produkto naudojimo būdas, pirkėjo pirmenybės teikimas vienam ar kitam produktui ir produkto kainai, produkto transportavimo ir laikymo reikalavimai, visuma.

(50) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad nepaisant to, kad skirtingos mineralinės trąšos savo paskirtimi nėra pakeičiamos tarpusavyje, jos viena kitą papildo ir yra naudojamos visos skirtingu augalų vegetacijos metu. Be to, rinkoje yra prekiaujama kombinuotomis trąšomis, kurias sudaro įvairių trąšų mišinys, dar vadinamas „NPK“ (t. y. azotas + fosforas + kalis) trąšomis.

¹¹ Europos Komisijos sprendimas byloje Nr. COMP/M. 2524 – *Hydro / SQM / Rotem / JV*.

¹² Europos Komisijos sprendimai byloje Nr. COMP/M. 2524 – *Hydro / SQM / Rotem / JV*; Nr. IV/M.769 – *Norsk Hydro / Arnyca (Enichem Agricoltura)*; Nr. COMP/M. 4730 – *Yara / Kemira Growhow*.

¹³ Europos Komisijos sprendimai byloje Nr. COMP/M. 2524 – *Hydro / SQM / Rotem / JV*.; Nr. IV/M.769 – *Norsk Hydro / Arnyca (Enichem Agricoltura)*.

¹⁴ Europos Komisijos sprendimai byloje Nr. COMP/M. 2524 – *Hydro / SQM / Rotem / JV*; Nr. COMP/M. 4730 – *Yara / Kemira Growhow*.

Naudojant trąšų mišinį, vienu tręšimu yra siekiama patenkinti visus augalo poreikius auginant šaknis ir žaliąją masę, žydint ir brandinant vaisius ir pan.

(51) Nei LAG Grupė, nei KG Grupė neužiima mineralinių trąšų gamyba, todėl perka mineralines trąšas iš gamintojų bei kitų tiekėjų, užsiimančių didmeniniu mineralinių trąšų platinimu, ir toliau jas perparduoda. Pranešime nurodoma, kad nesant gamybos proceso, pasiūlos pakeičiamumas yra didelis, kadangi iš esmės yra reikalingos tik aikštelės sandėliavimui lauke ar sandėliavimo patalpos. Ši reikalinga infrastruktūra gali būti be didelių investicijų pritaikoma trąšų sandėliavimui ir prekybai, kadangi nėra jokių specialių reikalavimų trąšų laikymui. Sandėliavimo aikštelės ar patalpos yra atitinkamai pritaikomos, priklausomai nuo produktų konsistencijos, t. y. ar sandėliuojamos birios, ar skystos trąšos. Logistika iš esmės nesiskiria, tačiau birios trąšos yra transportuojamos maišais, o skystos – cisternomis autotransportu ar atitinkamos talpos plastikinėje taroje.

(52) Atsižvelgiant į koncentracijoje dalyvaujančių ir su jais konkuruojančių ūkio subjektų veiklą bei tai, kad koncentracijoje dalyvaujantys ir su jais konkuruojantys ūkio subjektai užsiima visų rūšių trąšų platinimu nepriklausomai nuo jų cheminės sudėties ir (skirtingai nuo gamybos) prekyba nesiskiria priklausomai nuo to, kokios cheminės sudėties trąšomis yra prekiaujama, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais nagrinėjama bendra prekybos mineralinėmis trąšomis rinka. Visgi, galutinis rinkos apibrėžimas paliekamas atviru, o siekiant tinkamai įvertinti koncentracijos poveikį ir siauresniems atitinkamos prekės rinkos segmentams, nagrinėjimo metu taip pat buvo analizuota informacija apie pardavimus atskirose mineralinių trąšų kategorijose.

(53) Mineralinės trąšos gali būti parduodamos skirtingoms pirkėjų grupėms: didmenine prekyba (perpardavimu) profesionaliems vartotojams užsiimantiems ūkio subjektams, profesionaliam naudojimui trąšas įsigyjantiems galutiniams vartotojams arba parduodamos neprofesionaliems vartotojams mažmeninėse parduotuvėse. Mažmenine mineralinių trąšų prekyba neprofesionaliems vartotojams užsiimančios specializuotos sodininkų parduotuvės (pavyzdžiui: „Žalia stotelė“), specializuoti namams skirtų prekių prekybos centrai (pavyzdžiui: DEPO, Senukai, IKEA, Moki-Veži ir kt.), didieji prekybos centrai (pavyzdžiui: IKI, Maxima, RIMI), smulkieji prekybos centrai (pavyzdžiui: KOOP, Aibė) prekiauja neprofesionaliam vartotojui skirta produkcija mažomis pakuotėmis. Profesionaliam naudotojui skirtas mineralines trąšas perka ir naudoja subjektai, užsiimantys žemės ūkio veikla, t. y. stambūs ar smulkesni ūkininkai, kooperatyvai, žemės ūkio bendrovės ir pan. Tiek LAG, tiek KG, tiek pagrindiniai jų konkurentai parduoda profesionaliam naudotojui skirtas mineralines trąšas. Atsižvelgiant į skirtingus parduodamų produktų kiekius, juos perkančių vartotojų specifiką, prekybos pobūdį bei koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų veiklą, nagrinėjamos koncentracijos tikslais apibrėžiama atskira prekybos mineralinėmis trąšomis profesionaliems vartotojams rinka.

(54) Taigi, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais nagrinėtina prekės rinka apibrėžta kaip **profesionaliam naudojimui skirtų mineralinių trąšų prekyba** (toliau – **mineralinių trąšų prekybos rinka**). Tikslus prekės rinkos apibrėžimas gali būti paliktas atviru kadangi nepriklausomai nuo to, koks prekės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, koncentracijos vertinimas nesikeistų.

Geografinė rinka

(55) Europos Komisija savo praktikoje trąšų pardavimo geografinę rinką dažnai apibrėždavo kaip Europos ekonominę erdvę (EEA) arba nacionalinę¹⁵, tikslų geografinės rinkos apibrėžimą palikdama atviru. Konkurencijos taryba savo praktikoje kaip nacionalinę yra apibrėžusi geografinę nemažmeninės prekybos azoto trąšomis rinką, nors galutinį apibrėžimą taip pat paliko atviru.¹⁶

(56) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad mineralinių trąšų pardavimo geografinė rinka turėtų būti apibrėžta kaip visa Lietuvos Respublikos teritorija atsižvelgiant į tai, kad prekyba

¹⁵ Europos Komisijos sprendimai Nr. COMP/M.6296 – TRITON / COMPO, 23.09.2011; Nr. COMP/M.4730, 21.09.2007 – Yara / Kemira GrowHow.

¹⁶ Konkurencijos tarybos 2017 m. gruodžio 7 d. nutarimas Nr. 1S-129 (2017) „Dėl leidimo vykdyti koncentraciją UAB koncernui „ACHEMOS GRUPĖ“ įsigyjant 100 proc. UAB „LP grupė“ akcijų“ http://kt.gov.lt/uploads/docs/docs/3257_90a759ed8fd7020a08d7858ac2c3aea3.pdf

mineralinėmis trąšomis yra vykdoma nacionaliniu mastu per atskirus prekybos taškus („prekybos taškais“ yra laikomos sandėliavimo aikštelės, sandėliai), išdėstyti visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje; parduodamų mineralinių trąšų asortimentas yra iš esmės toks pats visuose prekybos taškuose; mineralinių trąšų prekybos sąlygos nesiskiria priklausomai nuo prekybos taško lokacijos, t. y. koncentracijos dalyviai taiko tuos pačius kainoraščius visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje nepriklausomai nuo atskiro prekybos taško lokacijos, kadangi konkuruojama yra nacionaliniu, o ne lokaliu mastu; trąšų logistikos kaštai nėra kliūtis trąšas transportuoti santykinai dideliais atstumais. Pranešime nurodyta, kad atskirų prekybos taškų turėjimas nereiškia, kad rinka yra siauresnė, kadangi prekybos sąlygos nesiskiria priklausomai nuo lokacijos.

(57) Pranešime nurodoma, kad trąšos perkamos iš gamintojų ir vežamos geležinkelio transportu į LAG Grupės sandėlius – taškus, iš kur yra pristatomos klientams. KG Grupė trąšas platina per turimą [KOMERCINĖ PASLAPTIS] vadybininkų tinklą iš esamų KG Grupės aikštelių ir trečiųjų asmenų sandėlių. KG Grupėje vyrauja pardavimo schema per agronomus, kurie kartu ir konsultuoja dėl trąšų panaudojimo. LAG Grupė taip pat platina mineralines trąšas per konsultantus, kurie taip pat teikia ir konsultacijas dėl produktų naudojimo.

(58) Šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais geografinė mineralinių trąšų prekybos rinka gali būti apibrėžiama kaip nacionalinė, t. y. apimanti Lietuvos Respublikos teritoriją. Pažymėtina, kad nepriklausomai nuo to, koks geografinės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, nagrinėjamos koncentracijos vertinimas nesikeistų.

3.1. Prekybos mineralinėmis trąšomis Lietuvos Respublikos teritorijoje rinkos struktūra, koncentracijos dalyvių bei kitų ūkio subjektų užimamos rinkos dalys

(59) Šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais toliau yra pateikiamas mineralinių trąšų rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę ir apimtį¹⁷.

(60) Atsižvelgiant į tai, kad koncentracijos dalyviai ir kiti prekybos mineralinėmis trąšomis rinkoje veikiantys ūkio subjektai vykdo prekybą tik profesionaliam naudojimui skirtomis mineralinėmis trąšomis, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais rinkos dalys vertintos dviem pagal mineralinių trąšų pardavimus:

- a) visiems ūkio subjektams (t. y. kitiems mineralinių trąšų platintojams bei ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.);
- b) profesionaliems galutiniams vartotojams (ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.).

(61) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 5) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. mineralinių trąšų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 5

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos mineralinėmis trąšomis Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linus Agro"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[10–20]	[10–20]	[10–20]

¹⁷ Nagrinėjimo metu nustatyta, kad koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamos rinkos dalys vertinant pardavimus pagal pardavimų vertę ir apimtį reikšmingai nesiskiria.

<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolė įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Konkurentai</i>			
Agrochema	[20–30]	[20–30]	[10–20]
Agrokoncernas	[20–30]	[20–30]	[20–30]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Scandagra	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Žvalguva	[0–5]	[0–5]	[5–10]
Alsa	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Joniškio Agrochemija	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Šiaurės arudai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Radviliškio Aruodas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

(62) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 6) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. mineralinių trąšų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 6

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos mineralinėmis trąšomis Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linas Agro"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolė įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Konkurentai</i>			
Agrokoncernas	[20–30]	[20–30]	[20–30]
Agrochema	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Scandagra	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Žvalguva	[0–5]	[0–5]	[5–10]
Alsa	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Joniškio Agrochemija	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Šiaurės arudai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Radviliškio Aruodas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

3.1.1. Koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose mineralinių trąšų kategorijose

(63) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 7) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose mineralinių trąšų kategorijose, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 7

Metai	2018			2019			2020		
	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)
Azoto trąšos	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[10–20]
Fosforo trąšos	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[5–10]	[10–20]
Kalio trąšos	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
Kombinuotos trąšos	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Mikroelementinės trąšos	[0–5]	[20–30]	[30–40]	[5–10]	[30–40]	[30–40]	[5–10]	[20–30]	[30–40]
Kitos	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[20–30]	[0–5]	[20–30]
Iš viso:	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]

(64) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 8) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose mineralinių trąšų kategorijose, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų apimtį.

Lentelė Nr. 8

Metai	2018			2019			2020		
	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)
Azoto trąšos	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[20–30]
Fosforo trąšos	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[5–10]	[10–20]
Kalio trąšos	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
Kombinuotos trąšos	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Mikroelementinės trąšos	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[40–50]	[40–50]
Kitos	[30–40]	[0–5]	[30–40]	[40–50]	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[40–50]
Iš viso:	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]

(65) Koncentracijos dalyvių bendra pardavimų dalis skirtingose mineralinių trąšų kategorijose 2018–2020 m., vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams, reikšmingai nesiskyrė nuo aukščiau nurodytų.

3.2. Poveikio konkurencijai įvertinimas

(66) Koncentracijos dalyvių bendra 2018–2020 m. užimama prekybos mineralinėmis trąšomis rinkos dalis siekė [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal vertę ir [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal apimtį, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, bei [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal vertę ir [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal apimtį, vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams.

(67) Be koncentracijos dalyvių atitinkamoje prekybos mineralinių trąšų rinkoje veikė ir, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, didžiausias rinkos dalis 2020 m. užėmė Agrochema ([20–30] proc. pagal vertę ir [20–30] proc. pagal apimtį), Agrokoncernas ([10–20] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį), Baltic Agro ([10–20] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį), Scandagra ([10–20] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį) ir Žvalguva ([5–10] proc. pagal vertę ir [5–10] proc. pagal apimtį). Atitinkami konkurentai veikė bei didžiausias rinkos dalis 2020 m. užėmė ir vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams.

(68) Papildomai pažymėtina, kad 10 iš 11 informaciją Konkurencijos tarybai pateikusių ūkio subjektų 2020 m. pardavinėjo 5, t. y. visas Konkurencijos tarybos nagrinėtas mineralinių trąšų kategorijas.

(69) Atsižvelgiant į koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamas atitinkamos rinkos dalis, nagrinėjamoje rinkoje veikiančių konkurentų skaičių bei jų parduodamų mineralinių trąšų

kategorijų įvairovę nustatyta, kad dėl nagrinėjamos koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis prekybos mineralinėmis trąšomis Lietuvos Respublikoje rinkoje.

(70) Kaip jau minėta, siekiant įvertinti galimas koncentracijos pasekmes konkurencijai, nagrinėjimo metu papildomai analizuoti koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose prekybos mineralinėmis trąšomis kategorijose. Vertinant mineralinių trąšų pardavimų dalis atskirose kategorijose nustatyta, kad mikroelementinių trąšų kategorijoje koncentracijos dalyvių pardavimų dalis yra didesnė, nei kitose atitinkamos rinkos produktų kategorijose.

(71) Nagrinėjimo metu nustatyta, kad koncentracijos dalyvių pardavimų dalis prekybos mineralinėmis trąšomis mikroelementinių trąšų kategorijoje 2018–2020 m. sudarė [30–40] proc. (2020 m. – [30–40] proc.) pagal pardavimų vertę ir [20–50] proc. (2020 m. – [40–50] proc.) pagal pardavimų apimtį, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams. Vertinant koncentracijos dalyvių pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams, pardavimų dalys buvo panašios.

(72) Pažymėtina, kad koncentracijos dalyvių teigimu „*mikroelementinių trąšų rinkos dydis yra skaičiuojamas eurais, o ne tonomis kadangi mikroelementinių trąšų yra labai įvairių formų (tiek skystos, tiek birios), todėl manoma, kad vertinė išraiška yra tikslesnė.*“. Pagal surinktus duomenis matyti, kad skirtingų ūkio subjektų vidutinės mikroelementinių trąšų kainos skyrėsi iki 9 kartų. Tuo tarpu koncentracijos dalyvių pardavimų dalis 2018-2020 m. neviršijo [30–40] proc.

(73) Papildomai nustatyta, kad mikroelementinėmis trąšomis be koncentracijos dalyvių prekiauja bent 9 ūkio subjektai. Didžiausių konkurentų užimama rinkos dalis 2020 m. buvo: Baltic Agro ([10–20] proc. pagal pardavimų vertę ir [10–20] proc. pagal pardavimų apimtį), Scandagra ([10–20] proc. pagal pardavimų vertę ir [10–20] proc. pagal pardavimų apimtį), Agrokoncernas ([10–20] proc. pagal pardavimų vertę ir [0–5] proc. pagal pardavimų apimtį), Žvalguva ([5–10] proc. pagal pardavimų vertę ir [0–5] proc. pagal pardavimų apimtį), Agrochema (5–10] proc. pagal pardavimų vertę ir [10–20] proc. pagal pardavimų apimtį). Panaši situacija buvo ir vertinant pardavimus profesionaliems galutiniams vartotojams.

(74) Atsižvelgiant į tai, kad atitinkamoje rinkoje veikia bent devyni ūkio subjektai, prekiaujantys mikroelementinių trąšų kategorijos produktais bei į tai, kad koncentracijos dalyvių pardavimų dalis nesiekė 40 proc., vertinant pardavimus pagal vertę, nustatyta, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija mineralinių trąšų mikroelementinių trąšų kategorijos prekyboje.

4. Prekyba grūdinėmis, aliejingomis, ankštinėmis ir kitomis kultūromis

(75) Koncentracijos dalyviai ir su jais susiję ūkio subjektai superka ir parduoda įvairias grūdines (pvz. kviečius, miežius, kvietrugius, rugius, grikius, avižas, kukurūzus ir kt.), aliejingų sėklų (pvz., rapsų ir kt.) ir ankštines (pvz. pupas, žirnius ir kt.) kultūras (toliau taip pat – pasėliai).

(76) Europos Komisija yra vertinusi, jog grūdinių, aliejingų sėklų ir ankštinių kultūrų supirkimas ir pardavimas gali būti išskiriami į atskiras rinkas¹⁸: 1) supirkimo rinką, kurioje nurodytos kultūros yra superkamos iš žemdirbių ir jų susivienijimų, ir 2) pardavimo rinką, kurioje didmeniniai pardavėjai parduoda nurodytas kultūras trečiosioms šalims.

(77) Atsižvelgiant į tai, kad koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai vykdo tiek pasėlių supirkimo, tiek ir pardavimo veiklas, toliau pasisakoma dėl šių veiklų atskirai.

4.1. Pasėlių supirkimas

Prekės rinka

(78) Koncentracijos dalyvių vertinimu, visų pasėlių kultūrų supirkimas turėtų būti priskiriamas vienai atitinkamai rinkai, kadangi: i) iš esmės visi ūkio subjektai superka iš esmės visas kultūras; ii) nėra kliūčių supirkti tam tikras kultūras; iii) tokią apibrėžimą patvirtina ir Konkurencijos tarybos praktika¹⁹.

(79) Pranešimą pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad dėl savo savybių, naudojimo ir kainos skirtingos grūdinių, aliejingų sėklų ir ankštinių kultūros pirkėjo požiūriu negalėtų būti tarpusavyje pakeičiamos. Tuo tarpu vertinant nurodytų kultūrų tarpusavio pakeičiamumą pasiūlos prasme, Pranešimą pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad pasėlių supirkimu užsiimantys ūkio subjektai superka iš esmės visas grūdines, aliejingų sėklų ir ankštines kultūras, visų kultūrų supirkimui ir pardavimui yra naudojama ta pati infrastruktūra ir jos yra superkamos tose pačiose supirkimo vietose, todėl kiekvienas ūkio subjektas, reaguodamas į tam tikros kultūros pardavimo kainos pokyčius ir maržą, galėtų greitai ir nepatirdamas reikšmingų kaštų pradėti supirkti bet kurias kultūras arba padidinti atitinkamų kultūrų supirkimo apimtį.

(80) Vertinant ūkio subjektų, pateikusių Konkurencijos tarybai paaiškinimus dėl galimybių supirkti iki šiol jų nesuperkamas pasėlių kategorijas arba padidinti konkrečios pasėlių kategorijos supirkimo apimtį, atsakymus pažymėtina, jog koncentracijos nagrinėjimo metu buvo apklausti įvairūs pasėlių supirkimo veiklą vykdančios ūkio subjektai, kuriuos pagal veiklos sritį galima skirstyti į dvi grupes: a) ūkio subjektai, kurių pagrindinė veikla prekyba įvairiomis grūdinėmis, aliejingų sėklų, ankštinėmis ir kitomis kultūromis; b) ūkio subjektai, kurių pagrindinė veikla yra gamyba. Gauti atsakymai skiriasi priklausomai nuo atitinkamų ūkio subjektų veiklos pobūdžio, t. y. dauguma ūkio subjektų, kurių pagrindinė veikla yra supirkimas ir prekyba įvairiomis kultūromis nurodė, kad galėtų greitai persiorientuoti ir pradėti supirkti skirtingas pasėlių kategorijas, kurių iki šiol nesupirkinėjo arba padidinti konkrečios pasėlių kategorijos supirkimo apimtį. Tuo tarpu ūkio subjektai, kurie superka tam tikrų kategorijų kultūras, kurias naudoja gamyboje, o parduoda tik jų perteklių arba netinkamos kokybės, nurodė, kad negalėtų per pakankamai trumpą laiką ir nepatirdami žymių išlaidų persiorientuoti ir pradėti supirkti kitas kultūras ar padidinti supirkimo apimtį reaguojant į nedidelius, bet ilgalaikius kainų pokyčius. Konkurencijos tarybos surinkti duomenys rodo, kad pagrindiniai koncentracijos dalyvių konkurentai superka visų grupių pasėlius.

(81) Atsižvelgiant į surinktus duomenis, nagrinėjamos koncentracijos tikslais ši rinka apibrėžiama kaip pasėlių supirkimo prekės rinka ir nėra detaliau skaidoma pagal atskiras pasėlių kategorijas. Visgi, galutinis rinkos apibrėžimas paliekamas atviru, o siekiant tinkamai įvertinti koncentracijos poveikį ir siauresniems atitinkamos prekės rinkos segmentams, nagrinėjimo metu taip pat buvo analizuota informacija apie atskirų pasėlių kategorijų supirkimą. Šis atliktas papildomas

¹⁸ Europos Komisijos sprendimas byloje COMP/M. 6740 BAYWA / CEFETERA.

¹⁹ Konkurencijos tarybos 2017 m. gruodžio 7 d. nutarimas Nr. 1S-129 (2017) „Dėl leidimo vykdyti koncentraciją UAB koncernui „ACHEMOS GRUPĖ“ įsigyjant 100 proc. UAB „LP grupė“ akcijų“, 39-44 pastraipos.

vertinimas tose kategorijose, kuriose koncentracijos dalyvių pardavimų dalis buvo didesnė, detaliau aprašomas vertinant galimą koncentracijos poveikį konkurencijai.

(82) Kaip nurodyta Pranešime apie koncentraciją, pasėliai gali būti superkami tiek iš pasėlių augintojų, tiek ir iš kitų ūkio subjektų (importuotojų, perpardavėjų). Didžioji dalis Konkurencijos tarybos apklaustų ūkio subjektų pasėlius superka tiek iš augintojų, tiek iš kitų ūkio subjektų, skiriasi tik superkamų pasėlių dalis (pvz. dauguma respondentų labiau orientuoti į pasėlių supirkimą iš augintojų). Visgi, didžioji dalis atsakymus pateikusių pasėlių supirkėjų Konkurencijos tarybai nurodė, kad esant poreikiui galėtų padidinti supirkimą iš pasėlių augintojų ar kitų ūkio subjektų. Atsižvelgiant į tai, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais nagrinėjama bendra pasėlių supirkimo veikla, neskaidant jos smulkiau pagal subjektus, iš kurių superkami pasėliai.

(83) Kaip nurodyta Pranešime apie koncentraciją, superkant nurodytas kultūras, be kita ko, yra naudojami elevatoriai – specialūs statiniai, kuriuose saugomi dideli kiekiai ir yra įrengtos sistemos skirtingų kultūrų džiovinimui, valymui ir išlaikymui ilgą laiką. Vis dėlto, nurodoma, jog supirkimo ir pardavimo versle yra aktualūs ne tik elevatoriai, bet ir kiti sandėliai bei aikštelės, nes sezono metu ūkininkui labai svarbus kuo arčiau jo ūkio esantis pasėlių pristatymo taškas, kad derliaus nuėmimas vyktų operatyviai ir sklandžiai. Todėl dažniausiai ūkininkas renkasi pasėlius vežti į kuo arčiau jo esantį pasėlių supirkimo tašką, nepriklausomai nuo to, ar tai yra elevatorius, ar kita pasėlių supirkimo vieta. Daugiau nei 70 proc. atsakymus Konkurencijos tarybai pateikusių ūkio subjektų nurodė, jog pasėlių augintojams nėra skirtumo į kokią supirkimo vietą (elevatorius ar kita) vežti pasėlius, dar 14 proc. apklaustųjų nurodė jog skirtumas yra tik tais atvejais, kuomet pasėliai transportuojami į uostą. Atsižvelgiant į koncentracijos nagrinėjimo metu surinktą informaciją, pasėlių supirkimas analizuojamas bendrai, neskaidant į supirkimą priklausomai nuo supirkimo vietos tipo.

(84) Taigi, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais prekės rinka yra apibrėžiama kaip pasėlių supirkimo prekės rinka. Vis dėlto, prekės apibrėžimas paliekamas atviru, nes tikslus prekės rinkos apibrėžimas nėra būtinas. Nepriklausomai nuo to, koks prekės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, šios koncentracijos vertinimas nesikeistų.

Geografinė rinka

(85) Pranešime nurodoma, jog sezono metu ūkininkui labai svarbus kuo arčiau nuo jo ūkio esantis pristatymo taškas tam, kad derliaus nuėmimas vyktų operatyviai ir sklandžiai, todėl dažniausiai ūkininkas renkasi pasėlius vežti į kuo arčiau jo esantį pasėlių supirkimo tašką. Teigiama, kad ši aplinkybė yra svarbesnė derliaus nuėmimo metu, kadangi ūkininkams reikia greičiau nuimti derlių (iki orų pasikeitimo (liūčių), nes tai gali pabloginti pasėlių kokybę). Be to, nurodoma, kad ši aplinkybė svarbi ūkininkams, kurie neturi galimybės saugoti savo pasėlių jų pačių turimuose sandėliuose, bei ūkininkams, neturintiems savo transporto, kuriuo pasėlius galėtų vežti tiesiai į uostą. Nepaisant to, Pranešime nurodoma, jog geografinė rinka neturėtų būti brėžiama siauriau nei Lietuva, nes supirkimo kainoms sumažėjus 5-10 proc., augintojai galėtų pasisamdyti transportą ir pervežti savo pasėlius tiesiogiai į uostą ar kitu atstumu, kuris iš esmės padengtų visą Lietuvą.

(86) Pranešimą pateikusių ūkio subjekto vertinimu, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais būtų tikslinga grūdinių, aliejingų sėklų, ankštinių ir kitų kultūrų supirkimo geografinę rinką apibrėžti kaip Lietuvos Respubliką, kadangi: i) iš esmės visi ūkio subjektai turi nacionaliniu mastu platų supirkimo tinklą (t. y. turi keletą elevatorių skirtinguose rajonuose); ii) pasėlių supirkimo kaina ženkliai nesiskiria Lietuvos mastu bei yra nulemta atstumo iki Klaipėdos uosto; iii) net ir vertinant lokaliai visos teritorijos turėtų būti įtrauktos į tą pačią rinką remiantis pakeičiamumo grandine.

(87) Visgi, Pranešime pripažįstama, jog atitinkama rinka gali būti apibrėžta siauriau atsižvelgiant į pasėlių pardavėjų dydį. Stambųjų žemės ūkio kultūrų augintojų atžvilgiu pasėlių supirkimo geografinė rinka siauriausiai galėtų būti apibrėžta kaip 100 km atstumas nuo augintojo buvimo vietos iki supirkėjo buvimo vietos, o plačiausiai – kaip visa Lietuvos teritorija, kadangi stambūs augintojai stengiasi patys užaugintą produkciją eksportuoti per Klaipėdos arba Rygos uostus arba parduoti ją tuose regionuose, kuriuose siūloma didesnė supirkimo kaina. Tuo tarpu smulkiųjų žemės ūkio kultūrų augintojų atžvilgiu geografinė pasėlių supirkimo rinka galėtų būti apibrėžiama siauriau, kaip 50 km atstumas nuo augintojo buvimo vietos iki pasėlių supirkimo vietos, kadangi

smulkaus augintojo tiekiami mažesni žemės ūkio kultūrų kiekiai gali būti nepakankami padengti papildomas transportavimo išlaidas pervežant didesniu nei 50 km atstumu. Todėl tikėtina, jog smulkieji augintojai būtų linkę grūdines, aliejingų sėklų ir ankštines kultūras tiekti tam tikrame rajone įsikūrusiems supirkėjams.

(88) Konkurencijos tarybos surinkti duomenys rodo, kad ne visi pasėlių supirkėjai turi nacionaliniu mastu išplėtotą pasėlių supirkimo tinklą. Didžioji dalis (13 iš 19) Konkurencijos tarybai atsakymus pateikusių ūkio subjektų nurodė neturintys reikiamos infrastruktūros ir tinklo, kuris leistų supirkti pasėlius visoje Lietuvoje. Be to, ūkio subjektai, turintys supirkimo vietas daugiau nei viename regione, nurodė, kad pasėlių supirkimo kainos gali priklausyti tiek nuo regiono, tiek nuo konkrečių supirkimo vietų. Tai lemia skirtingi transportavimo kaštai, konkrečios supirkimo vietos pajėgumai ar kaštai bei konkurencinė aplinka. Tik du iš 15 ūkio subjektų nurodė, kad kainos yra vienodos visoje Lietuvoje. Be to, apklausti ūkio subjektai taip pat nurodė, kad augintojai nuosavu transportu pasėlius transportuoja vidutiniškai iki 50 km atstumu.

(89) Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta aukščiau, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais geografinė pasėlių supirkimo rinka siauriausiai galėtų būti apibrėžta kaip pasėlių supirkimo 50 km atstumu nuo supirkimo vietos rinka, plačiausiai – kaip pasėlių supirkimas Lietuvos Respublikoje.

(90) Tikslus geografinės rinkos apibrėžimas šios koncentracijos tikslais nėra būtinas, nes nepriklausomai nuo to, koks geografinės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, šios koncentracijos vertinimas nesikeistų. Nepaisant to, siekiant tinkamai įvertinti galimas nagrinėjamos koncentracijos pasekmes konkurencijai, koncentracijos nagrinėjimo metu atlikta analizė tiek siauriausiu, tiek ir plačiausiu galimu geografinės rinkos apibrėžimu.

4.1.1. Pasėlių supirkimo Lietuvos Respublikos teritorijoje rinkos struktūra, koncentracijos dalyvių bei kitų ūkio subjektų užimamos rinkos dalys

(91) Šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais toliau yra pateikiamas pasėlių supirkimo rinkos dalių vertinimas pagal supirkimo vertę ir apimtį²⁰.

(92) Atsižvelgiant į tai, kad koncentracijos dalyviai ir kiti pasėlių supirkimo rinkoje veikiantys ūkio subjektai pasėlius superka tiek iš pasėlių augintojų, tiek ir iš kitų ūkio subjektų (importuotojų, perpardavėjų), šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais rinkos dalys vertintos pagal pasėlių supirkimą:

- a) iš visų ūkio subjektų (pasėlių importuotojų, perpardavėjų bei ūkininkų, jų kooperatyvų, žemės ūkio bendrovių ir pan.);
- b) iš pasėlių augintojų (ūkininkų, jų kooperatyvų, žemės ūkio bendrovių ir pan.).

(93) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 9) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. pasėlių supirkimo Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų, pagal supirkimo vertę.

Lentelė Nr. 9

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Pasėlių supirkimo Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal supirkimo vertę (vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linus Agro"	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[10–20]

²⁰ Nagrinėjimo metu nustatyta, kad koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamos rinkos dalys vertinant pardavimus pagal pardavimų vertę ir apimtį reikšmingai nesiskiria. Be to, koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat buvo atlikta analizė apie supirkimo rinkos dalis pagal supirkimo vietų talpą ir vietų skaičių. Atsižvelgiant į tai, kad vertinimas iš esmės atitinka analizės pagal vertę ir apimtį rezultatus, nutarime išsami analizė pagal talpą ir vietų skaičių nėra pateikiama.

<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolė įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Konkurentai</i>			
Agrokonzerno grūdai	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Agrorodeo	[10–20]	[10–20]	[10–20]
BalticAgro	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Agrochema	[5–10]	[10–20]	[5–10]
Scandagra	[0–5]	[0–5]	[5–10]
Roquette Amilina	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Avena Nordic Grain	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agrospelta	[5–10]	[0–5]	[0–5]
Imlitex Agro	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Kurana	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agerona	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Malsena	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Kiti ūkio subjektai	[5–10]	[5–10]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

(94) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 10) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. pasėlių supirkimo Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant supirkimą iš pasėlių augintojų, pagal supirkimo vertę.

Lentelė Nr. 10

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Pasėlių supirkimo Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal supirkimo vertę (vertinant supirkimą iš pasėlių augintojų)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linus Agro"	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolė įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[20–30]
<i>Konkurentai</i>			
Agrokonzernas	[20–30]	[10–20]	[10–20]
Agrorodeo	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[5–10]
Agrochema	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Scandagra	[0–5]	[5–10]	[5–10]
Roquette Amilina	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Avena Nordic Grain	[5–10]	[0–5]	[0–5]
Agrospelta	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Imlitex Agro	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Kurana	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agerona	[0–5]	[0–5]	[0–5]

Malsena	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Kiti ūkio subjektai	[5–10]	[5–10]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

(95) Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2021 m. pasėlių supirkimo Lietuvos Respublikoje rinkoje pagal supirkimo vietų talpą siekė [20–30] proc., o pagal supirkimo vietų skaičių – [20–30] proc.

4.1.1.1. Pasėlių supirkimas atskirose pasėlių kategorijose Lietuvoje

(96) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 11) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. supirkimo dalis atskirose pasėlių kategorijose, vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų pagal supirkimo vertę.

Lentelė Nr. 11

Metai	2018			2019			2020		
	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)
Avižos	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Grikių	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[5–10]	[0–5]	[5–10]	[60–70]	[0–5]	[60–70]
Kukurūzai	[40–50]	[10–20]	[50–60]	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[40–50]	[10–20]	[50–60]
Kviečiai	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[10–20]
Kvietrugiai	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[5–10]	[20–30]	[30–40]
Miežiai	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[20–30]
Pupos	[5–10]	[0–5]	[5–10]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[5–10]	[0–5]	[5–10]
Rapsai	[20–30]	[0–5]	[30–40]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[30–40]
Rugiai	[0–5]	[5–10]	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[30–40]
Žirniai	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[20–30]
Iš viso:	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[20–30]

(97) Koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. supirkimo dalis atskirose pasėlių kategorijose, vertinant supirkimą iš pasėlių augintojų pagal supirkimo vertę ir apimtį yra ženkliai mažesnė bei nesiekia 40 proc.

(98) Pažymėtina, kad nagrinėjamo laikotarpio metu tik vienas iš koncentracijos dalyvių (LAG) supirko grikius. Taigi, vertinant grikių kategorijos supirkimą nagrinėjamo laikotarpio metu tarp koncentracijos dalyvių nebuvo horizontalaus persidengimo.

4.1.1.2. Pasėlių supirkimas atskirose pasėlių supirkimo geografinėse teritorijose (50 km atstumu)

(99) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 12) apie koncentracijos dalyvių 2021 m. supirkimo dalis atskirose geografinėse teritorijose, vertinant supirkimą pagal supirkimo talpą, vietų skaičių bei konkurentų skaičių.

Lentelė Nr. 12

Metai	Pagal supirkimo vietų talpą			Pagal supirkimo vietų skaičių			Pagal konkurentų skaičių		
	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)
KG grupė - Aleksoto grūdų sandėlių vertinimas	[5–10]	[20–30]	[30–40]	[5–10]	[30–40]	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
KG grupė - Alytaus elevatoriaus vertinimas	[0–5]	[60–70]	[60–70]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]
KG grupė - Jonavos aikštelės vertinimas	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Jurbarko grūdų sandėliai vertinimas	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Kėdainių aikštelės vertinimas	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]

KG grupė - Klaipėdos BEGA terminalo vertinimas	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Malūno elevatoriaus vertinimas	[5–10]	[20–30]	[30–40]	[5–10]	[20–30]	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
KG grupė - Nuomojamos vietos Gelvonių k. iš Agrima vertinimas	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
KG grupė - Nuomojamos vietos Jonavoje iš Jonavos grūdų vertinimas	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Nuomojamos vietos Rokiškyje iš Gerkonių elevatoriaus vertinimas	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
KG grupė - Nuomojamos vietos Šilutėje iš Šilutės girmos vertinimas	[0–5]	[0–5]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Nuomojamos vietos Tiskūnuose iš Tiskūnų agro vertinimas	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Nuomojamos vietos Vievyje iš Malsena Plus vertinimas	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]
KG grupė - Pilviškių elevatoriaus vertinimas	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Radviliškio elevatoriaus vertinimas	[20–30]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Šeštokų grūdų sandėlių vertinimas	[0–5]	[30–40]	[40–50]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
KG grupė - Telių elevatoriaus vertinimas	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Gustonių elevatoriaus vertinimas	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Jonišio elevatoriaus vertinimas (kartu su Jonišio ŽAC)	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[0–5]	[5–10]
LAG grupė - Jungėnų elevatoriaus vertinimas	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Kartenos elevatoriaus vertinimas	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Kėdainių elevatoriaus vertinimas (Kartu su Kėdainių ŽAC)	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Klaipėdos uosto "Bega" terminalo vertinimas	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Klaipėdos uosto "Klaipėdos konteinerių terminalas (KKT)" terminalo vertinimas	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Kupiškio elevatoriaus vertinimas	[5–10]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Lukšių grūdų sandėliavimo komplekso vertinimas	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Nuomojamos vietos Biliūnuose iš Gruzdzių malūno vertinimas	[30–40]	[5–10]	[40–50]	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Nuomojamos vietos iš RKJ grupės vertinimas	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Nuomojamos vietos Jonavoje iš Jonavos grūdų vertinimas	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Nuomojamos vietos Mažeikiuose iš UAB „Eurokorma“ vertinimas	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
LAG grupė - Nuomojamos vietos Rokiškyje iš Gerkonių elevatoriaus vertinimas	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
LAG grupė - Nuomojamos vietos Tauragėje iš Agrochema vertinimas	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
LAG grupė - Nuomojamos vietos Tiskūnuose iš Tiskūnų agro vertinimas	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Nuomojamos vietos Ukmergėje iš Jonavos grūdų vertinimas	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
LAG grupė - Nuomojamos vietos Viduklėje iš Agrochema vertinimas	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Šiaulių elevatoriaus vertinimas	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - UAB Mestilla vietos vertinimas	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
LAG grupė - Vilkaviškio elevatoriaus vertinimas	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]

(100) Alytaus elevatoriaus atveju tarp koncentracijos dalyvių nėra persidengimo, nes šioje teritorijoje LAG neturi supirkimo vietos.

4.1.2. Poveikio konkurencijai įvertinimas

(101) Koncentracijos dalyvių bendra 2018–2020 m. užimama pasėlių supirkimo rinkos dalis siekė [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal vertę ir [10–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal apimtį, vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų, bei [10–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal vertę ir [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal apimtį, vertinant supirkimą iš pasėlių augintojų.

(102) Be to, LAG 2020 m. rinkos dalis siekė [10–20] proc. pagal supirkimo vietų talpą ir [10–20] proc. pagal supirkimo vietų skaičių, KG 2020 m. rinkos dalis siekė [5–10] proc. pagal supirkimo vietų talpą ir [5–10] proc. pagal supirkimo vietų skaičių, o bendra koncentracijos dalyvių rinkos dalis siekia [10–20] proc. pagal supirkimo vietų talpą ir [10–20] proc. pagal supirkimo vietų skaičių.

(103) Be koncentracijos dalyvių atitinkamoje pasėlių supirkimo rinkoje veikia Agrokoncernas, Agrorodeo, Baltic Agro, Agrochema, Scandagra ir kiti ūkio subjektai. Vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų, didžiausias rinkos dalis 2020 m. užėmė Agrokoncernas ([10–20] proc. pagal supirkimo vertę ir [10–20] proc. pagal supirkimo apimtį), Agrorodeo ([10–20] proc. pagal supirkimo vertę ir [10–20] proc. pagal supirkimo apimtį), Baltic Agro ([5–10] proc. pagal supirkimo vertę ir [5–10] proc. pagal supirkimo apimtį), Agrochema ([5–10] proc. pagal supirkimo vertę ir [5–10] proc. pagal supirkimo apimtį), Scandagra ([5–10] proc. pagal supirkimo vertę ir [5–10] proc. pagal supirkimo apimtį). Tie patys konkurentai užėmė didžiausias rinkos dalis ir vertinant supirkimą iš pasėlių augintojų.

(104) Papildomai pažymėtina, kad didžioji dalis (17 iš 24) apklaustų ūkio subjektų 2020 m. supirkinėjo daugiau negu pusę visų pasėlių kategorijų, o 12 iš 24 apklaustų ūkio subjektų supirkinėjo 8 ir daugiau pasėlių kategorijų, vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų.

(105) Koncentracijos nagrinėjimo metu išanalizuoti duomenys apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis, nagrinėjamoje rinkoje veikiančių ūkio subjektų kiekį, supirkimo vietų skaičių ir talpą, taip pat informacija apie konkurentų galimybes plėstis sudaro pagrindą teigti, kad dėl koncentracijos nebus sukurta, sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija nagrinėjamoje rinkoje.

(106) Siekiant įvertinti galimas koncentracijos pasekmes konkurencijai, nagrinėjimo metu papildomai analizuotas koncentracijos dalyvių pasėlių supirkimas atskirose pasėlių kategorijose ir geografinėse teritorijose. Vertinant pasėlių supirkimo dalis atskirose kategorijose nustatyta, kad kukurūzų kategorijoje koncentracijos dalyvių supirkimo dalis yra didesnė, nei kitose atitinkamos rinkos prekių kategorijose, o vertinant pasėlių supirkimo dalis atskirose geografinėse teritorijose nustatyta, kad Šeštokų ir Bilinių geografinėse teritorijose koncentracijos dalyvių dalis (pagal vieną iš analizuotų kriterijų – supirkimo vietų talpą) yra didesnė, nei kitose atitinkamos rinkos geografinėse teritorijose. Atsižvelgiant į tai, toliau detaliau pasisakoma dėl koncentracijos poveikio šiose kategorijose ir geografinėse teritorijose vertinimo.

Dėl kukurūzų kategorijos

(107) Koncentracijos dalyvių supirkimo dalis kukurūzų kategorijoje 2018–2020 m. sudarė [30–60] proc. (2020 m. – [50–60] proc.) pagal supirkimo vertę ir [30–60] proc. (2020 m. – [50–60] proc.) pagal supirkimo apimtį, vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų. Vertinant supirkimą iš pasėlių augintojų, koncentracijos dalyvių supirkimo dalis 2018–2020 m. nesiekė 40 proc.

(108) Pastebėtina, kad faktiškai koncentracijos dalyvių rinkos dalis galėtų būti mažesnė atsižvelgiant į tai, kad koncentracijos nagrinėjimo metu surinkti duomenys tik iš didžiausių pasėlių supirkimo rinkoje veikiančių ūkio subjektų, nors supirkimo veiklą vykdo ir kiti supirkėjai, kurie specializuojasi atskirose pasėlių kategorijose arba nesuperka pasėlių tiesiogiai iš ūkininkų.

(109) Be koncentracijos dalyvių kukurūzus 2020 m. supirko bent 15 ūkio subjektų vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų. Vertinant supirkimą iš pasėlių augintojų, kukurūzus be koncentracijos dalyvių 2020 m. superka bent 8 ūkio subjektai, pavyzdžiui Kurana ([30–40] proc. pagal supirkimo vertę ir [30–40] proc. pagal supirkimo apimtį), Imlitex Agro ([10–20] proc. pagal supirkimo vertę ir [10–20] proc. pagal supirkimo apimtį), Ariogalos grūdai ([10–20] proc. pagal

supirkimo vertę ir [10–20] proc. pagal supirkimo apimtį), Baltic Agro ([10–20] proc. pagal supirkimo vertę ir [10–20] proc. pagal supirkimo apimtį).

(110) Be to, pagal koncentracijos dalyvių pateiktus duomenis, LAG ir KG 2018–2020 m. persidengiančių kukurūzų tiekėjų skaičius buvo nedidelis: LAG atveju – [KOMERCINĖ PASLAPTIS], vertinant tiekėjų skaičių (kas sudaro [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal supirkimo vertę ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal supirkimo apimtį), o KG atveju – [KOMERCINĖ PASLAPTIS], vertinant tiekėjų skaičių (kas sudaro [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal supirkimo vertę ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal supirkimo apimtį).

(111) Papildomai pažymėtina, kad didžioji dalis LAG ir KG superkamų kukurūzų ([KOMERCINĖ PASLAPTIS]). Tuo tarpu tik mažoji dalis kukurūzų Lietuvoje yra superkama iš augintojų (2020 m. apie 14,27 proc. pagal supirkimo vertę ir apie 13,63 proc. pagal supirkimo apimtį).

(112) Kaip rodo surinkti duomenys, koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų pardavimų dalys didesnės tik vertinant supirkimą iš visų ūkio subjektų, kuriuose didžiąją dalį sudaro importuojami pasėliai. Tuo tarpu vertinant supirkimą 2020 m. tik iš pasėlių augintojų, t.y. tų ūkio subjektų, kurie turi ribotas galimybes eksportuoti kukurūzus arba gabenti juo tolimesniais atstumais, koncentracijos dalyvių supirkimų dalis nėra didelė ir siekia [10–20] proc. pagal supirkimo vertę ir [10–20] proc. pagal supirkimo apimtį.

(113) Taigi, atsižvelgiant į nepastovias koncentracijos dalyvių pardavimų dalis (2019 m. sumažėjo iki 30 proc.), kukurūzus superkančių ūkio subjektų skaičių, jų supirkimų apimtis, į tai, kad sutampančių tiekėjų dalis tarp LAG ir KG nėra didelė bei į tai, kad didžioji dalis Lietuvoje superkamų kukurūzų yra importuojama iš kitų valstybių, o koncentracijos dalyvių kukurūzų supirkimo dalis, vertinant supirkimą iš pasėlių augintojų nesiekė 20 proc., nustatyta, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija kukurūzų kategorijos supirkime.

Dėl geografinių teritorijų (50 km)

(114) Koncentracijos dalyvių supirkimo rinkos 50 km atstumu aplink KG grupės valdomą Šeštokų grūdų sandėlį dalis 2021 m. siekė [40–50] proc. pagal supirkimo vietų talpą, [10–20] proc. pagal supirkimo vietų skaičių bei [10–20] proc. pagal konkurentų skaičių; 50 km atstumu aplink LAG grupės nuomojamą vietą Biliūnuose iš Gruzdžių malūno rinkos dalis siekė [40–50] proc. pagal supirkimo vietų talpą, [20–30] proc. pagal supirkimo vietų skaičių bei [10–20] proc. pagal konkurentų skaičių.

(115) Papildomai, vertinant geografines teritorijas aplink KG valdomą Šeštokų grūdų sandėlį bei LAG nuomojamą vietą Biliūnuose, pastebėtina, jog didesnė supirkimų dalis abiem atvejais (virš 40 proc.) yra gaunama tik vertinant supirkimo dalį pagal supirkimo vietų talpą, kuomet kiti du supirkimo dalių geografinėse teritorijose vertinimo būdai (vertinant pagal supirkimo vietų skaičių bei konkurentų skaičių) rodo žymiai mažesnes dalis, t. y. mažiau nei 30 proc.

(116) Atsižvelgiant į tai, kad šiose rinkose koncentracijos dalyvių supirkimo dalis didesnė nei 40 proc. tik pagal vieną iš trijų rinkos dalių vertinimo būdų, darytina išvada, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija pasėlių supirkime skirtingose geografinėse teritorijose.

4.2. Pasėlių pardavimas

Prekės rinka

(117) Kaip jau minėta, koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai parduoda grūdines (kviečiai, miežiai, kvietrugiai, rugiai, grikliai, avižos, kukurūzai ir kt.), aliejingų sėklų (rapsai ir kt.) ir ankštines (pupos, žirniai ir kt.) kultūras.

(118) Pranešime nurodyta, kad vertinant skirtingų kultūrų pakeičiamumą iš paklausos pusės, mažai tikėtina, kad galutiniams pirkėjams skirtingos kultūros galėtų būti pakeičiamos tarpusavyje dėl savo savybių, naudojimo būdų ar netgi kainų atžvilgiu. Pavyzdžiui, kviečių kaina siekia apie 200 eurų už toną, rapsų gali siekti apie 400 eurų už toną ir t.t.

(119) Vis dėlto, Pranešimą pateikusio ūkio subjekto vertinimu, vertinant pasiūlos pakeičiamumą, visų kultūrų pardavimas turėtų būti priskiriamas vienai bendrai pasėlių pardavimo atitinkamai rinkai, kadangi visi pasėlių pardavimu užsiimantys ūkio subjektai Lietuvoje parduoda iš esmės visas kultūras. Taip pat, Pranešimą pateikusio ūkio subjekto vertinimu, kadangi iš esmės visi ūkio subjektai superka visas pasėlių kultūras, tai lemia, kad ir parduodant pasėlius visi ūkio subjektai, nepriklausomai nuo parduodamos kultūros, konkuruoja vienas su kitu. Taip pat vertinant iš pasiūlos pusės, bet kuris ūkio subjektas net ir šiuo metu galėtų nesunkiai pradėti pardavinėti kitas pasėlių kultūras, kurių šiuo metu neparduoda.

(120) Didžioji dalis atsakymus Konkurencijos tarybai pateikusių ūkio subjektų²¹, parduodančių pasėlius, nurodė, jog galėtų greitai ir nepatirdami reikšmingų sąnaudų pereiti nuo vienos pasėlių kategorijos pardavimo prie kitos pasėlių kategorijos pardavimo (tame tarpe ir tų pasėlių kategorijų, kurių iki tol nepardavinėjo), t. y. patvirtino, kad, nepriklausomai nuo pasėlių kultūros, reaguojant į nedidelius, bet ilgalaikius 5–10 proc. pardavimo kainos pokyčius, galėtų greitai ir nepatirdami reikšmingų išlaidų persiorientuoti ir pradėti prekybą kitomis kultūromis arba padidinti turimų kultūrų pardavimo apimtis. Konkurencijos tarybos surinkti duomenys rodo, kad pagrindiniai koncentracijos dalyvių konkurentai parduoda iš esmės visų kategorijų pasėlius.

(121) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais prekės rinka apibrėžiama kaip pasėlių pardavimo prekės rinka. Pažymėtina, kad tikslus prekės rinkos apibrėžimas nėra būtinas, kadangi nepriklausomai nuo to, koks prekės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, šios koncentracijos vertinimas nesikeistų. Visgi, galutinis rinkos apibrėžimas paliekamas atviru, o siekiant tinkamai įvertinti koncentracijos poveikį ir siauresniems atitinkamos prekės rinkos segmentams, nagrinėjimo metu taip pat buvo analizuota informacija apie atskirų pasėlių kategorijų pardavimus.

Geografinė rinka

(122) Pranešimą pateikusio ūkio subjekto vertinimu, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais geografinė pasėlių pardavimo rinka galėtų būti apibrėžta siauriausiai kaip Lietuvos Respublika. Pranešime taip pat nurodoma, jog rinka galėtų būti apibrėžiama ir plačiau nei Lietuvos Respublika, atsižvelgiant į tai, kad pasėlių pardavimo kainos yra nustatomos remiantis eksporto kainomis, Lietuvoje nėra sunaudojama didelė dalis visų užaugintų pasėlių kiekio, visi pasėlius superkantys ūkio subjektai turi pasirinkimą arba eksportuoti pasėlius, arba parduoti juos Lietuvoje ir pan. Visgi, Pranešime pripažįstama, kad rinkoje yra veiksmių, kurie gali rodyti lokalią paklausą.

(123) Pusė Konkurencijos tarybos apklaustų ūkio subjektų, parduodančių pasėlius, nurodė jau šiuo metu turintys visą reikiamą infrastruktūrą ir tinklą, kuris leistų veiksmingai konkuruoti parduodant pasėlius visoje Lietuvoje. Be to, atsakymus pateikę ūkio subjektai nurodė, kad vidutinis atstumas, kuriuo parduodami pasėliai yra transportuojami pas pasėlių pirkėjus, kuomet pasėlių pirkėjas pats organizuoja pasėlių transportavimą, yra nuo 100 iki 250 km.

(124) Atsižvelgiant į koncentracijos nagrinėjimo metu surinktą informaciją, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais geografinė pasėlių pardavimo rinka apibrėžtina kaip nacionalinė, t.y. apimanti Lietuvos Respublikos teritoriją. Pažymėtina, kad tikslus geografinės rinkos apibrėžimas šiuo atveju nėra būtinas, nes nepriklausomai nuo to, koks geografinės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, tai nekeistų koncentracijos vertinimo.

²¹ Kaip jau minėta, koncentracijos nagrinėjimo metu buvo apklausta 19 ūkio subjektų, kuriuos pagal veiklos sritį galima skirstyti į dvi grupes: a) ūkio subjektai, kurių pagrindinė veikla prekyba įvairiomis grūdinėmis, aliejingų sėklų, ankštinėmis ir kitomis kultūromis; b) ūkio subjektai, kurių pagrindinė veikla yra gamyba. Atsižvelgiant į tai, atsakymai skiriasi priklausomai nuo atitinkamų ūkio subjektų veiklos pobūdžio. T. y. dauguma ūkio subjektų, kurių pagrindinė veikla yra supirkimas ir prekyba įvairiomis kultūromis nurodė, kad galėtų greitai persiorientuoti ir pradėti prekybą kitomis kultūromis arba padidinti pardavimų apimtį. Tuo tarpu ūkio subjektai, kurie superka tam tikrų kategorijų kultūras, kurias naudoja gamyboje, o parduoda tik jų perteklių arba netinkamos kokybės, nurodė, kad negalėtų persiorientuoti ir pradėti prekybos kitomis kultūromis ar padidinti pardavimo apimtį, reaguojant į nedidelius, bet ilgalaikius kainų pokyčius. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad supirkėjų pardavimai sudaro beveik visą rinkos dydį, supirkėjai ir koncentracijos dalyviai vykdo prekybą įvairiomis kultūromis, t. y. perparduoda supirktas įvairių kategorijų kultūras, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais yra vertinama, kad pasiūlos pakeičiamumas egzistuoja.

4.2.1. Pasėlių pardavimo Lietuvos Respublikos teritorijoje rinkos struktūra, koncentracijos dalyvių bei kitų ūkio subjektų užimamos rinkos dalys

(125) Toliau yra pateikiamas pasėlių pardavimo rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę ir apimtį²².

(126) Šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais rinkos dalys pasėlių pardavimo rinkoje vertintos pagal pasėlių pardavimą visiems ūkio subjektams²³ (t.y. kitiems pasėlių perpardavėjams, didmenininkams, įmonėms, naudojančioms pasėlius gamyboje ir t.t.).

(127) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 13) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. pasėlių pardavimo Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 13

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Pasėlių pardavimo Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linus Agro"	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Konkurentai</i>			
Agrorodeo	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Agrokoncernas	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Agrochema	[5–10]	[10–20]	[5–10]
Agrospelta	[0–5]	[0–5]	[5–10]
Scandagra	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Imlitex Agro	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Avena Nordic Grain	[5–10]	[0–5]	[0–5]
Kedainių aruodai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
SOLISKO, UAB	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Joniškio aruodas ŽŪK	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Jonavos grūdai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Kiti ūkio subjektai	[5–10]	[5–10]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

²² Nagrinėjimo metu nustatyta, kad koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamos rinkos dalys vertinant pardavimus pagal pardavimų vertę ir apimtį reikšmingai nesiskiria.

²³ Atsižvelgiant į tai, kad koncentracijos dalyviai ir kiti pasėlių pardavimo rinkoje veikiantys ūkio subjektai pasėlius parduoda skirtingiems ūkio subjektams (t.y. kitiems pasėlių perpardavėjams, didmenininkams, įmonėms, naudojančioms pasėlius gamyboje, dalis kurių pasėlius tiek perparduoda, tiek ir naudoja gamyboje ar kitoms reikmėms ir t.t.), nebuvo galima identifikuoti tikslių ir patikimų duomenų apie pardavimų dydžius skirtingoms pasėlių pirkėjų grupėms.

4.2.1.1. Pasėlių pardavimas atskirose pasėlių kategorijose Lietuvoje

(128) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 14) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose pasėlių kategorijose, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 14

Metai	2018			2019			2020		
	Kategorija / Ūkio subjekto pavadinimas	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)
Avižos	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Grikių	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[70–80]	[0–5]	[70–80]
Kukurūzai	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[40–50]	[0–5]	[40–50]	[20–30]	[0–5]	[20–30]
Kviečiai	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[5–10]	[10–20]	[20–30]
Kvietrugiai	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[5–10]	[0–5]	[5–10]	[10–20]	[0–5]	[10–20]
Miežiai	[20–30]	[5–10]	[20–30]	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[30–40]
Pupos	[20–30]	[0–5]	[30–40]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[30–40]	[0–5]	[30–40]
Rapsai	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]
Rugiai	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Žirniai	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Iš viso:	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[20–30]

(129) Pastebėtina, kad nagrinėjamo laikotarpio metu tik vienas iš koncentracijos dalyvių (LAG) pardavinėjo grikius. Atsižvelgiant į tai, vertinant grikių kategorijos pardavimus nagrinėjamo laikotarpio metu tarp koncentracijos dalyvių nebuvo horizontalaus persidengimo.

4.2.2. Poveikio konkurencijai įvertinimas

(130) Koncentracijos dalyvių bendra 2018–2020 m. užimama pasėlių pardavimo rinkos dalis siekė [10–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal vertę ir [10–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal apimtį, vertinant pardavimą visiems ūkio subjektams.

(131) Be koncentracijos dalyvių atitinkamoje pasėlių pardavimo rinkoje veikia Agrorodeo, Baltic Agro, Agrokoncernas, Agrochema, Agrospelta, Scandagra, Imlitex Agro ir kiti ūkio subjektai. Vertinant pasėlių pardavimus visiems ūkio subjektams, didžiausias rinkos dalis 2020 m. turėjo Agrorodeo ([10–20] proc. pagal pardavimo vertę ir [10–20] proc. pagal pardavimo apimtį), Baltic Agro ([10–20] proc. pagal pardavimo vertę ir [10–20] proc. pagal pardavimo apimtį), Agrokoncernas ([5–10] proc. pagal pardavimo vertę ir [5–10] proc. pagal pardavimo apimtį), Agrochema ([5–10] proc. pagal pardavimo vertę ir [5–10] proc. pagal pardavimo apimtį), Agrospelta ([5–10] proc. pagal pardavimo vertę ir [5–10] proc. pagal pardavimo apimtį), Scandagra ([5–10] proc. pagal pardavimo vertę ir [5–10] proc. pagal pardavimo apimtį), Imlitex Agro ([5–10] proc. pagal pardavimo vertę ir [5–10] proc. pagal pardavimo apimtį).

(132) Nagrinėjimo metu taip pat nustatyta, kad didžioji dalis (15 iš 24) apklaustų ūkio subjektų 2020 m. pardavinėjo daugiau negu pusę visų pasėlių kategorijų, o 7 iš 24 apklaustų ūkio subjektų pardavinėjo 8 ir daugiau pasėlių kategorijų, vertinant pardavimą visiems ūkio subjektams.

(133) Atsižvelgiant į koncentracijos dalyvių ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis pasėlių pardavimo atitinkamoje rinkoje bei atitinkamoje rinkoje veikiančių ūkio subjektų skaičių, darytina išvada, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija pasėlių pardavimo rinkoje.

(134) Siekiant įvertinti galimas koncentracijos pasekmes konkurencijai, nagrinėjimo metu papildomai analizuotas koncentracijos dalyvių pasėlių pardavimas atskirose pasėlių kategorijose. Vertinant pasėlių pardavimų dalis atskirose kategorijose nustatyta, kad kukurūzų ir grikių kategorijose koncentracijos dalyvių pardavimų dalis yra didesnė, nei kitose atitinkamos rinkos prekių kategorijose. Kaip jau minėta, dėl nagrinėjamos koncentracijos neįvyksta pokytis grikių kategorijoje, atitinkamai toliau detalčiau pasisakoma tik dėl koncentracijos poveikio kukurūzų kategorijoje vertinimo.

(135) Koncentracijos dalyvių pardavimų dalis kukurūzų kategorijoje 2018–2020 m. sudarė [20–50] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal pardavimų vertę ir [20–50] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal pardavimų apimtį, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams.

(136) Pastebėtina, kad koncentracijos dalyvių pardavimo dalys gali būti pervertinamos, kadangi koncentracijos nagrinėjimo metu buvo apklausti tik didžiausi pasėlių pardavimo rinkoje veikiantys ūkio subjektai, neapklausiant atskirai ūkio subjektų, kurie specializuojasi tam tikroje pasėlių kategorijoje, taip pat galėjo būti neapklausti ūkio subjektai, kurie nevykdo pasėlių supirkimo Lietuvoje (pvz. kukurūzų importuotojai).

(137) Nustatyta, kad kukurūzus be koncentracijos dalyvių 2020 m. pardavė bent 14 ūkio subjektų, pavyzdžiui: Solisko ([30–40] proc. pagal pardavimų vertę ir [30–40] proc. pagal pardavimų apimtį), Solisko LT ([20–30] proc. pagal pardavimų vertę ir [20–30] proc. pagal pardavimų apimtį), Alfagra ([5–10] proc. pagal pardavimų vertę ir [5–10] proc. pagal pardavimų apimtį), Agrorodeo ([5–10] proc. pagal pardavimų vertę ir [5–10] proc. pagal pardavimų apimtį), vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams.

(138) Atsižvelgiant į ūkio subjektų, parduodančių kukurūzus, skaičių, bei į tai, kad koncentracijos dalyvių kukurūzų pardavimų dalis 2020 metais nesiekė 30 proc. nei pagal pardavimų vertę, nei pagal pardavimų apimtį, nustatyta, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija kukurūzų kategorijos pardavime.

5. Prekyba pašarinėmis žaliavomis ir kombinuotais pašarais ūkiniams gyvūnams

(139) Tiek LAG bei su juo susiję ūkio subjektai SIA „Linus Agro“ ir SIA „Dotnuva Baltic“, tiek KG vykdo prekybą pašarinėmis žaliavomis ir kombinuotais pašarais (galvijams, kiaulėms, paukščiams (vištoms, kalakutams) ir kitiems gyvuliams (ožkoms, avims)).

(140) Europos Komisija savo praktikoje buvo išskyrusi kombinuotų pašarų (angl. *compound feed*) bei paprastųjų pašarų (angl. *single feed*) rinkas²⁴. Kaip nurodo Europos Komisija, kombinuoto pašaro produkcija apima įvairių ingredientų maišymą. Tuo tarpu paprastasis pašaras yra gyvūnų pašaras, kuris įprastai gaminamas iš vieno pagrindinio pašaro ingrediento.

(141) Koncentracijos dalyviai pranešime kombinuotus pašarus ir pašarinės žaliavas priskyrė vienai atitinkamai rinkai, remdamiesi šiais argumentais: iš dalies sutampantys klientai (gyvulininkystės ūkiai), klientų migracija tarp žaliavų ir kombinuotų pašarų pirkimo; sutampančios produktų paskirtys (gyvulių šėrimas); sutampančios žaliavos (kombinuoti pašarai yra gaminami iš pašarinių žaliavų, kurias tiesiogiai perka ir gyvulių ūkiai); sutampančios apskaitos oficialioje statistikoje (pavyzdžiui, VIC statistikoje žaliavos, kombinuoti pašarai ir naminių gyvūnų ėdalas yra pateikiami greta vieni kitų).

(142) Visgi, Pranešime taip pat nurodyta, kad tarp pašarinių žaliavų ir pašarų egzistuoja kokybiniai skirtumai: pašarai turi apjungti keletą rūšių žaliavų (esminių medžiagų grupių/kategorijų: baltymų, riebalų, grūdų (krakmolo), mineralų ir vitaminų) tam, kad būtų pilnaverčiai ir subalansuoti tuo tarpu žaliavos pašarui nors ir gali turėti keletą medžiagų grupių/kategorijų, tačiau neretai tik viena ar kelios kategorijos būna labiau „išreikštos“. Be to, Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad kombinuotas pašaras nuo pašarinių žaliavų skiriasi tuo, kad jis yra iš anksto paruoštas ir subalansuotas tam tikros rūšies gyvūnų mitybai, įprastai pasižymi aukštesne kokybe ir, nors ir ne visada, aukštesne kaina. Taip pat, skirtingai nuo pašarinių žaliavų, kombinuotas pašaras yra galutinis produktas, kurį gyvulininkystės ūkis gali naudoti iš karto, be jokio poreikio apdoroti ar balansuoti.

(143) Koncentracijos nagrinėjimo metu apklausti ūkio subjektai, užsiimantys prekyba kombinuotais pašarais, nurodė, kad pašarinės žaliavos yra kombinuotų pašarų sudedamoji dalis ir/arba papildas, todėl siekiant pilnaverčio šėrimo, vieni kitų pakeisti negalėtų; didžioji dalis galutinių vartotojų perka žaliavas kaip priedą gyvulių raciono papildymui, kita dalis galutinių vartotojų dalį šėrimo sezono perka kombinuotus pašarus, o dalį naudoja savo grūdus, perka žaliavas ir mobilaus malūno paslaugą; pirkėjai (galutiniai vartotojai) perka šiuos produktus/medžiagas kartu.

²⁴ Europos Komisijos sprendimas Nr. COMP/M.6468 - FORFARMERS / HENDRIX

(144) Koncentracijos nagrinėjimo metu, vertinant kombinuotų pašarų ir pašarinių žaliavų pakeičiamumą, kombinuotų pašarų pardavimo veiklą vykdančių subjektų buvo paprašyta įvertinti, nuo kokių veiksmų priklauso galutinių vartotojų sprendimas pirkti kombinuotus pašarus, o ne pašarines žaliavas. Iš 13 apklaustų ūkio subjektų, 5 išskyrė ūkio specifikaciją, t. y. galimybę patiems auginti grūdines kultūras savo ūkyje. Vartotojams, kurie neturi galimybės patys auginti grūdinių kultūrų savo ūkyje, kombinuoti pašarai iš esmės yra nepakeičiami su pašarinėmis žaliavomis. Taip pat apklausti koncentracijos dalyvių konkurentai išskyrė ir kitus veiksnius, darančius įtaką galutiniam vartotojo apsisprendimui pirkti kombinuotus pašarus: kokybę (kombinuoti pašarai yra pilnavertis ir subalansuotas produktas, priešingai negu pašarinės žaliavos, kurias dažnu atveju sudaro tik vienas ingredientas), technologinių įrenginių neturėjimą, kainą, patogumą (kombinuoti pašarai yra pagaminti taip, kad iškart gali būti naudojami, priešingai negu pašarinės žaliavos, kurias dar reikia paruošti) bei sezoniškumą (tam tikrais metų laikais, kuomet vartotojos savo ūkyje pats negali pasigaminti kombinuotų pašarų yra priverstas pirkti jau paruošus pašarus).

(145) Kartu paminėtina ir tai, kad kombinuotų pašarų ir pašarinių žaliavų pardavimu užsiimančios įmonės skiriasi. Koncentracijos nagrinėjimo metu, nustatyta, kad didžioji dalis bendrovių, kurios užsiima kombinuotų pašarų prekyba, savo asortimente nesiūlo pašarinių žaliavų, kas reiškia, kad įmonės tarpusavyje konkuruoja dar mažesnėje rinkos dalyje.

(146) Papildomai pažymėtina, kad pusė apklaustų ūkio subjektų nurodė, jog esant nedideliam, bet ilgalaikiam kombinuotų pašarų kainos padidėjimui, galutiniai vartotojai (ūkininkai, jų kooperatyvai, žemės ūkio bendrovės) negalėtų atsisakyti kombinuotų pašarų pirkimo ir pradėti pirkti pašarines žaliavas, jas susimalti/sumaišyti ir paruošti šėrimui.

(147) Atsižvelgiant į pašarinių žaliavų ir kombinuoto pašaro kokybinius skirtumus, įvertinus koncentracijos nagrinėjimo metu apklaustų ūkio subjektų atsakymus dėl šių produktų pakeičiamumo šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais prekyba kombinuotais pašarais ūkiniams gyvūnams (toliau taip pat – prekyba kombinuotais pašarais) ir prekyba pašarinėmis žaliavomis vertinama atskirai.

5.1. Prekyba kombinuotais pašarais

Prekės rinka

(148) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad kombinuotasis pašaras turėtų būti apibrėžiamas kaip mažiausiai dviejų pašarinių žaliavų mišinys su pašarų priedais arba be jų, naudojamas kaip visavertis pašaras arba pašaro papildas gyvūnams šerti²⁵. Tai susmulkintų įvairių pašarų mechaninis mišinys, sudarytas pagal moksliskai pagrįstus receptus ir subalansuotas pagal baltymus, angliavandenius, riebalus, mineralines medžiagas bei papildytas mikroelementais, vitaminais ir antibiotikais²⁶.

(149) Kombinuotų pašarų gamybos metu maišomos įvairios žemės ūkio kultūros (daugiausia grūdinės, taip pat ankštiniai augalai) su kitomis sudėtinėmis dalimis (kitos pašarinės žaliavos, pavyzdžiui, sojų rupiniai, rapsų išspaudos ar rupiniai, cukriniai runkeliai, pašarinės mielės ir kt., taip pat papildai, priedai bei premiksai) taip išgaunant tam tikros receptūros kombinuotus pašarus.

(150) Pranešime nurodyta, kad kombinuoti pašarai yra pritaikomi konkrečioms gyvulių rūšims. Atsižvelgiant į tai, ūkiniams gyvūnams skirti kombinuoti pašarai įprastai skirstomi į skirtingas kategorijas pagal gyvulių rūšis: galvijams, kiaulėms, paukščiams (vištoms, kalakutams) ir kitiems gyvuliams (ožkoms, avims). LAG Grupės įmonės parduoda kombinuotus pašarus raguočiams, kiaulėms, vištoms, žuvims. KG Grupės įmonės parduoda kombinuotus pašarus mėsinėms avims, veršeliams, paršavedėms kiaulėms, penimoms kiaulėms, paršeliams, vištoms dedeklėms, kalakutams, broileriams, pakaitinėms vištaitėms, žuvims, triušiams.

(151) Kontrolę įgyjančio ūkio subjekto teigimu, šios koncentracijos kontekste nėra tikslinga kombinuotų pašarų gamybos rinką analizuoti smulkiau pagal gyvūnus, kuriems kombinuoti pašarai yra skirti, kadangi skirtumus lemia gamintojo pasirinkta receptūra ir sudėtinių dalių proporcijos. Pranešime nurodoma, kad visiems pašarams yra naudojami sutampantys ar iš esmės panašūs

²⁵ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2009

²⁶ Internetinė nuoroda į šaltinį: <https://www.vle.lt/straipsnis/kombinuotieji-pasarai/>.

ingredientai: išspaudos arba rupiniai baltyminei daliai (įprastai sojų arba rapsų), grūdai krakmolinei daliai (kviečiai, kvietrugiai, miežiai, rečiau – kukurūzai) ir priedai. Taip pat, kartais, priklausomai nuo specifikos, papildomai pridedama riebalinių medžiagų, pavyzdžiui, aliejaus. Visgi, kaip nurodo koncentracijos dalyviai, kadangi pašarai yra pritaikomi konkrečiai gyvūnų rūšiai, iš paklausos perspektyvos jų vartojimas skirtingų gyvūnų rūšių atžvilgiu nėra pakeičiamas (ar bent ne optimalus).

(152) Nepaisant to, jog iš paklausos pakeičiamumo pusės skirtingoms gyvūnų rūšims skirti pašarai iš esmės nėra pakeičiami tarpusavyje, Pranešime nurodoma jog kombinuotų pašarų skirstymas į smulkesnes prekių rinkas nėra prasmingas atsižvelgiant į pasiūlos pakeičiamumą. Vertinant kombinuotų pašarų pasiūlos pakeičiamumą, koncentracijos dalyvių vertinimu, skirtingos pašarų rūšys neturėtų būti išskirtos į smulkesnes prekių rinkas, kadangi visam pašarui yra naudojami tie patys gamybos procesai, o kaip žaliava naudojami tie patys ar iš esmės panašūs ingredientai (tik dedami skirtingomis proporcijomis). Pranešime teigiama, kad šalys gali be papildomų išlaidų ir greitai persiorientuoti nuo vienos rūšies pašarų gamybos į kitą. Visgi, faktinių pakeičiamumo įrodymų praeityje koncentracijos dalyviai nepateikė bei nurodė tik teorinę LAG galimybę gaminti kitos rūšies pašarus „*jei gautų atitinkamą užsakymą*“.

(153) Pranešime apie koncentracija taip pat nurodoma, kad kai kurie gamintojai neturi pakankamo gamybos linijų kiekio, kuris leistų vienu metu gaminti kelių skirtingų rūšių pašarus, todėl tokie gamintojai tam tikrų rūšių pašarų gamybos gali atsisakyti.

(154) Koncentracijos dalyvių teigimu kombinuoto pašaro gamybos procesas, t.y. skirtingų sudėtinių dalių sumaišymas, yra iš esmės nepriklausantis nuo gyvūno rūšies, tačiau tuo pačiu nurodoma, kad gali skirtis pašaro gamybos technologija, pavyzdžiui, mėsinėms vištoms (broileriams), kiaulėms bei galvijams skirti kombinuoti pašarai įprastai būna granuliuoti, o dedeklėms vištoms naudojamas kombinuotas pašaras (lesalas) gaminamas negranuliuotas (t.y. palaidas).

(155) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad bent penki Konkurencijos tarybai duomenis pateikę kombinuoto pašaro prekybą vykdančios ūkio subjektai ne tik parduoda kombinuotus pašarus, bet ir juos patys gamina. Vertinant galimybes pereiti nuo vienos kategorijos kombinuotų pašarų gamybos prie kitos, 3 iš 5 ūkio subjektų, kurie jau šiuo metu gamina įvairių kategorijų kombinuotus pašarus, (Biofabrikas, Kretingos grūdai, Joniškio grūdai) nurodė, kad nesunkiai (ir esant poreikiui) galėtų pereiti nuo vienos kategorijos kombinuotų pašarų gamybos prie kitos, kuomet 2 iš 5 ūkio subjektų, kurie specializuojasi tik tam tikros kategorijos pašaro gamyboje, nurodė (Agroaves, Raudoniai), kad tokios galimybės neturi.

(156) Koncentracijos nagrinėjimo metu, vertinant galimą skirtingų kombinuotų pašarų rūšių pakeičiamumą, taip pat surinkta informacija apie kombinuotų pašarų pardavimo veiklą vykdančių subjektų galimybes greitai ir nepatiriant reikšmingų sąnaudų pereiti nuo kombinuotų pašarų, skirtų vienai gyvūnų rūšiai, prekybos prie kombinuotų pašarų, skirtų kitai gyvūnų rūšiai, prekybos. Didžioji dalis (8 iš 13) apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad toks perėjimas nebūtų ekonomiškai naudingas, įmonės patirtų didelius nuostolius. Likusios bendrovės nurodė, kad perėjimas prie kitai gyvūnų rūšiai skirtų kombinuotų pašarų prekybos nėra sudėtingas. Koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat nustatyta, kad pusė apklaustų kombinuotų pašarų prekiaujančių ūkio subjektų prekiauja trimis ir daugiau skirtingoms ūkiniams gyvūnams skirtomis kombinuotų pašarų rūšimis.

(157) Įvertinus koncentracijos nagrinėjimo metu surinktus duomenis, galutinis rinkos apibrėžimas paliekamas atviru, o siekiant tinkamai įvertinti koncentracijos poveikį konkurencijai toliau analizuojama tiek bendra prekybos kombinuotais pašarais rinka, tiek ir siauresni atitinkamos prekės rinkos segmentai, t. y. nagrinėjimo metu taip pat buvo analizuota informacija apie atskiras ūkiniams gyvūnams skirtų kombinuotų pašarų rūšis, taip pat atlikta papildoma analizė tose kategorijose, kuriose koncentracijos dalyvių pardavimų dalis buvo didesnė. Detaliau apie tai pasisakoma vertinant galimą koncentracijos poveikį konkurencijai.

(158) Papildomai pažymėtina, kad kiekviena tam tikriems gyvuliams skirta kombinuoto pašaro rūšis atsižvelgiant į kombinuoto pašaro sudedamųjų dalių taikomas proporcijas galėtų būti skaidoma dar smulkiau, pavyzdžiui: kombinuotas pašaras galvijams galėtų būti skaidomas į pašarą veršeliams, galvijų prieaugliui, karvėms, buliams; kombinuotas pašaras kiaulėms galėtų būti skaidomas į pašarą paršeliams (žindukliams, nujunkytiems), penimoms kiaulėms (pagal penėjimo periodą), kuiliams,

paršavedėms kiaulėms (paršingoms ir laktacijos metu); kombinuotas pašaras paukščiams – į sėsliųjų veislių vištaičių ir tėvinio pulko vištų visaverčius lesalus, suaugusių dėšlijų veislių pramoninio pulko vištų visaverčius lesalus, mėsinių veislių ir tėvinio pulko vištų visaverčius lesalus, broilerių visaverčius lesalus ar dar smulkesnes kategorijas. Visgi, nagrinėjamos koncentracijos tikslais dar detalesnis skaidymas nėra tikslingas kadangi nepriklausomai nuo to, koks prekės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, šios koncentracijos vertinimas nesikeistų.

(159) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais apibrėžiama ūkiniam gyvūnams skirtų **kombinuotų pašarų prekybos rinka**. Kaip jau minėta, tikslus prekės rinkos apibrėžimas gali būti paliktas atviru, kadangi koncentracijos vertinimo tai nekeistų.

Geografinė rinka

(160) Europos Komisija praktikoje nurodyta, kad siauriausiai pašarų mišinių rinka galėtų būti apibrėžiama kaip nacionalinė, atsižvelgiant į tai, kad pašarų tiekėjai konkuruoja nacionaliniu lygmeniu, pašarų paklausai stiprią įtaką daro nacionalinės paklausos charakteristikos bei į tai, jog dėl aukštų pašarų transportavimo kaštų ekonomiškiau juos transportuoti mažesniu atstumu²⁷. Europos Komisija savo praktikoje taip pat laiko, kad kombinuotų pašarų geografinė rinka yra laikoma nacionaline rinka dėl 100 – 150 km kombinuotų pašarų pardavimo aprėpties teritorijos (tiekimo taškų), taip pat konkurentų veiklos bei rinkodaros strategijos, grįstos nacionaliniu pagrindu²⁸.

(161) Koncentracijos dalyvių vertinimu, pašarų prekybos rinka yra nacionalinė arba platesnė.

(162) Pranešime apie koncentraciją ūkio subjektai nurodo, kad gabenant pašarą bet kur Lietuvoje, kaštai transportui iš esmės nesiskiria, ir sudaro apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS]proc. galutinės kainos. KG Grupė nurodo, kad logistikos kaštai vežant kombinuotus pašarus gali svyruoti nuo maždaug [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. iki [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. (ribiniais atvejais). Teigiama, kad optimalu kombinuotus pašarus transportuoti iki 400 kilometrų atstumu nuo gamyklos.

(163) Pranešime nurodoma, kad nors tiek KG Grupė, tiek LAG Grupė turi keletą sandėlių skirtingose Lietuvos vietose, kur sandėliuoja žaliavas, nei vieni, nei kiti neturi tikslo visuose sandėliuose laikyti pilną produktų krepšelį. Taip pat nurodoma, kad KG Grupė sandėliuoja kombinuotus pašarus tik Kaune, iš kurio gabena į visa Lietuvą. Produkcija sandėliuojama keliose vietose organizaciniais tikslais, o ne siekiant laikyti atsargas arčiau klientų.

(164) Koncentracijos dalyviai nurodo, kad jų parduodamų produktų kainodara paprastai nustatoma nacionaliniu mastu, tačiau su tam tikromis išimtimis, kaip pavyzdžiui, parduodant produkciją vietovėse, kuriose veikia tokios produkcijos gamintojas, kainos gali būti nustatomos žemesniame lygyje.

(165) Visi Konkurencijos tarybai duomenis pateikę kombinuotais pašarais prekiaujantys ūkio subjektai²⁹ nurodė, kad produkcijos teikimas vykdomas visoje Lietuvoje. Didžioji dalis koncentracijos nagrinėjimo metu apklaustų ūkio subjektų, užsiimančių prekyba kombinuotais pašarais nurodė, kad Lietuvos mastu kainodarą taiko vienodai. Iš visų apklaustųjų, tik 3 ūkio subjektai teigė, kad kainodarą taiko skirtingai, bei nurodė veiksnius diferencijuojančius kainą: perkamas kiekis, produkto rūšis, konkurencinė aplinka tam tikrame regione, logistikos kaštai, atsiskaitymo patikimumas.

(166) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nagrinėjamos koncentracijos atveju geografinė kombinuotų pašarų pardavimo rinka apibrėžiama kaip Lietuvos Respublikos teritorija. Pažymėtina, kad tikslus prekės rinkos apibrėžimas gali būti paliktas atviru. Nepaisant to, koks geografinės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, tai nekeistų koncentracijos vertinimo.

²⁷ Europos Komisijos sprendimas COMP/M.4617 – NUTRECO / BASF, COMP/M.2956 – CVC / PAI EUROPE / PROVIMI.

²⁸ Europos Komisijos 2012 m. kovo 19 d. sprendimas Nr. COMP/M.6468 – FORFARMERS / HENDRIX.

²⁹ Išskyrus UAB „Ariogalos grūdai“, kurie turi pavienius užsakymus [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

5.1.1. Prekybos kombinuotais pašarais Lietuvoje rinkos struktūra, koncentracijos dalyvių bei kitų ūkio subjektų užimamos rinkos dalys

(167) Toliau yra pateikiamas prekybos kombinuotais pašarais rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę ir apimtį³⁰.

(168) Šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais rinkos dalys vertintos pagal kombinuotų pašarų pardavimus:

- viesiems ūkio subjektams (t. y. kitiems kombinuotų pašarų platintojams, didmenininkams, gamintojams ir ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.);
- galutiniams vartotojams (t. y. ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.).

(169) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 15) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. kombinuotų pašarų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 15

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos augalų kombinuotais pašarais Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linus Agro"	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[30–40]	[30–40]	[30–40]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[30–40]	[30–40]	[30–40]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[30–40]	[30–40]	[30–40]
<i>Konkurentai</i>			
AgroAves	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[5–10]
Kretingos grūdai	[0–5]	[5–10]	[5–10]
Joniškio grūdai	[10–20]	[5–10]	[5–10]
Raudoniai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Vetfarmas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Biofabrikas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Ruvera	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Ariogalos grūdai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Kiti ūkio subjektai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Importas</i>	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

³⁰ Nagrinėjimo metu nustatyta, kad koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamos rinkos dalys vertinant pardavimus pagal pardavimų vertę ir apimtį reikšmingai nesiskiria (rinkos dalys pagal apimtį buvo šiek tiek mažesnės).

(170) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 16) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. kombinuotų pašarų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 16

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos augalų kombinuotais pašarais Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linas Agro"	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[30–40]	[30–40]	[30–40]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[30–40]	[30–40]	[30–40]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[30–40]	[30–40]	[30–40]
<i>Konkurentai</i>			
AgroAves	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Kretingos grūdai	[0–5]	[0–5]	[5–10]
Joniškio grūdai	[10–20]	[5–10]	[0–5]
Raudoniai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Vetfarmas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Biofabrikas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Ruvera	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Ariogalos grūdai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Kiti ūkio subjektai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Importas</i>	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

(171) Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamos rinkos dalys 2018–2020 m. kombinuotų pašarų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę ir apimtį buvo šiek tiek mažesnės nei pardavimuose visiems ūkio subjektams.

5.1.1.1. Koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose kombinuotų pašarų kategorijose

(172) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 17) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose kombinuotų pašarų kategorijose, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 17

Metai	2018			2019			2020		
	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)
Kombinuotas pašaras paukščiams (pavyzdžiui, vištoms arba kalakutams)	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[30–40]	[30–40]

Kombinuotas pašaras kiaulėms	[5–10]	[20–30]	[30–40]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[40–50]	[40–50]
Kombinuotas pašaras galvijams	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[20–30]	[5–10]	[20–30]	[20–30]
Kombinuotas pašaras kitiems gyvuliams: ožkoms, avims, t.t.	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[50–60]	[50–60]
Iš viso:	[0–5]	[30–40]	[30–40]	[0–5]	[30–40]	[30–40]	[0–5]	[30–40]	[30–40]

(173) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 18) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose kombinuotų pašarų kategorijose, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 18

Metai	2018			2019			2020		
	Kategorija / Ūkio subjekto pavadinimas	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)
Kombinuotas pašaras paukščiams (pavyzdžiui, vištoms arba kalakutams)	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[30–40]	[30–40]	[0–5]	[20–30]	[20–30]
Kombinuotas pašaras kiaulėms	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[40–50]	[40–50]
Kombinuotas pašaras galvijams	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[20–30]
Kombinuotas pašaras kitiems gyvuliams: ožkoms, avims, t.t.	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[50–60]	[50–60]
Iš viso:	[0–5]	[30–40]	[30–40]	[0–5]	[30–40]	[30–40]	[0–5]	[30–40]	[30–40]

(174) Koncentracijos dalyvių 2020 m. pardavimų dalis kombinuotų pašarų kiaulėms ir kitiems gyvuliams kategorijose viršijo 40 proc. vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams ir galutiniams vartotojams tiek pagal pardavimų apimtį tiek pagal pardavimų vertę. 2018–2019 m. 40 proc. pardavimų dalį viršijo tik kombinuoto pašaro kitiems gyvuliams pardavimai.

(175) Pažymėtina, kad nagrinėjamu laikotarpiu LAG nevykdė prekybos kombinuotų pašarų paukščiams, kiaulėms ar kitiems gyvuliams veiklos, dėl ko tarp koncentracijos dalyvių neatsiranda horizontalaus persidengimo vertinant kombinuotų pašarų paukščiams, kiaulėms ar kitiems gyvuliams pardavimus. Vertinant kombinuotų pašarų galvijams kategorijos pardavimus visiems ūkio subjektams, koncentracijos dalyvių bendra pardavimų dalis 2018–2020 m. nesiekė 40 proc.

5.1.2. Poveikio konkurencijai įvertinimas

(176) Koncentracijos dalyvių bendra 2018–2020 m. užimama prekybos kombinuotais pašarais rinkos dalis siekė [30–40] proc. (2020 m. – [30–40] proc.) pagal pardavimų vertę ir [20–50] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal pardavimų apimtį, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, bei [30–40] proc. (2020 m. – [30–40] proc.) pagal pardavimų vertę ir [20–50] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal pardavimų apimtį, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams.

(177) Be koncentracijos dalyvių atitinkamoje prekybos kombinuotais pašarais rinkoje veikia Agroaves (2020 m. – [10–20] proc. pagal vertę visiems), Baltic Agro (2020 m. – [5–10] proc. pagal vertę visiems), Kretingos grūdai (2020 m. – [5–10] proc. pagal vertę visiems), Joniškio grūdai (2020 m. – [5–10] proc. pagal vertę visiems) ir kiti ūkio subjektai³¹. Ženkli kombinuoto pašaro dalis yra importuojama (įvežama iš užsienio valstybių).

(178) Pažymėtina, jog tiek vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, tiek pardavimus galutiniams vartotojams 8 iš 16 apklaustų ūkio subjektų 2020 m. parduotų 3 ar daugiau Konkurencijos tarybos nagrinėtų kombinuotų pašarų kategorijų. Didžioji dalis (9 iš 13) Konkurencijos tarybai paaiškinimus pateikusių rinkos dalyvių nurodė, kad konkurentams nežymiai padidinus konkrečios kategorijos kombinuotų pašarų kainas, galėtų parduoti daugiau tos kategorijos kombinuotų pašarų. Likusi dalis (4 iš 13) apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad konkurentų kainos

³¹ Raudoniai, Vefarmas, Biofabrikas, Ruvera, Ariogalos grūdai, Virgilita, Respublikinis veterinarijos aprūpinimo centras, Eurokorma, Farmo, Lankava.

pokytis ne visais atvejais padidintų jų pardavimus, kadangi atitinkamoje rinkoje svarba pasižymi ne tik kainos kriterijus, bet ir kokybė, kontaktas su klientu ir kiti veiksniai.

(179) Kaip jau minėta, nagrinėjimo metu nustatyta, kad atitinkamoje rinkoje veikia bent 5 ūkio subjektai, ne tik parduodantys kombinuotus pašarus, bet ir gaminantys juos. Nustatyta, kad 3 iš 5 ūkio subjektų gamina įvairių kategorijų kombinuotus pašarus. Be to, nustatyta, kad Kretingos grūdai ir Jonišio grūdai, gaminantys ir parduodantys visų kategorijų kombinuotus pašarus turi laisvų gamybinių pajėgumų: bendrovės Jonišio grūdai maksimalūs gamyklos pajėgumai siekia [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tūkst. tonų, kai šiuo metu yra išnaudojama apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc., o bendrovės Kretingos grūdai gamybiniai pajėgumai siekia [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tūkst. tonų, kai šiuo metu yra išnaudojama apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. Lyginant su bendru atitinkamos rinkos dydžiu pagal pardavimų apimtį, laisvi gamybiniai pajėgumai sudarytų apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc., vertinant rinkos dydį kartu su importo duomenimis, ir apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc., vertinant rinkos dydį be importo duomenų.

(180) Taigi, atsižvelgiant į koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamas atitinkamos rinkos dalis, kurios 2020 m. nesiekė 40 proc., atitinkamoje rinkoje veikiančius konkurentus bei jų parduodamų kombinuotų pašarų asortimentą, taip pat į nagrinėjimo metu surinktus duomenis apie konkurentų, gaminančių ir/arba parduodančių kombinuotus pašarus, galimybes išplėsti pardavimo ar gamybos apimtį, daroma išvada kad dėl nagrinėjamos koncentracijos nebus sukurama ar sustiprinama dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija nagrinėjamoje rinkoje.

(181) Kaip minėta anksčiau, siekiant įvertinti galimas koncentracijos pasekmes konkurencijai, nagrinėjimo metu papildomai analizuoti koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose prekybos kombinuotais pašarais kategorijose. Vertinant kombinuotų pašarų pardavimų dalis atskirose kategorijose nustatyta, kad dalyje kategorijų koncentracijos dalyvių pardavimų dalis yra didesnė, nei kitose atitinkamos rinkos kategorijose.

(182) Atsižvelgiant į tai, kad kombinuotų pašarų paukščiams, kiaulėms ir kitiems gyvuliams kategorijose 2020 m. tarp koncentracijos dalyvių nebuvo horizontalaus persidengimo bei į koncentracijos dalyvių turėtų pardavimų dalį kombinuotų pašarų galvijams kategorijoje, nustatyta, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija kombinuotų pašarų paukščiams, kiaulėms, galvijams ir kitiems gyvuliams kategorijų prekyboje.

5.2. Prekyba pašarinėmis žaliavomis

Prekės rinka

(183) Tiek LAG bei su juo susiję ūkio subjektai *SIA „Linas Agro“* ir *SIA „Dotnuva Baltic“*, tiek KG vykdo prekybą pašarinėmis žaliavomis.

(184) Kaip nurodyta Pranešime, pašarinės žaliavos: natūralūs, švieži arba apdoroti augalinės arba gyvūninės kilmės produktai, kurie pirmiausia yra skirti gyvūnų mitybos poreikiams tenkinti ir pramoniniu būdu perdirbti šie produktai bei organinės ir neorganinės medžiagos su pašarų priedais arba be jų, skirti gyvūnams tiesiogiai šerti arba, juos perdirbus ar ruošiant kombinuotuosius pašarus, arba kaip premiksų užpildas³².

(185) LAG Grupės įmonės prekiauja šiomis pašarinėmis žaliavomis: saulėgrąžų rupiniais, rapsų išspaudomis, rapsų rupiniais, sojų rupiniais, granuliuotomis cukrinių runkelių išspaudomis. KG Grupės įmonės prekiauja aminorūgštimis (lizinas, lizino sulfatas, metioninas, treoninas, triptofanas), baltymų šaltiniais (žuvų miltai, sojų miltai, koncentratas, rapsų rupiniai ir išspaudos, saulėgrąžų rupiniai ir išspaudos, bulvių baltymai), vitaminais: B grupės (B2, B3, B4, B5, B6, B9, B12) ir C, A, D3, E, K, aliejais (sojos, rapsų, saulėgrąžų), mineralais (cinko oksidas, vario sulfatas, mangano oksidas, magnio oksidas, geležies oksidas, cinko sulfatas, mangano sulfatas, geležies sulfatas) ir kitais priedais pašarams (monokalcio fosfatas, pašarinės mielės, kokcidiostatikai, pašarinis kalkakmenis, antioksidantai, druska).

(186) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai neužsiima pašarinių žaliavų gamyba, išskyrus, iš dalies, LAG Grupę, kuri per susijusią

³² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2009.

įmonę UAB „Mestilla“ gamina rapsų išspaudas, išgaunamas kaip šalutinį produktą aliejaus gamyboje.

(187) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad pašarinės žaliavos naudojamos gyvuliams šerti arba pašarui gaminti. Esminės medžiagų grupės, kurias pašaras turi suteikti šeriamiems gyvuliams, gali būti skirstomos į šias grupes: baltymai, riebalai, grūdai (krakmolai), mineralai, vitaminai.

(188) Baltyminę pašaro dalį įprastai sudaro rupiniai ir išspaudos, pvz. sojos, saulėgrąžų, rapsų, cukrinių runkelių (juos parduoda tiek LAG Grupė, tiek KG Grupė), linų sėmenų (juo parduoda tik LAG Grupė), bei aminorūgštys, žuvų miltai (juos parduoda tik KG Grupė).

(189) Išspaudos (angl. *cake*) yra įprastai išgaunamos kaip šalutinis produktas fiziškai spaudžiant augalinį aliejų. Išspaudos pasižymi didesniu riebalų kiekiu, palyginus su rupiniais. Rupiniai (angl. *meal*) yra išgaunami iš esmės iš tų pačių augalų kultūrų, kaip ir išspaudos, tačiau augalus apdorojant cheminiu ekstrakcijos būdu. Tokiu būdu išgautame produkte lieka mažesnė riebalų dalis.

(190) Riebalinė pašaro dalis neretai pilnai padengiama minėtomis išspaudomis arba rupiniais, tačiau kartais, esant poreikiui suteikti pašarui didesnę energetinę vertę, riebalinė dalis gali būti pildoma aliejumi, gyvūninės kilmės riebalais, palmių aliejumi. Kaip ir baltyminės pašaro dalies atveju, skirtingų aliejaus ir riebalų šaltinių pakeičiamumas priklauso nuo taikomos receptūros. KG Grupė perpardavimui perka išspautą aliejų. LAG Grupė Klaipėdoje taip pat turi aliejaus spaudimo pajėgumus, tačiau pagamintas aliejus nėra Lietuvoje parduodamas kaip žaliava pašarams – jis yra eksportuojamas į užsienį, kur paprastai naudojamas ne pašarui, o biodegalams.

(191) Grūdai įprastai sudaro krakmolinę pašaro dalį, kuri taip pat būtina visapusiškai dietai. Šiuo tikslu dažniausiai naudojami kviečiai, kvietrugiai, miežiai, rečiau – kukurūzai.

(192) Pažymėtina, kad koncentracijos dalyviai parduoda labai mažai grūdų, kurie būtų panaudojami pašare tiek vertinant pagal šalių bendrą parduodamą kiekį, tiek pagal pašarų gamintojų poreikius. Pavyzdžiui, kaip nurodoma Pranešime apie koncentraciją, KG Grupė savo kombinuotų pašarų gamybos poreikiams 2019 metais sunaudojo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų grūdų, kai, tuo tarpu, grūdų kombinuotų pašarų gamintojams tais pačiais metais yra pardavusi tik [KOMERCINĖ PASLAPTIS] tonų. Kaip nurodyta Pranešime apie koncentraciją, to priežastimi yra tai, kad grūdai yra biržinės prekės, kurias žaliavų pirkėjai, kurie įprastai yra patyrę verslai, visuomet bus linkę pirkti tiesiogiai iš šaltinio (ūkininkų, jų kooperatyvų, žemės ūkio bendrovių ir pan.), o ne iš perpardavėjų, kaip LAG ar KG.

(193) Pilnavertis pašaras taip pat turi apimti vitaminus ir mineralus. Šios medžiagos sudaro nedidelę pašaro dalį kiekio prasme. Jos įprastai importuojamos iš Europos Sąjungos valstybių.

(194) Įprastus pašarinių žaliavų pirkėjus galima išskirti į dvi kategorijas: gyvulininkystės ūkiai, kurie perka pašarines žaliavas ir jomis šeria savo auginamus gyvulius, ir paruoštų pašarų gamintojai, kurie iš žaliavų gamina visavertę subalansuotą pašarą.

(195) Vertinant pašarinių žaliavų paklausos pakeičiamumą koncentracijos dalyviai nurodė, jog pirkėjo pasirinkimą pirkti tam tikros rūšies pašarines žaliavas lemia kuriama pašaro receptūra.

(196) Vertinant pašarinių žaliavų pasiūlos pakeičiamumą, koncentracijos dalyviai pažymėjo, kad žaliavų negamina (išskyrus vieną LAG Grupės produktą), o tik jomis prekiauja, todėl persiorientavimo kaštai yra minimalūs.

(197) Koncentracijos nagrinėjimo metu, vertinant galimą skirtingų pašarinių žaliavų rūšių pakeičiamumą, surinkta informacija apie pašarinių žaliavų pardavimo veiklą vykdančių subjektų galimybes greitai ir nepatiriant reikšmingų sąnaudų pereiti nuo vienos kategorijos pašarinių žaliavų prekybos prie kitos kategorijos pašarinių žaliavų prekybos. Didžioji dalis (7 iš 9) apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad perėjimas nuo vienos kategorijos pašarinių žaliavų prekybos prie kitos kategorijos pašarinių žaliavų prekybos būtų sunkus, kadangi reikalingos ilgalaikės investicijos, reikėtų surasti naujus pirkėjus, tiekėjus, logistinę grandinę, be to, jau yra sudarytos ilgalaikės tiekimo sutartys. Likusios bendrovės nurodė, kad perėjimas nuo vienos kategorijos pašarinių žaliavų prekybos prie kitos kategorijos pašarinių žaliavų prekybos nebūtų sudėtingas ir nedarytų didelės įtakos

pardavimų struktūrai, kadangi jau šiuo metu yra parduodamas platus asortimentas. Papildomai pažymėtina, kad bent pusė pašarinėmis žaliavomis prekiaujančių ūkio subjektų parduoda tris ir daugiau pašarinių žaliavų kategorijų.

(198) Įvertinus koncentracijos nagrinėjimo metu surinktus duomenis, galutinis rinkos apibrėžimas paliekamas atviru, o siekiant tinkamai įvertinti koncentracijos poveikį konkurencijai toliau analizuojama tiek bendra prekybos pašarinėmis žaliavomis rinka, tiek ir siauresni atitinkamos prekės rinkos segmentai, t. y., nagrinėjimo metu taip pat buvo analizuota informacija apie atskiras pašarinių žaliavų kategorijas, taip pat atliktas papildomas vertinimas tose kategorijose, kuriose koncentracijos dalyvių pardavimų dalis buvo didesnė, kuria pateikiamas vertinant galimą koncentracijos poveikį konkurencijai.

Geografinė rinka

(199) Koncentracijos dalyvių vertinimu, pašarų prekybos rinka yra nacionalinio masto arba platesnė. Koncentracijos dalyviai nurodo, kad gabenant pašarą bet kur Lietuvoje, kaštai transportui iš esmės nesiskiria ir sudaro apie [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. galutinės kainos.

(200) Pranešime apie koncentraciją nurodoma, kad tiek KG Grupė, tiek LAG Grupė turi keletą sandėlių skirtingose Lietuvos vietose, kur sandėliuoja pašarines žaliavas, nei vieni, nei kiti neturi tikslo visuose sandėliuose laikyti pilną produktų krepšelį. Produkcija sandėliuojama keliose vietose organizaciniais tikslais, o ne siekiant laikyti atsargas arčiau klientų.

(201) Taip pat koncentracijos dalyviai nurodo, kad jų parduodamų produktų kainodara iš esmės nustatoma nacionaliniu mastu. Tiesa, tam tikros išimtis yra galimos, pavyzdžiui, parduodant produkciją vietovėse, kuriose veikia tokios produkcijos gamintojas, kainos gali būti nustatomos žemesniame lygyje. Tačiau žaliavų gamintojų Lietuvoje nėra itin daug, todėl šios išimtis nėra dažnos ir neatspindi bendros rinkos tendencijos.

(202) Pranešime apie koncentraciją taip pat nurodyta, jog visi pagrindiniai koncentracijos dalyvių konkurentai vykdo veiklą visos Lietuvos mastu ir būtent jie sukuria didžiausią konkurencinį spaudimą.

(203) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta bei į Europos Komisijos praktiką³³, nagrinėjamos koncentracijos atveju geografinė kombinuotų pašarų pardavimo rinka apibrėžiama kaip **Lietuvos Respublikos teritorija**. Pažymėtina, kad tikslus prekės rinkos apibrėžimas gali būti paliktas atviru. Nepaisant to, koks geografinės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, tai nekeistų koncentracijos vertinimo.

5.2.1. Prekybos pašarinėmis žaliavomis Lietuvoje rinkos struktūra, koncentracijos dalyvių bei kitų ūkio subjektų užimamos rinkos dalys

(204) Toliau yra pateikiamas prekybos pašarinėmis žaliavomis rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę ir apimtį³⁴.

(205) Šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais rinkos dalys nagrinėjimo metu vertintos pagal pašarinių žaliavų pardavimus:

- a) visiems ūkio subjektams (t. y. kitiems pašarinių žaliavų platintojams, kombinuotų pašarų gamintojams ir ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.);
- b) galutiniams vartotojams (t. y. ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.).

(206) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 19) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. pašarinių žaliavų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 19

³³ Europos Komisijos sprendimai Nr. COMP/M.6573 *Forfarmers / Agricola*, p. 16-18, 33 Nr. COMP/M.6573 *Forfarmers / Agricola*, p. 16-18, 33.

³⁴ Nagrinėjimo metu nustatyta, kad koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamos rinkos dalys pagal pardavimų apimtį reikšmingai nesiskyrė užimamos dalys pagal pardavimų vertę.

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos pašarinėmis žaliavomis Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linus Agro"	[5–10]	[10–20]	[10–20]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[10–20]	[10–20]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[10–20]	[10–20]	[20–30]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[30–40]
<i>Konkurentai</i>			
Sodrugestvo Baltija	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Imlitex AGRO	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Tangeta	[0–5]	[5–10]	[5–10]
Pasvalio agrochemija	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Roquette Amilina	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Rapsoila	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Joniškio grūdai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Eurokorma	[5–10]	[5–10]	[0–5]
Kiti ūkio subjektai	[5–10]	[0–5]	[0–5]
<i>Importas</i>			
	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

(207) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 20) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. pašarinių žaliavų prekybos Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 20

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos pašarinėmis žaliavomis Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus galutiniams vartotojams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linus Agro"	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[20–30]

<i>Konkurentai</i>			
Baltic Agro	[20–30]	[20–30]	[20–30]
Sodrugestvo Baltija	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Imlitéx AGRO	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Roquette Amilina	[0–5]	[5–10]	[0–5]
Joniškio grūdai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Eurokorma	[5–10]	[5–10]	[0–5]
Rapsoila	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Pasvalio agrochemija	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Repulsas	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Kiti ūkio subjektai	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Importas</i>			
	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

5.2.1.1. Koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose pašarinių žaliavų kategorijose

(208) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 21) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose pašarinių žaliavų kategorijose, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 21

Metai	2018			2019			2020		
	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)
Išspaudos	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[30–40]
Rupiniai	[10–20]	[20–30]	[30–40]	[10–20]	[20–30]	[40–50]	[5–10]	[30–40]	[40–50]
Premiksai	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[30–40]	[30–40]
Kitos žaliavos	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]
Iš viso:	[5–10]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[20–30]	[30–40]

(209) Koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose pašarinių žaliavų kategorijose iš esmės nesiskyrė ir vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų apimtį.

(210) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 22) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose pašarinių žaliavų kategorijose, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę

Lentelė Nr. 22

Metai	2018			2019			2020		
	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linas Agro + Kauno grūdai (proc.)
Išspaudos	[0–5]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[10–20]
Rupiniai	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[20–30]
Premiksai	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[30–40]	[30–40]	[0–5]	[20–30]	[20–30]
Kitos žaliavos	[0–5]	[5–10]	[10–20]	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[0–5]	[5–10]	[10–20]
Iš viso:	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[10–20]	[0–5]	[10–20]	[20–30]

(211) Koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose pašarinių žaliavų kategorijose iš esmės nesiskyrė ir vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų apimtį 2018–2020 m. Papildomai, pardavimų dalis atskirose pašarinių žaliavų kategorijose vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę ir pagal apimtį nesiekė 40 proc.

5.2.2. Poveikio konkurencijai įvertinimas

(212) Koncentracijos dalyvių bendra 2018–2020 m. užimama prekybos kombinuotais pašarais rinkos dalis siekė [20–40] proc. (2020 m. – [30–40] proc.) pagal pardavimų vertę ir [20–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal pardavimų apimtį, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, bei [10–30] proc. (2020 m. – [20–30] proc.) pagal pardavimų vertę ir [10–20] proc. (2020 m. – [10–20] proc.) pagal pardavimų apimtį, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams.

(213) Be koncentracijos dalyvių atitinkamoje prekybos pašarinėmis žaliavomis rinkoje veikia Sudrugestvo Baltija, Imlitex Agro, Baltic Agro, Tangeta ir kiti ūkio subjektai³⁵. Vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, didžiausias rinkos dalis 2020 m. turėjo Sudrugestvo Baltija ([10–20] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį), Imlitex Agro ([10–20] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį), Baltic Agro ([10–20] proc. pagal vertę ir [5–10] proc. pagal apimtį) bei Tangeta ([5–10] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį). Vertinant pardavimus galutiniams vartotojams, didžiausias rinkos dalis 2020 m. turėjo Baltic Agro ([20–30] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį), Sudrugestvo Baltija ([20–30] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį), Imlitex Agro ([10–20] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį) bei Roquette Amilina ([0–5] proc. pagal vertę ir [20–30] proc. pagal apimtį).

(214) Pažymėtina, jog vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, 9 iš 17 apklaustų ūkio subjektų 2020 m. parduodamų 3 ar daugiau Konkurencijos tarybos nagrinėtų pašarinių žaliavų kategorijų. Vertinant pardavimus galutiniams vartotojams, 8 iš 17 apklaustų ūkio subjektų 2020 m. parduodamų 3 ar daugiau Konkurencijos tarybos nagrinėtų pašarinių žaliavų kategorijų. Nagrinėjimo metu taip pat buvo vertinos rinkos dalyvių galimybės padidinti konkrečios kategorijos pašarinių žaliavų pardavimo apimtį, konkurentams nežymiai padidinus pastarosios kategorijos pašarinių žaliavų kainas. Atitinkamos rinkos dalyvių apklausos rezultatai indikuoja, jog didžioji dalis (7 iš 9) apklaustų rinkos dalyvių konkurentams nežymiai padidinus konkrečios kategorijos pašarinių žaliavų kainas, galėtų parduoti daugiau tos kategorijos pašarinių žaliavų. Likusi dalis (2 iš 9) apklaustų ūkio subjektų nurodo, kad konkurentų kainos pokytis ne visais atvejais padidintų jų pardavimus, kadangi pašarinių žaliavų pardavimų padidinimas gali būti apribotas gamybiniais pajėgumais. Be to, atsižvelgiant į tai, kad didžioji dalis pašarinių žaliavų yra importuojama į Lietuvos Respubliką, pažymėtina, kad 8 iš 10 ūkio subjektų nurodė, jog nėra apribojimų/kliūčių norint importuoti į Lietuvos Respubliką pašarines žaliavas.

(215) Taigi, atsižvelgiant į koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamas atitinkamos rinkos dalis, kurios 2020 m. nesiekė 40 proc., atitinkamoje rinkoje veikiančius konkurentus bei jų parduodamų pašarinių žaliavų asortimentą, taip pat į nagrinėjimo metu surinktus duomenis apie konkurentų, parduodančių pašarines žaliavas, galimybes išplėsti pardavimo apimtį, daroma išvada, kad dėl nagrinėjamos koncentracijos nebus sukuriama ar sustiprinama dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija nagrinėjamoje rinkoje.

(216) Kaip minėta anksčiau, siekiant įvertinti galimas koncentracijos pasekmes konkurencijai, nagrinėjimo metu papildomai analizuoti koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose prekybos pašarinėmis žaliavomis kategorijose. Surinkti duomenys rodo, kad tik rupinių kategorijoje koncentracijos dalyvių pardavimų dalis yra didesnė nei 40 proc.

(217) Koncentracijos dalyvių pardavimų dalis prekybos pašarinių žaliavų rupinių kategorijoje 2018–2020 m. sudarė [30–50] proc. (2020 m. – [40–50] proc.) pagal pardavimų vertę ir [30–50] proc. (2020 m. – [40–50] proc.) pagal pardavimų apimtį, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams. Vertinant koncentracijos dalyvių pardavimus galutiniams vartotojams, pardavimų dalis 2018–2020 m. buvo mažesnė nei 40 proc.

(218) Vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams rupinių kategorija be koncentracijos dalyvių prekiauja bent 8 ūkio subjektai, iš kurių didžiausi: Sudrugestvo Baltija ([30–40] proc. pagal pardavimų vertę ir [20–30] proc. pagal pardavimų apimtį), Baltic Agro ([10–20] proc. pagal pardavimų vertę ir [10–20] proc. pagal pardavimų apimtį), Imlitex Agro ([5–10] proc. pagal

³⁵ Pasvalio Agrochemija, Roquette Amilina, Rapsoila, Joniškio grūdai, Eurokorma, Raudoniai, UHB Agro, Repulsas, Farmo, Veta

pardavimų vertę ir [10–20] proc. pagal pardavimų apimtį). Tie patys konkurentai veikia ir parduodant rupinius galutiniams vartotojams. Pažymėtina, kad LAG pardavimų dalis rupinių kategorijoje, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams, 2020 m. siekia tik [0–5] proc. pagal pardavimų vertę ir [0–5] proc. pagal pardavimų apimtį. Koncentracijos nagrinėjimo metu taip pat įvertinti koncentracijos dalyvių konkurento Sodrugesvo Baltija gamybiniai pajėgumai, plėtros planai.³⁶

(219) Pagal koncentracijos dalyvių pateiktus duomenis, LAG ir KG strategiškai orientuojasi į skirtingų rupinių kategorijų platinimą: KG iš esmės platina [KOMERCINĖ PASLAPTIS], kuomet LAG pagrinde platina [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Be to, pagal koncentracijos dalyvių pateiktus duomenis, rupinių tiekėjai, su kuriais bendradarbiauja koncentracijos dalyviai, yra skirtingi, kadangi KG rupinius daugiausia pirko iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS], kai LAG – pirko iš [KOMERCINĖ PASLAPTIS].

(220) Galiausiai, anot koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų, rupiniai galėtų būti vertinami kartu su išspaudomis, o jų pakeičiamumas yra įmanomas ir priklauso nuo kombinuotų pašarų receptūros ir žaliavų kainos, bei, atitinkamai, kitų žaliavų kainų. Ir rupiniai, ir išspaudos gali būti naudojami ir keičiami tarpusavyje, tačiau atitinkamai turi keistis visos pašarų recepte naudojamų žaliavų proporcijos. Vertinant koncentracijos dalyvių pardavimų dalis rupinių ir išspaudų kategorijoje, koncentracijos dalyvių pardavimų dalis siektų [20–40] proc. pagal pardavimų vertę ir [20–40] proc. pagal pardavimų apimtį.

(221) Atsižvelgiant į tai, kad rupinius be koncentracijos dalyvių parduoda bent 8 ūkio subjektai, bei į tai, kad koncentracijos dalyviai prekiauja skirtingomis rupinių kategorijomis ([KOMERCINĖ PASLAPTIS]), o Lietuvoje taip pat veikia didelius gamybinius pajėgumus bei plėtros planus turintis *Sodrugesvo* bendrovių grupės ūkio subjektas Sodrugesvo Baltija, darytina išvada, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija pašarinių žaliavų rupinių kategorijos prekyboje.

6. Prekyba augalų sėklomis

Prekės rinka

(222) Remiantis Europos Komisijos praktika koncentracijų bylose, augalų sėklų pramonė veikia dviem iš esmės skirtingais lygmenimis: selekcija (sėklų veisimas) ir komercinis sėklų auginimas (gamyba). Pirmasis lygmuo apima sėklų veisimą, kurio metu selekcininkai siekia sukurti naujas augalų sėklas, turinčias pageidaujamas savybes (pvz., mažas gamybos sąnaudas, didelį derlių, atsparumą ligoms ir pan.). Antrasis lygmuo apima komercinį sėklų auginimą, įskaitant valymą ir perdirbimą, cheminį apdorojimą ir granuliavimą, rinkodarą bei platinimą. Ši veikla yra mažiau specializuota ir pagal licencijos sutartis ar sutartis su veisėjais sėkmingai gali būti vykdoma mažesniais mastais. Kai kuriais atvejais pirminę sėklą selekcininkai licencijuoja ir platina per savo pasirinktus atstovus, kurie gali ją dauginti arba gaminti savo hibridus. Europos Komisija šiuos skirtingus gamybos lygmenis laikė vienos atitinkamos rinkos dalimis³⁷.

(223) Pranešime nurodyta, kad koncentracijos dalyviai nevykdo augalų sėklų selekcijos, o veikia kaip sėklų platintojai (atstovai) tam tikrai selekcininko sukurtai veislei ir vykdo importą (įvežimą) bei prekybą įvairių augalų rūšių sėklomis, atitinkamai toliau nagrinėjama tik prekybos augalų sėklomis veikla.

(224) Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje sėkla yra apibrėžiama kaip dauginamoji medžiaga. Įstatymo 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad dauginamąją medžiagą tiekti rinkai³⁸ gali tik dauginamosios medžiagos tiekėjai³⁹, o tiekama rinkai

³⁶ [KOMERCINĖ PASLAPTIS]

³⁷ 2004 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos sprendimas byloje Nr. COMP/M.3465 - *SYNGENTA CP / ADVANTA*, 10-13 p.,

³⁸ Augalų sėklininkystės įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje dauginamosios medžiagos teikimas rinkai apibrėžiamas kaip dauginamosios medžiagos pardavimas, laikymas turint tikslą parduoti, siūlymas parduoti ar kitaip perduoti tretiesiems asmenims.

³⁹ To paties straipsnio 8 dalyje dauginamosios medžiagos tiekėjas apibrėžiamas kaip fizinis ar juridinis asmuo arba Lietuvos Respublikoje teisės aktų nustatyta tvarka įsteigta Europos Sąjungos valstybės narės ar kitos Europos ekonominės

dauginamoji medžiaga turi atitikti privalomuosius dauginamosios medžiagos reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. Dauginamąją medžiagą pagal privalomuosius medžiagos reikalavimus sertifikuoja⁴⁰ Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.

(225) Pagal savo pobūdį augalų sėklos (dauginamoji medžiaga) gali būti skirstomos į dvi rūšis: 1) sertifikuota sėkla, t. y. tokia sėkla, kuri atitinka privalomuosius dauginamosios medžiagos kriterijus ir yra įrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, Bendrąjį daržovių rūšių veislių katalogą ar Žemės ūkio augalų rūšių veislių bendrąjį katalogą; 2) nesertifikuota arba ūkinė sėkla, kuri yra išauginama ūkyje ir gali būti naudojama tik individualiems poreikiams tenkinti. Tiekti rinkai galima tik sertifikuotas sėklas, tuo tarpu prekyba nesertifikuotomis sėklomis yra draudžiama⁴¹.

(226) Remiantis Pranešime pateikta informacija sertifikuota sėkla (dauginamoji medžiaga) paprastai yra brangesnė nei įprastos ūkininkų turimos kelių derlių sėklos, o jos paruošimas yra sudėtingesnis, todėl rinkoje susiklostę ūkininkų įpročiai lemia, kad įprastai sertifikuota sėkla yra apšėjama tik apie 20 proc. pasėlių ploto⁴².

(227) Atsižvelgiant į tai, kad parduoti (tiekti rinkai) galima tik sertifikuotas sėklas, dėl ko atitinkamai koncentracijos dalyviai ir jų konkurentai vykdo prekybą tik sertifikuotomis augalų sėklomis, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais toliau analizuojama prekybos sertifikuotomis augalų sėklomis veikla.

(228) Kaip nurodyta Pranešime apie koncentraciją, sėklų tiekimas (pardavimas) vykdomas tokiu būdu: ūkio subjektas atestuojamas dauginamosios medžiagos (sėklos) tiekėju ir įrašomas į atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą; dauginamosios medžiagos (sėklos) tiekėjas sudaro licencines sutartis su selekcininkais dėl sėklų veislių platinimo tam tikroje geografinėje teritorijoje (nebūtina sąlyga); dauginamoji medžiaga (sėkla) importuojama ir platinama (parduodama) arba dauginamąją medžiagą importavus ji yra dar kartą dauginama; importuotą sėkla padauginus, jos žemesnė reprodukcijos kategorija yra pardavinėjama ir platinama arba dar kartą dauginama, sertifikuojama ir tik tada jau platinama.

(229) Koncentracijos dalyvių ir su jais susijusių ūkio subjektų veiklos sutampa įvairių rūšių augalų sėklų platinime: žieminiai kviečiai; vasariniai kviečiai; žieminiai miežiai; vasariniai miežiai; žieminiai rapsai; vasariniai rapsai; žieminiai kvietrugiai; vasariniai kvietrugiai; žieminiai rugiai; avižos; kukurūzai; žirniai; pupos; soja; vikiai; pašarinės žolės; vejų žolės; lubinai.

(230) Pranešime nurodyta, kad visų rūšių augalų sėklos pasižymi panašiomis paklausos ir pasiūlos savybėmis, todėl prekės rinka turėtų būti apibrėžiama kaip prekyba augalų sėklomis, neskaidant jos į atskiras rinkas pagal atitinkamas augalų sėklų rūšis. Visgi, Pranešime apie koncentraciją taip pat nurodyta, kad iš konkrečios sėklos gali išaugti tik atitinkama augalinė kultūra, todėl, siekiant išauginti konkrečią augalinę kultūrą, skirtingų rūšių sėklos iš paklausos pakeičiamumo pusės nebūtų tarpusavyje pakeičiamos.

(231) Vertinant atskirų sėklų rūšių tarpusavio pakeičiamumą iš paklausos pusės, pažymėtina, kad skirtingų rūšių sėklos yra tinkamos auginti skirtingų agrocheminių savybių dirvožemiuose, iš skirtingų rūšių sėklų išauga skirtingų rūšių žemės ūkio kultūros, kurių savybės ir naudojimo paskirtis yra skirtinga. Dėl šios priežasties skirtingų rūšių žemės ūkio augalų sėklos pirkėjo požiūriu nėra pakeičiamos tarpusavyje. Pranešime teigiama, kad nepaisant to, paklausos pakeičiamumas egzistuoja, nes paprastai ūkininkai augina ne mažiau nei dvi skirtingas žemės ūkio augalų kultūras dėl sėjomainos, ekonominių rizikų paskirstymo, sėklų kainos, užaugintos kultūros paklausos rinkoje, prognozuojamų metinio derliaus apimčių, klimato sąlygų ir kt. Be to, tam tikrų sėklų rūšių paklausos

erdvės valstybės įmonė arba kita organizacija ar jos filialas, dauginantys dauginamąją medžiagą ar užsakantys dauginimą pagal dauginimo sutartį arba tiekiantys ją rinkai Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka.

⁴⁰ Įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje dauginamosios medžiagos sertifikavimas apibrėžiamas kaip teisės aktų nustatyta procedūra, kuria Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos patvirtina žemės ūkio, sodo ir daržo augalų rūšį, dauginamosios medžiagos veislę, kategoriją ir atitiktį teisės aktų nustatytiems reikalavimams.

⁴¹ Valstybinės augalininkystės tarnybos interneto svetainė. Prieiga per internetą: <http://www.vatzum.lt/lt/naujienos/nid.67>

⁴² Prieiga per internetą: <https://www.manoukis.lt/naujienos/ukis/sertifikuota-sekla-apsejama-beveik-penktadalis-lauku-bei> bei <http://www.vatzum.lt/lt/naujienos/pavasariui-artejant-ka-reiketu-atsiminti-besiverciantiems-augalininkyste/>.

pakeičiamumui įtakos turi ir Europos Sąjungos parama, kuri yra skiriama ūkiams auginanties bent dvi skirtingas pasėlių kultūras. Atsižvelgiant į tai, koncentracijos dalyvių vertinimu, nėra objektyvių kliūčių, dėl kurių mažėjant tam tikrų sėklų rūšių pasiūlai ar didėjant kainoms galutiniai vartotojai negalėtų pakeisti koncentracijos dalyvių platinamų sėklų kitų konkurentų platinamomis tos pačios rūšies bet kitos veislės sėklomis ar bet kurios kitos rūšies sėklomis.

(232) Koncentracijos nagrinėjimo metu atsakymus pateikę ūkio subjektai⁴³, prekiaujantys sėklomis, nurodė, kad dėl nežymaus kainų padidėjimo pasėlių augintojai nėra linkę keisti vienų rūšių sėklų kitomis sėklų rūšimis, nes tai yra ekonomiškai nenaudinga auginimo technologijos prasme; pasėlių struktūra neturi jokio ryšio su trumpalaikiu ar ilgalaikiu sėklų kainų padidėjimu; be to, augalų sėklų plotai ir kiekiai planuojami prieš metus, todėl pasėlių augintojų galimybės greitai ir nepatiriant reikšmingų sąnaudų reaguoti į tam tikrų augalų rūšių sėklų kainų pokyčius yra ribotos. Ūkio subjektų teigimu, augintojo sprendimas keisti tam tikras sėklas kitų rūšių augalų sėklomis priklauso nuo derliaus realizavimo galimybių, užauginto derliaus supirkimo kainų pokyčių ar paramos dydžio ir papildomų išmokų.

(233) Apibendrinant Konkurencijos tarybos surinktus duomenis galima teigti, jog paklausos pakeičiamumas tarp skirtingų rūšių sėklų yra ribotas.

(234) Pranešimą pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad nors kiekvienos rūšies augalų sėklos pasižymi tam tikromis savybėmis, dėl kurių pirkėjo požiūriu jos negalėtų būti visiškai pakeičiamos tarpusavyje, jo vertinimu nėra teisinių ar kitų kliūčių, dėl kurių prekybą augalų sėklomis vykdantys ūkio subjektai negalėtų greitai ir nepatirdami reikšmingų išlaidų persiorientuoti ir pradėti platinti bet kurios augalų rūšies sėklas. Teikdami papildomus paaiškinimus, koncentracijos dalyviai nurodė, kad skirtingų rūšių sėklų pardavimo skaidymas į atskiras rinkas neturi pagrindo atsižvelgiant į pasiūlos pakeičiamumą bei į tai, kad visi prekybos sėklomis rinkoje veikiantys ūkio subjektai turi iš esmės panašias galimybes ir infrastruktūrą importuoti, dauginti ir (arba) pardavinėti įvairių rūšių sėklas; skirtingų rūšių sėklų pardavimas niekuo nesiskiria nuo bet kokios kitos sėklų rūšies pardavimo; visų sėklų rūšių pardavimui yra naudojama ta pati infrastruktūra. Atsižvelgiant į tai teigiama, kad net ir tuo atveju, jeigu kuris nors augalų sėklomis prekiaujantis ūkio subjektas neturėtų savo asortimente tam tikros rūšies augalų sėklų, reikšmingų kliūčių pradėti prekybą kitomis sėklų rūšimis faktiškai nėra.

(235) Konkurencijos tarybos surinkti duomenys dėl pasiūlos tarp skirtingų sėklų rūšių pardavimo pakeičiamumo buvo nevienareikšmiai. Pusė atsakymus pateikusių ūkio subjektų nurodė, kad galėtų greitai, nepatirdami reikšmingų sąnaudų pereiti nuo vienos sėklų rūšies prekybos prie kitos. Kita pusė nurodė, kad negalėtų greitai ir nepatirdami reikšmingų kliūčių pakeisti sėklų rūšių, kuriomis prekiauja. Koncentracijos nagrinėjimo metu surinkti duomenys rodo, kad dauguma ūkio subjektų vykdo prekybą įvairių rūšių sėklomis.

(236) Papildomai pažymėtina, kad skirtingų rūšių augalų sėklos dar gali būti skaidomos smulkiau į veisles. Nagrinėjimo metu surinkta informacija leidžia manyti, jog skirtingų veislių pakeičiamumas iš vartotojo (paklausos) pusės yra galimas.

(237) Augalo veislė yra saugoma intelektinė nuosavybė, todėl įprastai tam tikros augalo veislės sėklos platinamos išimtinio platinimo sutarčių, sudarytų tarp selekcininko ar jo įgaliotojo atstovo ir dauginamosios medžiagos naudotojo, pagrindu. Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai pagal su selekcininkais sudarytas išimtinio platinimo (licencijos) sutartis veikia kaip tam tikros augalų veislės atstovai atitinkamoje teritorijoje bei atlieka atstovaujamų augalų veislių sėklų įrašymo į nacionalinius sąrašus ir sertifikavimo veiksmus, už tam tikro dydžio atstovavimo mokesčių savarankiškai arba pasitelkdami trečiuosius asmenis dauginą bei vykdo didmeninę ir mažmeninę prekybą sertifikuotomis augalų veislių sėklomis nacionaliniu mastu.

(238) Pranešimą pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad paprastai išimtinių sutarčių pagrindu tam tikrą augalų veislę atitinkamoje teritorijoje atstovauja vienas atstovas, kuris turi išimtinę teisę dauginti ir/arba platinti atitinkamos augalų veislės sėklas sutartyje apibrėžtoje geografinėje teritorijoje. Be to, Pranešime nurodyta, kad tais atvejais, kai tam tikrų rūšių sėklos (pvz. kukurūzai, rapsai) yra

⁴³ 2 paklausimo 4 klausimas.

importuojamos, išimtinio platinimo sutartys nėra sudaromos, tačiau tokių sėklų tiekėjai paprastai parduoda atitinkamas sėklas vienam pasirinktam platintojui, kuris platina sėklas galutiniams vartotojams.

(239) Koncentracijos nagrinėjimo metu dauguma (4 iš 6) atsakymus pateikusių prekybą sėklomis vykdančių ūkio subjektų patvirtino, kad paprastai vieną augalų sėklų veislę atitinkamoje teritorijoje atstovauja vienas pasirinktas platintojas, todėl konkurentai neturi teisės platinti tos pačios veislės augalų sėklų, išskyrus atvejus, kai atitinkamos sėklos (pvz. pašarinės žolės) yra įsigyjamos iš išimtinio atitinkamos veislės sėklų platintojo ir parduodamos galutiniams vartotojams.

(240) Pranešimą pateikusių ūkio subjekto nuomone, išimtinio platinimo sutartys neturi esminės įtakos pasiūlos pakeičiamumui, nes rinkoje yra įvairių tos pačios sėklų rūšies veislių, kurios pagal savo savybes, paskirtį ir kainą gali būti tarpusavyje pakeičiamos. Todėl ūkio subjektai gali laisvai konkuruoti rinkoje neturėdami atstovavimo sutarčių arba turėdami kitos tos pačios rūšies sėklų veislės atstovavimo sutartį. Be to, kiekvienais metais yra sukuriamos naujos sėklų veislės, todėl nauji rinkos dalyviai gali nepatirdami reikšmingų kliūčių sudaryti naujos veislės išimtinio platinimo sutartis su tos veislės selekcineriais ir tokiu būdu pradėti platinti naujų veislių augalų sėklas. Rinkoje taip pat yra įprasta, kad selekcineris tos pačios rūšies sėklos turi daugiau nei vieną veislę, kas lemia, kad vienoje valstybėje esantys distributoriai platina to paties selekcininko, tos pačios augalo rūšies, tik skirtingos veislės sėklas. Pažymėtina, kad dauguma koncentracijos nagrinėjimo metu apklaustų prekybą sėklomis vykdančių ūkio subjektų patvirtino, kad yra sudarę išimtinio platinimo sutartis su tam tikrų rūšių augalų sėklų gamintojais (selekcininkais), kurių pagrindu platina apie 90–100 proc. atitinkamos veislės sėklų. Nagrinėjimo metu nustatyta, kad tiek koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai, tiek ir kiti prekybą sėklomis vykduojantys jų konkurentai, prekiauja įvairių sėklų rūšių skirtingomis veislėmis.

(241) Be to, buvo atlikta sėklų naujumų analizė⁴⁴, kurios rezultatai rodo, kad prekiaujant augalų sėklomis didelę svarbą turi naujos⁴⁵ augalų sėklų rūšių veislės. Be to, kadangi koncentracijos dalyvių naujai registruojamų augalų sėklų dalis pagal nacionalinį augalų veislių sąrašą nėra didelė (plačiau (260) pastraipoje), darytina išvada, jog pasiūlos pakeičiamumas nėra apribotas.

(242) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, nustatyta, kad šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais nėra poreikio prekybos augalų sėklomis prekės rinką skaidyti siauriau pagal atskiras augalų sėklų veisles kadangi nepriklausomai nuo to, kaip bus apibrėžta prekybos augalų sėklomis prekės rinka, koncentracijos vertinimas nesikeis.

(243) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad prekyba augalų sėklomis gali vykti tiek didmeniniu, tiek mažmeniniu lygmeniu. Remiantis koncentracijos dalyvių pateikta informacija, didmeniniai pirkėjai yra specializuoti sodininkystės ir namų prekių prekybos centrai bei kiti rinkoje veikiantys sėklų platintojai. Tuo tarpu mažmenoje galutiniai vartotojai yra ūkininkai ir ūkinės bendrovės, sodininkai bei pavieniai namų ūkiai. Pažymėtina, kad didmeniniai pirkėjai taip pat platina sėklas mažmeniniuose prekybos tinkluose galutiniams vartotojams (pavyzdžiui, sodininkams ar pavieniams namų ūkiams). Visgi, atsižvelgiant į koncentracijos dalyvių ir jų konkurentų vykdomą veiklą bei jų klientų specifiką, taip pat į skirtingas prekybos apimtis ir sąlygas, į atitinkamą rinką nėra įtraukiami sėklų pardavimai specializuotuose sodininkystės prekybos centruose (pavyzdžiui, Žalia stotelė), specializuotuose namams skirtų prekių prekybos centruose (pavyzdžiui, DEPO, Senukai, Moki-Veži ir kt.), didžiuosiuose prekybos centruose (pavyzdžiui, IKI, Maxima, RIMI), smulkiuosiuose prekybos centruose (pavyzdžiui, KOOP, Aibė).

(244) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais prekės rinka yra apibrėžiama kaip **prekybos augalų sėklomis rinka**. Visgi, galutinis rinkos apibrėžimas paliekamas atviru, o siekiant tinkamai įvertinti koncentracijos poveikį ir siauresniems atitinkamos prekės rinkos segmentams, nagrinėjimo metu taip pat buvo analizuota informacija apie prekybą atskiromis sėklų rūšimis, kur koncentracijos dalyvių pardavimų dalis buvo didesnė. Detaliau apie tai pasisakoma

⁴⁴ Vertinant 10 augalų sėklų kategorijų iš 18: kukurūzų, vasarinių kviečių, vasarinių kvietrugių, žieminių kvietrugių, žieminių miežių, pašarinių žolių, pupų, vasarinių rapsų, vėjų žolių ir žirnių.

⁴⁵ Naujomis veislėmis vadinamos tos veislės, kurios buvo įregistruotos arba pradėtos prekiauti ne seniau nei prieš 2 ar 3 metus nuo vertinamų metų.

vertinant galimą koncentracijos poveikį konkurencijai. Pažymėtina, kad tikslus prekės rinkos apibrėžimas nėra būtinas, kadangi nepriklausomai nuo to, koks prekės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, šios koncentracijos vertinimas nesikeistų.

Geografinė rinka

(245) Pažymėtina, kad nors Europos Komisijos praktikoje yra svarstytas ir platesnis nei nacionalinis augalų sėklų geografinės rinkos apibrėžimas, tačiau daugiausiai dėl nacionalinės sėklų registracijos buvimo Europos Komisija koncentracijų nagrinėjimo bylose laikosi konservatyvaus požiūrio ir geografinę prekybos augalų sėklomis rinką vertina kaip apimančią nacionalinę teritoriją arba geografinės rinkos apibrėžimą palieka atvirą⁴⁶.

(246) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad prekybos augalų sėklomis geografinė rinka turėtų būti apibrėžiama ne siauriau nei Lietuvos Respublika, kadangi sėklų kaina ir tiekimo sąlygos visoje Lietuvoje yra vienodos. Be to, nurodyta, kad nėra didelių klimato skirtumų, dėl kurių augalų sėklos negalėtų būti pritaikomos ar sėjamos visoje Lietuvos Respublikos geografinėje teritorijoje.

(247) Nors Pranešimą pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad geografinė augalų sėklų rinka galėtų būti apibrėžiama plačiau nei Lietuvos Respublikos teritorija, nes nėra jokių teisinių kliūčių ar kitų apribojimų vykdyti Europos Sąjungoje registruotų augalų sėklų importą ar eksportą, tačiau nepateikė duomenų, pagrindžiančių platesnę geografinės rinkos apibrėžimą.

(248) Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta aukščiau, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais geografinė augalų sėklų prekybos prekės rinka galėtų būti apibrėžiama kaip nacionalinė – apimanti Lietuvos Respublikos teritoriją. Koncentracijos nagrinėjimo metu nebuvo surinkta duomenų, kurie pagrįstų poreikį geografinę prekės rinką apibrėžti plačiau ar siauriau nei apimančią visą Lietuvos Respublikos teritoriją.

(249) Tikslus geografinės rinkos apibrėžimas šios koncentracijos nagrinėjimui nėra būtinas, nes nepriklausomai nuo to, koks geografinės rinkos apibrėžimas būtų pasirinktas, šios koncentracijos vertinimas nesikeistų.

6.1. Prekybos augalų sėklomis Lietuvoje rinkos struktūra, koncentracijos dalyvių bei kitų ūkio subjektų užimamos rinkos dalys

(250) Pagal konkurencijos tarybos surinktus duomenis, rinkos dydžio bei rinkos dalių įvertinimas pagal pardavimų apimtį šiuo atveju nėra tinkamas kadangi prekybos augalų sėklų atitinkama rinka apima įvairaus pobūdžio augalų sėklų asortimentą, o augalų sėklų vidutinės kainos ir jų reikalingas kiekis apėjimui reikšmingai skiriasi, priklausomai nuo kategorijos. Be to, egzistuoja skirtingos augalų sėklų kokybinės klasės, kadangi augalų sėklos gali būti (ir yra) dauginamos, dėl ko yra gaunamos žemesnės reprodukcijos augalų sėklų kategorijos, dėl ko net ir tos pačios kategorijos (ir net veislės) augalų sėklos gali skirtis pagal kokybę ir, atitinkamai, pagal kainą.

(251) Šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais toliau yra pateikiamas prekybos augalų sėklomis rinkos dalių vertinimas tik pagal pardavimų vertę. Koncentracijos nagrinėjimo tikslais rinkos dalys bus vertintos dviem pjūviais:

- a) vertinant augalų sėklų pardavimus visiems ūkio subjektams (t.y. kitiems augalų sėklų platintojams, didmenininkams bei ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.);
- b) vertinant augalų sėklų pardavimus galutiniams vartotojams (ūkininkams, jų kooperatyvams, žemės ūkio bendrovėms ir pan.).

(252) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 23) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. prekybos augalų sėklomis Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 23

⁴⁶ Europos Komisijos sprendimas byloje Nr. COMP/M.3465 - SYNGENTA CP / ADVANTA, 29-30 p. ir jose nurodyta praktika.

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos augalų apsaugos produktais Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linas Agro"	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[30–40]	[30–40]	[30–40]
<i>Konkurentai</i>			
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Scandagra	[5–10]	[10–20]	[10–20]
Agrokoncernas	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Agrochema	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Agrolitpa	[5–10]	[0–5]	[5–10]
Žvalguva	[5–10]	[5–10]	[0–5]
Corteva Agriscience	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agrosfera	[0–5]	[0–5]	[0–5]
ASU Mokomasis ūkis	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Arsėta	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Importas</i>	[0–5]	[5–10]	[5–10]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

(253) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 24) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2018–2020 m. prekybos augalų sėklomis Lietuvos Respublikoje rinkoje, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 24

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Prekybos augalų apsaugos produktais Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę (vertinant pardavimus galutiniams vartotojams)		
	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>			
AB "Linas Agro"	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>			
AB "Kauno grūdai"	[5–10]	[5–10]	[5–10]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>			
-			
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[30–40]	[20–30]	[30–40]
<i>Konkurentai</i>			
Baltic Agro	[10–20]	[10–20]	[10–20]

Scandagra	[5–10]	[10–20]	[10–20]
Agrokonzernas	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Agrochema	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Agrolitpa	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Žvalguva	[5–10]	[0–5]	[0–5]
Corteva Agriscience	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Agrosfera	[0–5]	[0–5]	[0–5]
ASU Mokomasis ūkis	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Arsėta	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Importas</i>	[0–5]	[5–10]	[5–10]
Bendras rinkos dydis	100	100	100

6.1.1. Koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose augalų sėklų kategorijose

(254) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 25) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose augalų sėklų kategorijose, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 25

Metai	2018			2019			2020		
	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)
Žieminiai kviečiai	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[20–30]
Vasariniai kviečiai	[20–30]	[10–20]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[30–40]	[10–20]	[40–50]
Žieminiai miežiai	[50–60]	[5–10]	[60–70]	[30–40]	[5–10]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[40–50]
Vasariniai miežiai	[20–30]	[10–20]	[30–40]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[30–40]	[0–5]	[30–40]
Žieminiai rapsai	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Vasariniai rapsai	[20–30]	[10–20]	[40–50]	[20–30]	[10–20]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[30–40]
Žieminiai kvietrugiai	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[20–30]	[10–20]	[40–50]
Vasariniai kvietrugiai	[40–50]	[10–20]	[50–60]	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[30–40]	[0–5]	[40–50]
Žieminiai rugiai	[20–30]	[10–20]	[40–50]	[20–30]	[10–20]	[30–40]	[10–20]	[20–30]	[30–40]
Avižos	[20–30]	[0–5]	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[20–30]
Kukurūzai	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[20–30]
Žirniai	[40–50]	[0–5]	[50–60]	[40–50]	[0–5]	[50–60]	[40–50]	[5–10]	[40–50]
Pupos	[40–50]	[5–10]	[40–50]	[20–30]	[0–5]	[30–40]	[40–50]	[5–10]	[40–50]
Soja	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Vikiai	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[20–30]
Pašarinės žolės	[40–50]	[0–5]	[50–60]	[40–50]	[0–5]	[50–60]	[40–50]	[0–5]	[40–50]
Vejų žolės	[60–70]	[0–5]	[60–70]	[70–80]	[0–5]	[70–80]	[70–80]	[0–5]	[70–80]
Lubiniai	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Iš viso:	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[30–40]

(255) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 26) apie koncentracijos dalyvių 2018–2020 m. pardavimų dalis atskirose augalų sėklų kategorijose, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams pagal pardavimų vertę.

Lentelė Nr. 26

Metai	2018			2019			2020		
	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro (proc.)	Kauno grūdai (proc.)	Linai Agro + Kauno grūdai (proc.)
Žieminiai kviečiai	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[20–30]
Vasariniai kviečiai	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[30–40]	[5–10]	[40–50]
Žieminiai miežiai	[50–60]	[5–10]	[60–70]	[30–40]	[5–10]	[40–50]	[40–50]	[0–5]	[40–50]
Vasariniai miežiai	[20–30]	[10–20]	[30–40]	[20–30]	[0–5]	[20–30]	[20–30]	[0–5]	[30–40]
Žieminiai rapsai	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[20–30]
Vasariniai rapsai	[20–30]	[10–20]	[40–50]	[20–30]	[10–20]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[30–40]
Žieminiai kvietrugiai	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[20–30]	[10–20]	[40–50]
Vasariniai kvietrugiai	[30–40]	[10–20]	[50–60]	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[30–40]	[0–5]	[40–50]
Žieminiai rugiai	[20–30]	[10–20]	[40–50]	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[10–20]	[20–30]	[30–40]

Avižos	[20–30]	[0–5]	[30–40]	[20–30]	[10–20]	[30–40]	[10–20]	[0–5]	[20–30]
Kukurūzai	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[10–20]	[5–10]	[20–30]
Žirniai	[40–50]	[0–5]	[50–60]	[40–50]	[0–5]	[50–60]	[40–50]	[5–10]	[40–50]
Pupos	[30–40]	[5–10]	[40–50]	[20–30]	[0–5]	[30–40]	[30–40]	[5–10]	[40–50]
Soja	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[10–20]	[5–10]	[20–30]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Vikiai	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[10–20]	[0–5]	[20–30]	[10–20]	[0–5]	[10–20]
Pašarinės žolės	[50–60]	[0–5]	[50–60]	[40–50]	[5–10]	[50–60]	[40–50]	[0–5]	[50–60]
Vejų žolės	[60–70]	[0–5]	[60–70]	[60–70]	[0–5]	[60–70]	[60–70]	[0–5]	[60–70]
Lubinai	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Iš viso:	[20–30]	[5–10]	[30–40]	[20–30]	[5–10]	[20–30]	[20–30]	[5–10]	[30–40]

(256) Remiantis aukščiau pateiktais duomenimis, atskirose kategorijose (vasariniai kviečiai, žieminiai miežiai, vasariniai rapsai, žieminiai kvietrugiai, vasariniai kvietrugiai, žieminiai rugiai, žirniai, pupos, pašarinės žolės ir vejų žolės) koncentracijos dalyvių pardavimų dalis 2018–2020 m. sudarė [30–80] proc. pagal pardavimų vertę, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, bei [30–40] proc. pagal pardavimų vertę, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams.

6.2. Poveikio konkurencijai įvertinimas

(257) Koncentracijos dalyvių bendra 2018–2020 m. užimama prekybos augalų sėklomis rinkos dalis siekė [30–40] proc. (2020 m. – [30–40] proc.) pagal pardavimų vertę, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, bei [20–40] proc. (2020 m. – [30–40] proc.) pagal pardavimų, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams.

(258) Be koncentracijos dalyvių atitinkamoje prekybos augalų sėklomis rinkoje veikia Baltic Agro, Scandagra, Agrokoncernas, Agrochema, Agrolitpa ir kiti ūkio subjektai⁴⁷. Papildomai pažymėtina, kad bent pusę (t.y. daugiau nei 9) Konkurencijos tarybos nagrinėtų augalų sėklų kategorijų pardavinėjo 8 iš 11 apklaustų ūkio subjektų

(259) Koncentracijos nagrinėjimo metu apklausti ir didžiausi LAG ir KG vasarinių kviečių, žieminių miežių, vasarinių rapsų, žieminių kvietrugių, vasarinių kvietrugių, žirnių, pupų, pašarinių žolių ir vejų žolių augalų sėklų kategorijų pirkėjai. Apklausos rezultatai rodo, kad LAG ir KG nėra vienas kito artimiausi konkurentai vertinant augalų sėklų pardavimą galutiniams vartotojams: pagal apklausos rezultatus, iš 32 apklaustų KG klientų, LAG, kaip antrą geriausią pasirinkimą, (jei pirkinys iš KG nebūtų įmanomas) įvardijo 3 ūkininkai (9,4 proc.), o iš 31 apklausto LAG kliento, KG, kaip antrą geriausią pasirinkimą, (jei pirkinys iš LAG nebūtų įmanomas) įvardijo 1 ūkininkas (3,2 proc.); didžioji dalis apklaustų LAG ir KG klientų (21 ir 21 atitinkamai) nurodė, kad negali vienareikšmiškai įvardyti antro geriausio pasirinkimo atitinkamoje rinkoje, kadangi svarbiausias veiksnys, renkant iš ko pirkti augalų sėklas – ar konkretus tiekėjas turi ūkininko pageidaujamą augalų sėklų rūšies veislę.

(260) Atsižvelgiant į tai, jog prekybos augalų sėklomis rinkai yra būdingas augalų sėklų platinimas išimtinio platinimo sutarčių pagrindu, buvo įvertinti Lietuvos Respublikos nacionalinio augalų veislių sąrašo pokyčiai, kurie parodo, kokią dalį naujai įrašomų augalų sėklų rūšių veislių įrašo ir pardavinėja koncentracijos dalyviai. Vertinant dalį⁴⁸ augalų sėklų kategorijų, 2020 m. į pastarąjį sąrašą buvo naujai įrašytos 39 augalų sėklų rūšių veislės, iš kurių KG neįrašė ir nepardavinėjo nei vienos augalų sėklų rūšių veislės, o LAG pardavinėjo 3 augalų sėklų rūšių veisles (2-iem iš jų turėjo išimtinio platinimo susitarimą). Be to, koncentracijos dalyvių naujai įrašomų veislių dinamika reikšmingai nesikeitė 2017–2019 m.: tarp naujai įrašomų Lietuvoje veislių koncentracijos dalyvių dalis 2017 m. siekė 19 proc., 2018 m. – 12 proc., 2019 m. – 11 proc., o vertinant su išimtinio platinimo sutartimis, pastaroji dalis siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. atitinkamai. Vis dėlto, koncentracijos dalyviai (kaip ir kiti rinkos dalyviai) gali pardavinėti (ir turėti išimtinio platinimo sutartis) daugiau augalų sėklų, nei nurodyta Lietuvos Respublikos nacionaliniame augalų veislių sąraše, kadangi Lietuvoje yra leidžiama prekiauti ir augalų sėklų rūšių veislėmis, kurios buvo

⁴⁷ Žvalguva, Agrosfera, Arsėta ir ASU mokomasis ūkis

⁴⁸ Vasarinių kviečių, žieminių miežių, vasarinių rapsų, žieminių kvietrugių, vasarinių kvietrugių, žirnių, pupų, pašarinių žolių ir vejų žolių augalų sėklų kategorijos.

registruotos Europos Sąjungoje (atitinkamai, pastarųjų nereikia registruoti į Lietuvos Respublikos nacionalinį augalų veislių sąrašą).

(261) Papildomai, atlikus koncentracijos dalyvių pateiktų duomenų analizę matyti, jog augalų sėklų selekcininkai nesirenka visas savo augalų sėklas platinti išskirtinai per vieną augalų sėklų platintoją. Didžiausi selekcininkai (kurie parduoda augalų sėklų platintojams Lietuvoje 18 skirtingų augalų sėklų rūšių veislių ir daugiau) savo sėklas platina bent per 3 skirtingus platintojus, t.y. skirtingoms augalų sėklų rūšims ir jų veislėms renkasi skirtingus platintojus.

(262) Koncentracijos nagrinėjimo metu įvertintos koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamos rinkos dalys, konkurentų skaičius bei jų pardavimo apimtys, naujai įrašomų veislių tendencijos bei sėklų pirkėjų nuomonės, kurių pagrindu nustatyta jog dėl nagrinėjamos koncentracijos nebus sukurta, sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija prekybos augalų sėklomis Lietuvoje rinkoje.

(263) Siekiant įvertinti galimas koncentracijos pasekmes konkurencijai, nagrinėjimo metu analizuoti ir koncentracijos dalyvių pardavimai atskirose prekybos augalų sėklomis kategorijose. Vertinant augalų sėklų pardavimų dalis atskirose kategorijose nustatyta, kad vasarinių kviečių, žieminių miežių, vasarinių rapsų, žieminių kvietrugių, vasarinių kvietrugių, žirnių, pupų, pašarinių žolių ir vejų žolių kategorijose koncentracijos dalyvių pardavimų dalis yra didesnė, nei kitose atitinkamos rinkos produktų kategorijose. Atsižvelgiant į tai, toliau detaliau pasisakoma dėl koncentracijos poveikio šiose kategorijose vertinimo.

Dėl augalų sėklų kategorijų

(264) Remiantis šioje Nutarimo 6.1 dalyje pateiktais duomenimis (žr. Lentelė Nr. 25), yra išskiriamos 8 augalų sėklų kategorijos, kuriose koncentracijos dalyvių rinkos dalis yra didesnė nei kitose kategorijose: vasarinių kviečių, žieminių miežių, žieminių kvietrugių, vasarinių kvietrugių, žirnių, pupų, pašarinių žolių ir vejų žolių augalų sėklų kategorijos.

(265) Toliau nebus pasisakoma atskirai dėl vejų žolių augalų sėklų kategorijos, kadangi pardavimų dalies pokytis nurodytoje kategorijoje yra minimalus: LAG pardavimų dalis sudaro [60–80] proc. pagal pardavimų vertę, kai KG pardavimų dalis siekia tik [0–5] pagal pardavimų vertę. Atitinkamai detaliau yra vertinamos vasarinių kviečių, žieminių miežių, žieminių kvietrugių, vasarinių kvietrugių, žirnių, pupų ir pašarinių žolių augalų sėklų kategorijos (toliau – nagrinėjamos kategorijos) pardavimų dalis vertinant pagal pardavimų vertę.

(266) Koncentracijos dalyvių bendra 2018–2020 m. užimama atskirų kategorijų augalų sėklomis pardavimų dalis siekė [30–70] proc. (2020 m. – [40–50] proc.) pagal pardavimų vertę, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, bei [30–70] proc. (2020 m. – [40–60] proc.) pagal pardavimų vertę, vertinant pardavimus galutiniams vartotojams.

(267) Pažymėtina, kad nagrinėjamomis augalų sėklų kategorijomis be koncentracijos dalyvių prekiauja bent 3–7 ūkio subjektai. Nurodytomis kategorijomis, be koncentracijos dalyvių prekiauja Agrochema (7 kategorijomis), Agrolitpa (7 kategorijomis), Agrokoncernas (6 kategorijomis), Baltic Agro (6 kategorijomis), Scandagra (6 kategorijomis). Konkurencijos taryba įvertino rinkos dalyvių galimybes padidinti konkrečių kategorijų augalų sėklų pardavimo apimtį, konkurentams nežymiai padidinus pastarųjų kategorijų augalų sėklų kainas. Atitinkamos rinkos dalyvių apklausos rezultatai rodo, jog dauguma (4 iš 5 arba 4 iš 6, priklausomai nuo kategorijos) apklaustų ūkio subjektų, konkurentams nežymiai padidinus konkrečių kategorijų augalų sėklų kainas, galėtų parduoti daugiau tų kategorijų augalų sėklų.

(268) Pastebėtina, kad 2017–2020 m. koncentracijos dalyviai iš 117 naujai įrašytų augalų sėklų veislių įrašė ir pardavinėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS], iš kurių [KOMERCINĖ PASLAPTIS] taip pat buvo sudarytas išimtinio platinimo susitarimas. Beveik visose nagrinėjamose augalų sėklų kategorijose koncentracijos dalyvių 2017–2020 m. parduodamų veislių dalis nuo naujai įrašomų sudarė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. (išskyrus vasarinius kvietrugių, kur nagrinėjamo laikotarpio metu buvo įrašyta tik [KOMERCINĖ PASLAPTIS]), o dalis, kuriai koncentracijos dalyviai taip pat turėjo išimtinio platinimo susitarimą, siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc.

(269) Nagrinėjant, ar naujos nagrinėjamų augalų sėklų kategorijų veislės yra aktualios augalų sėklų pirkėjams buvo įvertinti koncentracijos dalyvių pateikti pardavimo duomenys pagal augalų sėklų veisles. Pastarųjų duomenų analizė rodo, kad 2017–2020 m. koncentracijos dalyvių nagrinėjamų augalų sėklų kategorijų naujų veislių sėklos (naujomis augalų sėklomis laikomos tokios augalų sėklos, kurios buvo įregistruotos arba pradėtos prekiauti per pastaruosius 2 metus) sudaro [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. (priklausomai nuo kategorijos) visų augalų sėklų pagal pardavimų vertę, o vertinant visas kategorijas kartu – naujų veislių dalis siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal pardavimų vertę. Palyginimui, naujomis veislėmis laikant augalų sėklas, kurios buvo įregistruotos arba kuriomis buvo pradėta prekiauti per pastaruosius 3 metus, koncentracijos dalyvių naujų veislių sėklos 2017–2020 m. sudaro [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. (priklausomai nuo kategorijos) visų augalų sėklų pagal pardavimų vertę, o vertinant visas kategorijas kartu – naujų veislių dalis siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal pardavimų vertę. Atitinkamai, naujomis augalų sėklų veislėmis laikant 4 ar 5 metų augalų sėklas, naujų sėklų dalis nuo visų augalų sėklų dar labiau didėtų.

(270) Papildomai nustatyta, kad nagrinėjamų augalų sėklų (išskyrus pašarinių žolių sėklas, kadangi duomenys apie šią kategoriją nebuvo prieinami) veislių selekcininkai savo produkcijai renkasi skirtingus augalų sėklų platintojus. Pagal Konkurencijos tarybai prieinamus duomenis, Lietuvos Respublikoje yra platinamos bent 16 selekcininkų 59 skirtingos nagrinėjamų augalų sėklų kategorijų veislių sėklos: KWS (20 veislių), Lantmannen (8 veislės), Secobra (8 veislės), Wiersum (5 veislės), Norddeutsche (5 veislės) ir kiti (16 veislių). Be to, nurodyti selekcininkai savo augalų sėklų veisles platina per kelis augalų sėklų platintojus: KWS platina per 8 platintojus, Wiersum – per 4 platintojus, Lantmannen, Secobra ir Norddeutsche – per 3 platintojus. Papildomai pažymėtina, kad dėl tos pačios augalų sėklų kategorijos augalų sėklų selekcininkai neapsiriboja vienu augalų sėklų platintoju. Pavyzdžiui, didžiausio selekcininko KWS vasarinių kviečių augalų sėklos (12 veislių) yra platinamos mažiausiai 6 ūkio subjektų, žirnių sėklos (5 veislės) – mažiausiai 4 ūkio subjektų; selekcininko Wiersum vasarinių kviečių augalų sėklos (5 veislės) yra platinamos mažiausiai 4 ūkio subjektų; selekcininko Norddeutsche pupų augalų sėklos (4 veislės) yra platinamos mažiausiai 3 ūkio subjektų.

(271) Be to, vertinant 2018–2020 m. koncentracijos dalyvių nagrinėjamų augalų sėklų kategorijų pirkėjų persidengimą (t.y. sutampančius klientus, kurie nurodyto laikotarpio metu konkrečias augalų sėklų kategorijas pirkė iš abiejų koncentracijos dalyvių⁴⁹), nustatyta, jog 2020 m. [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. visų iš LAG nurodytų kategorijų augalų sėklas įsigijusių klientų pirkė minėtų kategorijų augalų sėklas ir iš KG (kas sudaro [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal vertę). Savo ruožtu, [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. visų iš KG nurodytų kategorijų augalų sėklas įsigijusių klientų pirkė minėtų kategorijų augalų sėklas ir iš LAG (kas sudaro [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal vertę). Galiausiai, ūkininkų apklausos rezultatai suponuoja, jog vertinant nagrinėjamas augalų sėklų kategorijas, KG pastarųjų augalų sėklų kategorijų pirkėjai nelaiiko LAG antru geriausiu pasirinkimu (jei pirkimas iš KG nebūtų įmanomas) ir atvirksčiai. Atsižvelgiant į tai, kad koncentracijos dalyvių pardavimų dalis vertinamose augalų sėklų kategorijose 2020 m. siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. pagal pardavimų vertę, vertinant pardavimus visiems ūkio subjektams, bei [KOMERCINĖ PASLAPTIS], vertinant pardavimus galutiniams vartotojams; be koncentracijos dalyvių, 6-šių ir daugiau vertinamų augalų sėklų kategorijų prekybą vykdė bent penki konkurentai; didžioji dalis apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad galėtų padidinti nagrinėjamų augalų sėklų kategorijų pardavimus; įvertinus naujai įrašomų sėklų pardavimo analizės rezultatus; ūkininkų apklausos rezultatus, darytina išvada, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti

⁴⁹ Yra naudojamas konservatyvus vertinimas, lyginant pasirinkto ūkio subjekto vienerių kalendorinių metų pirkėjus su kito ūkio subjekto 2018–2020 m. pirkėjais. Pavyzdžiui, lyginant LAG 2020 m. augalų sėklų pirkėjų persidengimą su KG, buvo lyginami LAG 2020 m. augalų sėklų pirkėjai su KG 2018–2020 m. laikotarpio augalų sėklų pirkėjais. Taip buvo daroma dėl to, kad augalų sėklos paprastai yra perkamos retai (kartą / kelis kartus per metus), atitinkamai, siekiant objektyvaus palyginimo, buvo naudojami ilgesnio laikotarpio duomenys ūkio subjekto, su kuriuo buvo lyginama, atžvilgiu.

padėtis ar itin apribota konkurencija augalų sėklų vasarinių kviečių, vasarinių kvietrugių, žieminių kvietrugių, žieminių miežių, pašarinių žolių, pupų ir žirnių kategorijų prekyboje.

7. Didmeninė prekyba vištiena

Prekės rinka

(272) Tiek su LAG grupės, tiek KG grupės bendrovės vykdo didmeninę prekybą šviežia, šaldyta, marinuota ir apdorota vištienos produkcija.

(273) Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų vertinimu, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais prekės rinka turėtų būti apibrėžiama kaip didmeninės prekybos šviežia (žalia) vištiena (atvėsinta, marinuota (su priedais)) rinka.

(274) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, kad vištiena galėtų būti pakeičiama kai kurių kitų rūšių mėsa (pvz. kalakutiena), tačiau koncentracijos dalyviai nepateikė detalesnio vertinimo dėl vištienos paklausos ir pasiūlos pakeičiamumo kitomis mėsos rūšimis dėl tokios informacijos trūkumo. Konkurencijos tarybos nagrinėjimo metu surinkti duomenys leidžia teigti, kad vištienos produkcija nėra pakeičiama kitos rūšies mėsos produkcija. Beveik visi Konkurencijos tarybos Pranešimo nagrinėjimo metu apklausti pagrindiniai vištienos produkcijos pirkėjai (prekybos tinklai, maisto gamintojai-perdirbėjai ir distributoriai) nurodė, jog įvykus nedideliame (5–10 proc.), bet ilgalaikiam vištienos kainos padidėjimui, negalėtų atsisakyti vištienos produkcijos pardavimo ir pakeisti jo kitos rūšies mėsos produkcijos pardavimu. Pavyzdžiui, UAB „MAXIMA LT“ nurodė, jog remiantis istoriniais pardavimų duomenimis, [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Atsižvelgiant į rinkos apklausos rezultatus, prekyba kitos rūšies mėsa šios koncentracijos tikslais į prekės rinkos apibrėžimą nėra įtraukiama.

Dėl pakeičiamumo tarp skirtingų vištienos apdorojimo kategorijų

(275) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas nurodė, kad pagal apdorojimo būdą, paukštiena yra skirstoma į tris pagrindines kategorijas: šviežią (atvėsintą), šaldytą ir apdorotą mėsa. Šviežia mėsa yra atvėsinta iki žemos, bet ne žemesnės nei 0 laipsnių temperatūros, todėl nepraranda skonio savybių ir gali būti vartojama iškart. Pranešimą pateikęs ūkio subjekto vertinimu, į šviežios mėsos kategoriją taip pat patenka šviežia–marinuota (su priedais) mėsa, nes didelė dalis vartotojų patys marinuoja šviežią mėsa prieš vartodami. Šaldyta mėsa išsiskiria tuo, kad yra atšaldyta nuo -18 iki -24 laipsnių temperatūros ir šaldymo procese gali prarasti dalį skonio savybių. Be to, jos paruošimas yra sudėtingesnis, nes prieš vartojant reikia atitirpinti. Į apdorotos mėsos kategoriją patenka termiškai arba kitais būdais apdorota mėsa paruošta galutiniam vartojimui (rūkyta, virta, vytinta, džiovinta ir pan.). Pranešime apie koncentraciją taip pat nurodyta, kad aukščiau išvardintų paukštienos kategorijų vartojimo ypatumai skiriasi dėl galiojimo laiko, t. y. šviežios mėsos galiojimo terminas siekia iki 10 dienų, šaldytos – iki 12 mėn., o apdorotos – varijuoja nuo kelių savaičių iki pusmečio ar ilgiau.

(276) Koncentracijos dalyvių nuomone, vertinant pagal apdorojimo būdą, šviežia ir šaldyta vištiena yra tarpusavyje pakeičiamos iš paklausos perspektyvos, kadangi vartotojai gali savarankiškai užšaldyti nusipirktą šviežią vištieną arba laikyti nusipirktą šaldytą vištieną neužšaldytą. Koncentracijos dalyvių pateikti *Copenhagen Economics* vartotojų apklausos rezultatai rodo, jog šviežios vištienos kainas padidinus 10 proc., 13,9 proc. vartotojų jos vietoje rinktųsi šaldytą vištieną. Vertinant pasiūlos pakeičiamumą, koncentracijos dalyviai pažymi, jog nors šaldytai vištienos produkcijai yra reikalinga papildoma infrastruktūra (šaldymo pajėgumai), iš esmės visi didmeninę vištienos prekybą vykdančios ūkio subjektai vykdo gamybą ir prekybą abiejų kategorijų vištienos produkcija arba galėtų itin greitai pradėti bet kurios iš jų gamybą ir prekybą. Be to, koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai nurodo, kad vištienos šaldymas ir pardavimas yra patrauklus būdas gamintojams sumažinti nuostolius, susijusius su šviežios vištienos gaminių nerealizavimu, todėl iš esmės visi vištienos gamintojai, turintys skerdyklas, gamina ir šaldytos vištienos produkciją.

(277) Vertinant šviežios marinuotos ir šviežios nemarinuotos vištienos pakeičiamumą, koncentracijos dalyvių nuomone, dalies vartotojų atžvilgiu abi gaminių grupės yra tarpusavyje funkciškai pakeičiamos, kadangi priešingai nei šaldytos mėsos produkcija, yra skirtos vartoti iškart

(nėra poreikio atitirpinti), o gaminių tinkamumo terminas yra trumpas. Koncentracijos dalyviai neturi informacijos, pagal kurią būtų galima atlikti paklausos pakeičiamumo analizę, tačiau pažymi, kad vertinant iš kainodaros perspektyvos, marinuotos vištienos gaminių kainos yra didesnės dėl didesnių darbo ir žaliavų sąnaudų. Iš pasiūlos perspektyvos, koncentracijos dalyviai nurodo, kad atitinkamoje rinkoje veikiantys gamintojai tiekia tiek marinuotą, tiek ir nemarinuotą šviežią vištieną. Be to, prekybai marinuota vištiena yra taikomi analogiški reikalavimai kaip ir nemarinuotai vištienai, kai tuo tarpu šaldytos vištienos prekybos specifika skiriasi dėl ilgesnio produkcijos galiojimo termino ir nuostolingų pardavimų.

(278) Konkurencijos tarybos nagrinėjimo metu surinkti duomenys iš vištienos produkcijos pirkėjų (prekybos tinklų, maisto gamintojų–perdirbėjų ir distributorių) rodo, kad tiek iš paklausos, tiek iš pasiūlos perspektyvos, šviežia vištiena nėra pakeičiama šaldyta ar marinuota. Didžioji dalis apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad įvykus nedideliame (5–10 proc.), bet ilgalaikiam šviežios vištienos kainos padidėjimui, negalėtų atsakyti šviežios vištienos produkcijos pirkimo ir pakeisti jo marinuotos ar šaldytos vištienos produkcijos pirkimu.

(279) Atsižvelgiant į paklausos bei pasiūlos nepakeičiamumą tarp skirtingų vištienos produkcijos kategorijų, nagrinėtos atskiros i) didmeninės prekybos šviežia vištiena, ii) didmeninės prekybos marinuota vištiena bei iii) didmeninės prekybos šaldyta vištiena rinkos.⁵⁰ Apdorotos, marinuotos ir šaldytos vištienos kategorijos toliau nebus išsamiai nagrinėjama kadangi dėl koncentracijos reikšmingo pokyčio rinkoje neįvyksta.

Dėl pakeičiamumo tarp pirkėjų kategorijų

(280) Koncentracijos dalyvių teigimu, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais nėra pagrindo išskirti pardavimų skirtingoms pirkėjų grupėms į atskiras rinkas, kadangi toks skirstymas nebūtų pagrįstas nei paklausos ar pasiūlos pakeičiamumu, nei kitais ekonominio ir komercinio pobūdžio kriterijais.

(281) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas nurodo, kad vištienos produkcijos gamintojai tiekia vištienos produkciją didmeniniu būdu šioms pirkėjų grupėms: mažmeninės prekybos tinklams, HoReCa⁵¹ klientams ir maisto gamintojams–perdirbėjams. Be to, dalis prekybos vyksta kitais kanalais, t. y. turguose, specializuotose mėsos parduotuvėse, per distributorius. Kaip nurodyta Pranešime, esminiai skirtumai tarp šių klientų grupių yra skirtingi užsakymų kiekiai, pirkėjų derybinė galia bei skirtinga reikšmė nekaininiams konkurencijos parametrams.

(282) Pranešimą apie koncentraciją pateikęs ūkio subjektas taip pat pažymi, kad produkcijos įpakavimas ar pateikimas bei transportavimo ypatumai nesudaro prielaidos išskirti pirkėjų grupių į atskiras rinkas. Pranešime nurodyta, kad visi gamintojai turi technines galimybes tiekti produkciją pagal skirtingus klientų reikalavimus transportavimo pakuotei, fasuotei ir produkcijos kalibravimui. Be to, transportavimo kaštai HoReCa klientams, maisto gamintojams–perdirbėjams ir distributoriams nesiskiria, nes KG grupė dalį pristatymų vykdo savo transportu ir optimizuotai – ta pačia priemone pristatoma skirtingų kategorijų klientams esantiems suplanuotame maršrute.

(283) Atsižvelgiant į tai, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais didmeninės prekybos vištiena sektorius toliau nagrinėjamas visų vištienos produkcijos pirkėjų atžvilgiu. Be to, atsižvelgiant į tai, kad reikšmingas persidengimas tarp koncentracijos dalyvių vykdomų veiklų egzistuoja pardavimuose prekybos tinklams, papildomai nagrinėta didmeninės prekybos vištienos produkcija prekybos tinklams rinka.

Dėl pakeičiamumo tarp prekės ženklų

(284) Pranešime apie koncentraciją nurodyta, jog pardavimuose prekybos tinklams figūruoja trijų prekės ženklo tipų vištienos produkcija, t. y. gamintojų valdomais prekės ženklais pažymėta

⁵⁰ Pagal Konkurencijos tarybos surinktus duomenis, 2020 m. Lietuvoje šviežios vištienos pardavimai visoms pirkėjų grupėms sudarė 68,2 proc. visos parduotos produkcijos, marinuotos – 13,8 proc., o šaldytos – 18 proc., o koncentracijos dalyvių pardavimai atitinkamai pagal šias kategorijas sudarė [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. visų koncentracijos dalyvių pardavimų.

⁵¹ HORECA (angl. *hotel, restaurant, catering*) reiškia su maitinimu ir svetingumu susijusį verslo sektorių.

produkcija, privačių prekės ženklų produkcija bei jokiais prekės ženklais nežymėta produkcija. Privataus prekės ženklo ir nežymėta vištienos produkcija yra tiekama susitarimo pagrindu tarp prekybos tinklų ir vištienos perdirbėjų, pagal kurį vištienos produkcijos gamintojai parduoda prekybos tinklų valdomais prekės ženklais pažymėtą arba nežymėtą produkciją. Koncentracijos dalyviai teigia, kad nežymėta produkcija yra laikytina privataus prekės ženklo pardavimų dalimi kadangi galutiniai vartotojai negali asocijuoti šios produkcijos su jokių gamintoju, išskyrus patį prekybos tinklą. Kaip nurodyta Pranešime, privataus prekės ženklo ir nežymėtos vištienos produkcijos pirkimai yra vykdomi konkursų būdu, todėl tokiai vištienos produkcijai gamintojai dažnai gali pasiūlyti žemesnes kainas palyginus su gamintojų nuosavų prekės ženklų produkcija. Tuo tarpu, gamintojų valdomais prekės ženklais pažymėta produkcija yra perkama tiesiogiai iš gamintojo. Atsižvelgiant į tai, koncentracijos dalyvių nuomone, šviežios vištienos gamintojai susiduria su savo klientų – prekybos tinklų konkurenciniu spaudimu ta apimtimi, kuria jie vykdo privataus prekės ženklo arba nežymėtos vištienos produkcijos pardavimus.

(285) Vertinant paklausos pakeičiamumą, koncentracijos dalyviai pažymi, kad nėra aiškaus skirtumo tarp gamintojų prekės ženklo ir privataus prekės ženklo gaminių charakteristikų, tokių kaip skonis, kokybė, įpakavimas ar ženklavimas, todėl vartotojai juos vertina kaip tarpusavyje pakeičiamus produktus. Remiantis koncentracijos dalyvių pateiktais vartotojų apklausos duomenimis⁵², 78 proc. Lietuvos gyventojų mano, jog privataus prekės ženklo produkcija yra tokios pat geros ar net geresnės kokybės nei gamintojų prekės ženklo produkcija, o pagrindinis kriterijus renkantis maisto produkciją yra kaina. Paklausos pakeičiamumą koncentracijos dalyviai grindžia ir *Copenhagen Economics* atlikta analize, kuri rodo, kad padidėjus gamintojo prekės ženklo kainai, auga privataus ženklo produkcijos pirkimas didmenos lygmenyje.

(286) Konkurencijos tarybos surinkti duomenys iš prekybos tinklų rodo privataus prekės ženklo reikšmės augimą šviežios vištienos pardavimų kategorijoje. 2017–2020 m. laikotarpiu šviežios vištienos privataus prekės ženklo pardavimai išaugo nuo [50–60] proc. iki [70–80] proc. pagal vertę ir nuo [50–60] proc. iki [70–80] proc. pagal apimtį, kuomet gamintojų prekės ženklo pardavimai sumažėjo nuo [40–50] proc. iki [20–30] proc. pagal vertę ir nuo [40–50] iki [10–20] proc. pagal apimtį, kas leidžia daryti išvadą, kad šviežios vištienos kategorijoje pirkėjai yra linkę pereiti prie palankesnio kainos prasme privataus prekės ženklo vištienos produkcijos pasiūlymo. Be to, didžioji dalis apklaustų ūkio subjektų, nurodė, kad įvykus nedideliame (5-10 proc.), bet ilgalaikiam gamintojo prekės ženklo produkcijos kainos padidėjimui, galutiniai vartotojai galėtų visiškai arba dalinai atsisakyti gamintojo prekės ženklo šviežios vištienos produkcijos.

(287) Vertinant pasiūlos pakeičiamumą, koncentracijos dalyviai teigia, jog gamintojai gali greitai persijungti ir tiekti privataus prekės ženklo produkciją, o nežymėtos produkcijos pardavimas išvis nereikalauja jokių kaštų, susijusių su investicijomis į prekės ženklą. Koncentracijos dalyviai taip pat pažymi, kad susitarimai dėl privataus prekės ženklo žymėtos ir nežymėtos vištienos produkcijos tiekimo su konkrečiais gamintojais nėra saistomi ilgalaikių įsipareigojimų dėl kas keletą mėnesių vykdomų konkursų, todėl prekybos tinklai gali lengvai keisti savo gamintojus.

(288) Pagal Konkurencijos tarybos surinktus duomenis iš prekybos tinklų, pusė apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad norint patenkinti visų savo vartotojų poreikius, negalėtų visiškai atsisakyti gamintojo prekės ženklo produkcijos pardavimo ir pakeisti jo privataus prekės ženklo produkcijos pardavimu. Nors gamintojų ir privataus prekės ženklo produkcija nėra pilnai pakeičiama tarpusavyje dėl dalies vartotojų paklausos, apklausti prekybos tinklai patvirtino, kad nustatydami privačios etiketės produkcijos kainas atsižvelgia į gamintojų prekės ženklo kainas.

(289) Atsižvelgiant į tai, kad gamintojų ir privataus ženklo produkcija konkuruoja dėl didelės vartotojų dalies bei į tai, kad privataus prekės ženklo vištienos produkcijos pardavimų dalis 2017–2020 m. laikotarpiu didėjo, o gamintojų prekės ženklo mažėjo, privataus ir gamintojo prekės ženklo produkcija yra įtrauktos į bendrą prekės rinką.

Dėl pakeičiamumo tarp produkcijos kilmės šalių

⁵² Nielsen private label Tyrimas, BNS Spaudos centras, 2020-11-18.

(290) Remiantis Konkurencijos tarybos surinktais duomenimis iš prekybos tinkų nustatyta, jog svarbiausi kriterijai renkantis vištienos produkcijos tiekėjus yra kaina (100 proc. atsakymų) ir kilmės šalis (40 proc. atsakymų). Be to, keletas prekybos tinklų nurodė, kad daliai galutinių vartotojų lietuviškos vištienos produkcija yra nepakeičiama lenkiška, latviška ar estiška vištienos produkcija. Distributoriai nurodė, kad svarbiausi kriterijai renkantis tiekėją yra kokybė (67 proc. atsakymų) ir kaina (56 proc. atsakymų), o kilmės šalis reikšmės beveik neturi (11 proc. atsakymų). Tuo tarpu, gamintojai apskritai nenurodė kilmės šalies kaip aktualaus kriterijaus renkantis tiekėją.

(291) Nors dalis prekybos tinklų atsakymų bei vartotojų apklausos rezultatai rodo, kad daliai vartotojų lietuviškos kilmės vištienos produkcija yra nepakeičiama kitos kilmės vištienos produkcija, pažymėtina, kad koncentracijos dalyviai parduoda skirtingos kilmės vištienos produkciją – KG parduoda lietuviškos kilmės, o LAG – latviškos kilmės. Atitinkamai dėl koncentracijos pokytis lietuviškos kilmės vištienos pardavimuose apskritai neįvyksta. Be to, žymus lenkiškos vištienos produkcijos dalies išaugimas Lietuvoje rodo, kad vartotojai linkę pereiti prie kitų šalių kilmės produkcijos pirkimo. Konkurencijos tarybos surinktais duomenimis, 2017-2020 m. laikotarpiu lietuviškos kilmės šviežios vištienos pardavimai pagal vertę sumažėjo nuo [80–90] proc. iki [50–60] proc., o pagal apimtį – nuo [70–80] proc. iki [40–50] proc., tuo tarpu, lenkiškos kilmės šviežios vištienos pardavimai atitinkamai išaugo nuo [10–20] proc. iki [30–40] proc. pagal vertę ir nuo [10–20] proc. iki [40–50] proc. pagal apimtį. Atsižvelgiant į tai, toliau šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais didmeninė prekyba vištiena nėra skaidoma pagal kilmės šalį.

(292) Remiantis tuo, kas išvardinta, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais nagrinėjama prekės rinka apibrėžiama kaip didmeninės prekybos šviežia vištiena rinka. Be to, atsižvelgiant į tai, kad absoliuti dauguma LAG grupės vykdomų vištienos produkcijos pardavimų yra prekybos tinklams, atskirai nagrinėta ir koncentracijos dalyvių padėtis tiekiant vištieną šiai klientų kategorijai. Tikslus prekės rinkos apibrėžimas gali būti paliktas atviras, kadangi nepriklausomai nuo to, kaip rinka būtų apibrėžta, koncentracijos vertinimas nesikeistų.

Geografinė rinka

(293) Koncentracijos dalyviai vykdo šviežios vištienos produkcijos didmeninę prekybą Baltijos valstybėse bei už šio regiono ribų. Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų vertinimu, atsižvelgiant į šviežios vištienos eksporto ir importo srautus, šviežios vištienos didmeninės prekybos geografinė rinka turėtų būti apibrėžiama kaip apimanti Baltijos valstybių ir šiaurės rytų Lenkijos teritoriją.

(294) Koncentracijos dalyviai pažymi, jog nors teisinis vištienos produkcijos reglamentavimas nevaržo nei importo nei eksporto, tarptautinė prekyba yra apribota dėl vištienos galiojimo terminų, kurie šviežios vištienos atveju siekia iki 10 dienų. Anot koncentracijos dalyvių, jei vištienos pristatymo trukmė yra ilgesnė nei 24 val., tokios produkcijos vertė krenta dėl sutrumpėjusio realizacijos termino. Kad transportavimo atstumas ir kaštai riboja geografinę rinką patvirtina didžioji dalis Konkurencijos tarybos apklaustų vištienos pirkėjų.

(295) Atsižvelgiant į vištienos galiojimo terminą ir faktinį vištienos importą iš šiaurės rytų Lenkijoje esančių gamyklų, Pranešimą teikiantis ūkio subjektas ekonomiškai pagrįstą transportavimo atstumą apibrėžia 800 km. spinduliu nuo vištienos gamintojų. Remiantis tokiu koncentracijos dalyvių vertinimu, į geografinę rinką patenka Palenkės, Varmijos Mozūrų, Mazovijos, Liublino ir Lodzės vaivadijose įsikūrusios vištienos produkcijos gamyklos.

(296) Koncentracijos dalyvių teigimu, Lietuvos vištienos gamintojai, vykdydami didmeninę prekybą Lietuvoje susiduria su intensyvia konkurencija iš Lenkijos vištienos gamintojų, kadangi Lenkija pasižymi žemiausiomis šviežios ir šaldytos vištienos kainomis visoje Europoje. Pranešime apie koncentraciją pateiktais duomenimis, dėl vištienos kainų skirtumo tarp Lenkijos ir kitų Europos valstybių, Lenkijos gamintojai yra motyvuoti reikšmingą savo vištienos produkcijos dalį eksportuoti, o tai, savo ruožtu, lemia vienas mažiausių Europoje lietuviškos vištienos kainas, kurios 2019 m. buvo tik apie 15 proc. didesnės, nei lenkiškos vištienos. Koncentracijos dalyvių teiginį apie konkurencinį spaudimą iš Lenkijos vištienos gamintojų patvirtina ir Konkurencijos tarybos nagrinėjimo metu

surinkti duomenys, kurie rodo nuosekliai augančią visų kategorijų lenkiškos vištienos pardavimų dalį Lietuvos Respublikoje ir atitinkamą lietuviškos vištienos pardavimų dalies mažėjimą.

(297) Pranešime nurodyta, kad lenkišką vištienos produkciją importuoja visos klientų grupės, t. y. prekybos tinklai, HoReCa klientai, maisto prekių gamintojai, įskaitant ir pačius Lietuvos vištienos perdirbėjus (didmenininkus). Konkurencijos tyrimo metu surinkti duomenys patvirtino, kad didžioji dalis pirkėjų laiko Lenkijos tiekėjus galinčiais faktiškai tiekti vištienos produkciją konkurencingomis kainomis.

(298) Be to, didžioji dalis Konkurencijos tarybos nagrinėjimo metu apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad į vištienos prekybos geografinę rinką taip pat patenka Latvijos ir Estijos teritorijos. Pagal Konkurencijos tarybos surinktus duomenis, šviežios latviškos vištienos pardavimų dalis pagal pardavimų vertę Lietuvos Respublikoje 2020 m. siekė [10–20] proc., o pagal apimtį – [10–20] proc. visų pardavimų. Tuo tarpu, estiškos vištienos pardavimai vertinant tiek pagal vertę, tiek pagal apimtį siekė [0–5] proc.

(299) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šios koncentracijos nagrinėjimo tikslais didmeninės prekybos šviežia vištiena geografinė rinką galėtų būti apibrėžiama kaip Lietuvos Respublikos, Latvijos Respublikos ir šiaurės rytų Lenkijos teritorija⁵³, tačiau tikslus geografinės rinkos apibrėžimas nėra būtinas, nes nepriklausomai nuo to, ar rinką būtų apibrėžta siauriau (Lietuvos Respublikos, Latvijos Respublikos ir šiaurės rytų Lenkijos teritorija) ar plačiau (visų Baltijos valstybių ir šiaurės rytų Lenkijos teritorija), koncentracijos vertinimas nesikeistų.

7.1. Didmeninės prekybos šviežia vištiena Lietuvos Respublikos, Latvijos Respublikos ir šiaurės rytų Lenkijos teritorijoje atitinkamos rinkos struktūra, koncentracijos dalyvių bei kitų ūkio subjektų užimamos rinkos dalys

(300) Atsižvelgiant į tai, kad geografinė rinką apibrėžiama kaip Lietuvos, Latvijos ir Šiaurės rytų Lenkijos teritorija, rinkos dydis ir koncentracijos dalyvių rinkos dalys buvo skaičiuojamos pagal:

- šviežios vištienos suvartojimą;
- šviežios vištienos produkcijos gamintojų gamybinius pajėgumus.

(301) Koncentracijos dalyvių ir jų konkurentų Lietuvos Respublikos didmeninės prekybos šviežia vištiena pardavimų apimtis ir pardavimų dalys buvo apskaičiuotos surinkus informaciją iš Lietuvos Respublikoje veikiančių ūkio subjektų (mažmeninės prekybos tinklų, HoReCa klientų ir maisto gamintojų–perdirbėjų).

(302) Atitinkamos rinkos dydis ir koncentracijos dalyvių bei jų konkurentų rinkos dalys yra vertinamos pagal pardavimų vertę ir apimtį.

(303) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 27) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2017–2020 m. didmeninės prekybos šviežia vištiena rinkoje, vertinant šviežios vištienos produkcijos suvartojimą Lietuvos, Latvijos ir Šiaurės rytų Lenkijos teritorijoje pagal vertę:

Lentelė Nr. 27

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Didmeninės prekybos šviežia vištiena 2017-2020 m. rinkos dalys, vertinant šviežios vištienos produkcijos suvartojimą Lietuvos, Latvijos ir Šiaurės rytų Lenkijos teritorijoje pagal vertę			
	2017	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>				
AB "Linas Agro"	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>				
AS „Putnu fabrika Kekava“	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>				

⁵³ Atitinkamos rinkos dalių vertinimo dalyje yra naudojami koncentracijos dalyvių pardavimo duomenys, apimantys ne tik Lietuvos, Latvijos ir Šiaurės rytų Lenkijos teritoriją, bet ir Estijos. Atitinkamai, rinkos dalys yra vertinamos konservatyviai ir yra iš dalies pervertinamos.

AB "Kauno grūdai"	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolė įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>				
AB „Kaišiadorių paukštynas“, AB „Vilniaus paukštynas“ ⁵⁴	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[20–30]	[20–30]	[20–30]	[20–30]
<i>Konkurentai</i>				
<...>				
Bendras rinkos dydis⁵⁵	100	100	100	100

(304) Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimama rinkos dalis 2017–2020 m. didmeninės prekybos šviežia vištiena rinkoje vertinant šviežios vištienos produkcijos suvartojimą Lietuvos, Latvijos ir Šiaurės rytų Lenkijos teritorijoje pagal apimtį nesiekė 20 proc.

(305) Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamos rinkos dalys didmeninės prekybos šviežia vištiena rinkoje, vertinant vištienos pagaminimo pajėgumus Lietuvos, Latvijos ir Šiaurės rytų Lenkijos teritorijoje, nesiekė 10 proc.

(306) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 28) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2017–2020 m. didmeninės prekybos šviežia vištiena rinkoje, vertinant pardavimus visoms klientų grupėms Lietuvos Respublikoje pagal pardavimų vertę:

Lentelė Nr. 28

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Didmeninės prekybos šviežia vištiena visoms klientų grupėms Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę			
	2017	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolė įgyjantis ūkio subjektas</i>				
AB "Linus Agro"	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su kontrole įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>				
AS „Putnu fabrika Kekava“	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Kontrolė įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama</i>				
AB "Kauno grūdai"	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolė įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>				
AB „Kaišiadorių paukštynas“, AB „Vilniaus paukštynas“ ⁵⁶	[50–60]	[40–50]	[30–40]	[40–50]
Ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[50–60]	[40–50]	[30–40]	[40–50]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[60–70]	[50–60]	[50–60]	[50–60]
<i>Konkurentai</i>				
Wipasz	[0–5]	[0–5]	[10–20]	[10–20]
Nematekas	[10–20]	[5–10]	[10–20]	[5–10]
Animex	[5–10]	[5–10]	[5–10]	[5–10]
SuperDrob	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Gorni Spolka Z organ	[0–5]	[5–10]	[0–5]	[0–5]
Romega	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Drobimex	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100	100

⁵⁴ Vertinant 2017–2018 m. laikotarpį į su ūkio subjektu AB „Kauno grūdai“ susijusių ūkio subjektų sąrašą taip pat patenka ir kooperatinė bendrovė „Baltoji Plunksnelė“, kurios veikla nuo 2019 m. perkelta į AB „Vilniaus paukštynas“.

⁵⁵ Bendras atitinkamos rinkos dydis pagal pardavimų vertę ir apimtį bei koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimamų rinkos dalių dydžiai, apskaičiuoti pagal šviežios vištienos suvartojimą, taikant prielaidas kiek vidutiniškai vienas gyventojas kiekvienoje valstybėje suvartoja vištienos.

⁵⁶ Vertinant 2017–2018 m. laikotarpį į su ūkio subjektu AB „Kauno grūdai“ susijusių ūkio subjektų sąrašą taip pat patenka ir kooperatinė bendrovė „Baltoji Plunksnelė“, kurios veikla nuo 2019 m. perkelta į AB „Vilniaus paukštynas“.

(307) Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimama rinkos dalis 2017–2020 m. didmeninės prekybos šviežia vištiena rinkoje, vertinant pardavimus visoms klientų grupėms Lietuvos Respublikoje pagal pardavimų apimtį, buvo šiek tiek (iki 5 proc.) mažesnė.

(308) Žemiau pateikiami duomenys (Lentelė Nr. 29) apie koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų ir jų konkurentų užimamas rinkos dalis 2017–2020 m. didmeninės prekybos šviežia vištiena rinkoje, vertinant pardavimus mažmeninės prekybos tinklų grupei Lietuvos Respublikoje pagal pardavimų vertę:

Lentelė Nr. 29

Rinkos dalyvis (pavadinimas)	Didmeninės prekybos šviežia vištiena mažmeninės prekybos tinklų grupei Lietuvoje rinkos dalių vertinimas pagal pardavimų vertę			
	2017	2018	2019	2020
	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)	Rinkos dalis (proc.)
<i>Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas</i>				
AB "Linus Agro"	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su kontrolę įgyjančiu susiję ūkio subjektai</i>				
AS „Putnu fabrika Kekava“	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[5–10]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
<i>Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama</i>				
AB "Kauno grūdai"	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
<i>Su ūkio subjektu, kurio kontrolę įgyjama, susiję ūkio subjektai</i>				
AB „Kaišiadorių paukštynas“, AB „Vilniaus paukštynas“ ⁵⁷	[50–60]	[50–60]	[40–50]	[40–50]
Ūkio subjektas, kurio kontrolę įgyjama, ir su juo susiję ūkio subjektai kartu	[50–60]	[50–60]	[40–50]	[40–50]
Koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai kartu	[60–70]	[60–70]	[50–60]	[50–60]
<i>Konkurentai</i>				
Wipasz	[0–5]	[0–5]	[10–20]	[10–20]
Nematekas	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Animex	[5–10]	[5–10]	[5–10]	[5–10]
SuperDrob	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[5–10]
Gorni Spolka Z organ	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Romega	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Drobimex	[0–5]	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Bendras rinkos dydis	100	100	100	100

(309) Koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų užimama rinkos dalis 2017–2020 m. didmeninės prekybos šviežia vištiena rinkoje, vertinant pardavimus mažmeninės prekybos tinklų grupei Lietuvos Respublikoje, pagal pardavimų apimtį buvo šiek tiek (iki 5 proc.) mažesnė nei pagal vertę.

7.2. Poveikio konkurencijai įvertinimas

(310) Koncentracijos dalyvių bendra 2020 m. užimama didmeninės prekybos šviežia vištiena Lietuvos, Latvijos ir Šiaurės rytų Lenkijos teritorijoje rinkos dalis siekė [20–30] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį. Papildomai, vertinant didmeninės prekybos šviežia vištiena Lietuvos, Latvijos ir Šiaurės rytų Lenkijos teritorijoje rinkos dalis pagal gamybinius pajėgumus (pagal konservatyviausią iš pateiktų skaičiavimo būdų), koncentracijos dalyvių rinkos dalis siekė [5–10] proc.

(311) Be koncentracijos dalyvių atitinkamoje rinkoje veikia Cedrob, Animex, Wipasz, Superdrob, Nematekas ir kiti. Vertinant rinkos dalis pagal gamybinius pajėgumus (pagal konservatyviausią iš pateiktų skaičiavimo būdų), didžiausias rinkos dalis 2020 m. turėjo Lenkijos

⁵⁷ Vertinant 2017–2018 m. laikotarpį su ūkio subjektu AB „Kauno grūdai“ susijusių ūkio subjektų sąrašą taip pat patenka ir kooperatinė bendrovė „Baltoji Plunksnelė“, kurios veikla nuo 2019 m. perkelta į AB „Vilniaus paukštynas“.

Respublikos vištienos produkcijos gamintojai: Cedrob ([30–40] proc.), Wipasz ([10–20] proc.), Animex ([10–20] proc.) ir Superdrob ([5–10] proc.).

(312) Pagal koncentracijos dalyvių pateiktą konkursų analizę⁵⁸ darytina išvada, jog LAG ir KG nėra vienas kito artimiausi konkurentai vertinant konkursų būdu perkamą šviežios vištienos produkciją⁵⁹. Pagal pateiktus duomenis, LAG laimėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. konkursų, kuriuose dalyvavo, o jo artimiausias konkurentas buvo [KOMERCINĖ PASLAPTIS], kuriam LAG pralaimėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. konkursų, kuriuose jie dalyvavo kartu, kai pralaimėjimų dalis KG sudaro [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. Savo ruožtu, KG laimėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. konkursų, kuriuose dalyvavo, o jo artimiausias konkurentas buvo [KOMERCINĖ PASLAPTIS], kuriam KG pralaimėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. konkursų, kuriuose jie dalyvavo kartu, kai pralaimėjimų dalis LAG sudaro tik [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc.⁶⁰.

(313) Papildomai, pagal Konkurencijos tarybos surinktą informaciją, koncentracijos nagrinėjimo metu savo veiklą pradeda naujas konkurentas Lietuvoje – ŽŪB „Delikatesas“ (toliau – Delikatesas), kurio viščiukų skerdyklos gamybiniai pajėgumai siekia [KOMERCINĖ PASLAPTIS]vnt. broilerių per valandą, kurie atitinka KG valdomos AB „Vilniaus paukštyno“ skerdyklos pajėgumus ir yra vos mažesni, nei LAG valdomos skerdyklos ([KOMERCINĖ PASLAPTIS]vnt. broilerių per valandą) pajėgumai.

(314) Atsižvelgiant į koncentracijos dalyvių užimamas rinkos dalis bei į atitinkamoje rinkoje veikiančių konkurentų skaičių, manytina, jog dėl koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje.

Lietuvos Respublika

(315) Koncentracijos dalyvių bendra 2017–2020 m. užimama didmeninės prekybos šviežia vištiena Lietuvos Respublikoje pardavimų dalis siekė [50–70] proc. pagal vertę ir [40–60] proc. pagal apimtį, o 2020 m. siekė [50–60] proc. pagal vertę ir [40–50] proc. pagal apimtį, vertinant pardavimus visoms klientų grupėms Lietuvoje. Nagrinėjamo laikotarpio metu koncentracijos dalyvių bendra pardavimų dalis sumažėjo nuo [60–70] proc. iki [50–60] proc. pagal vertę ir nuo [50–60] proc. iki [40–50] proc. pagal apimtį.

(316) Pagal Konkurencijos tarybos surinktą informaciją iš distributorių grupės, didžioji dalis (5 iš 9) apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad jų klientų požiūriu vištienos produkcijos kilmė nėra reikšminga, kuomet dalis (2 iš 9) pažymėjo, kad lietuviškos kilmės vištienos produkcija vertinama labiau. Be to, apklausti ūkio subjektai nurodė, kad didžiausią konkurencinį spaudimą Lietuvos vištienos tiekėjams daro Lenkijos gamintojai (5 iš 7). Papildomai, didžioji dalis apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad turi galimybę pirkti vištienos produkciją iš Lenkijos gamintojų (7 iš 9).

(317) Pagal Konkurencijos tarybos surinktą informaciją iš gamintojų ir HoReCa klientų, dalis ūkio subjektų (4 iš 10) nurodė, kad didžiausią konkurencinį spaudimą Lietuvos vištienos tiekėjams daro Lenkijos gamintojai per kainodarą, kuomet likusi dalis (6 iš 10) nepateikė vertinimo. Papildomai, didžioji dalis apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad turi galimybę pirkti vištienos produkciją iš Lenkijos gamintojų (10 iš 14), o dar 2 iš 14 nurodė, kad tokią galimybę turi dalinai.

(318) Koncentracijos dalyvių bendra 2017–2020 m. užimama didmeninės prekybos šviežia vištiena Lietuvos Respublikoje pardavimų dalis siekė [50–70] proc. pagal vertę ir [40–70] proc. pagal apimtį, o 2020 m. siekė [50–60] proc. pagal vertę ir [40–50] proc. pagal apimtį, vertinant pardavimus mažmeninės prekybos tinklų grupei. Nagrinėjamo laikotarpio metu koncentracijos dalyvių bendra

⁵⁸ Koncentracijos dalyvių pateikta analizė apėmė 2018-10 – 2020-10 laikotarpį KG atveju ir 2020 m. laikotarpį LAG atveju.

⁵⁹ Pastebėtina, kad konkursai yra daromi privačios etiketės ir nežymėtos vištienos produkcijos pirkimams, o dėl gamintojo prekės ženklo vištienos produkcijos yra tariamasi atskirai; nėra žinoma, kokia dalis Lietuvoje, Latvijoje ir Šiaurės rytų Lenkijoje perkamos vištienos sudaro privačios etiketės ar nežymėtos produkcijos pirkimai, bet Lietuvoje 2019-2020 m. tai sudarė apie 68-75 proc. visos vištienos produkcijos

⁶⁰ Pagal Pranešimo priedą „Priedas CE1_aggregate_bidding_data_w_calculations“.

pardavimų dalis sumažėjo nuo [60–70] proc. iki [50–60] proc. pagal vertę ir nuo [60–70] proc. iki [40–50] proc. pagal apimtį.

(319) Be koncentracijos dalyvių, nagrinėjamo laikotarpio metu šviežios vištienos produkcijos prekybos veiklą vykdė bent 4 ūkio subjektai, kurių 2020 m. didmeninės prekybos šviežia vištiena Lietuvos Respublikoje pardavimų dalis (vertinant pardavimus mažmeninės prekybos tinklų grupei) viršijo 5 proc.: Wipasz ([10–20] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį), Nematekas ([10–20] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį) Animex ([5–10] proc. pagal vertę ir [10–20] proc. pagal apimtį), SuperDrob ([5–10] proc. pagal vertę ir [5–10] proc. pagal apimtį). Pastebėtina, kad visų Lenkijos Respublikos šviežios vištienos gamintojų pardavimų dalys Lietuvos Respublikoje didėjo: 2017–2020 m. Wipasz pardavimų dalis padidėjo nuo [0–5] proc. iki [10–20] proc. pagal vertę ir nuo [0–5] proc. iki [10–20] proc. pagal apimtį; Animex pardavimų dalis padidėjo nuo [5–10] proc. iki [5–10] proc. pagal vertę ir nuo [10–20] proc. iki [10–20] proc. pagal apimtį; SuperDrob pardavimų dalis padidėjo nuo [0–5] proc. iki [5–10] proc. pagal vertę ir nuo [0–5] proc. iki [5–10] proc. pagal apimtį. Lietuvos Respublikoje registruoto konkurento Nematekas rinkos dalis nagrinėjamo laikotarpio metu mažėjo – nuo [10–20] proc. iki [10–20] proc. pagal vertę ir nuo [10–20] proc. iki [10–20] proc. pagal apimtį.

(320) Papildomai nustatyta, kad šviežios vištienos produkcijos tiekėjai turi daugiau galimybių tiekti šviežios vištienos produkciją į Lietuvos Respublikoje veikiančius mažmeninės prekybos tinklus, kadangi vis didesnę šviežios vištienos produkcijos dalį mažmeninės prekybos tinklai įsigyja vykdydami privataus prekės ženklų žymėtos ir nežymėtos vištienos produkcijos pirkimo konkursus, kuriuose šviežios vištienos gamintojams dažniausiai yra taikomi kainos ir kokybės reikalavimai, o susitarimai dėl privataus prekės ženklų žymėtos ir nežymėtos vištienos produkcijos tiekimo su konkrečiais gamintojais nėra saistomi ilgalaikių įsipareigojimų.

(321) Pažymėtina, jog įsigyjant šviežios vištienos produkciją mažmeninės prekybos tinklai turi derybinę galią. Tai pasireiškia per didėjančią privataus prekės ženklo vištienos produkcijos pardavimų dalį bei galimybes įsigyti šviežios vištienos produkciją iš Lenkijos šviežios vištienos produkcijos tiekėjų. Koncentracijos nagrinėjimo metu konkurencijos taryba apklausė Lietuvos Respublikoje veikiančius mažmeninės prekybos tinklus ir nustatė, kad 58,3 proc. atsakymus pateikusių ūkio subjektų laiko Lenkijos gamintojus galinčiais faktiškai tiekti vištienos produkciją konkurencingomis kainomis iki apklaustųjų ūkio subjektų sandėliavimo vietų, o galimybę pirkti iš Lenkijos turi 75 proc. apklaustųjų ūkio subjektų.

(322) Pagal koncentracijos dalyvių pateiktą konkursų analizę⁶¹ nustatyta, kad vertinant konkursų būdu perkamą šviežios vištienos produkciją Lietuvos Respublikoje (pastebėtina, kad konkursai yra daromi privataus prekės ženklo ir nežymėtos vištienos produkcijos pirkimams, kas 2019-2020 m. sudarė apie [60–80] proc.⁶² visos vištienos produkcijos) KG laimėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS]proc. konkursų, kuriuose dalyvavo, o jo artimiausias konkurentas yra [KOMERCINĖ PASLAPTIS], kuriam KG pralaimėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. konkursų, kuriuose jie dalyvavo kartu, kai pralaimėjimų dalis LAG sudarė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. LAG laimėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. konkursų, kuriuose dalyvavo, o jo artimiausias konkurentas buvo [KOMERCINĖ PASLAPTIS], kuriam LAG pralaimėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. konkursų, kuriuose jie dalyvavo kartu⁶³.

(323) Koncentracijos dalyviai nurodo, kad Lenkijos gamintojai „*pasižymi pačiomis žemiausiomis šviežios <...> vištienos kainomis visoje Europoje*“ bei „*kaina Lietuvoje yra viena mažiausių ES būtent dėl importo ir konkurencinio spaudimo iš Lenkijos*“, dėl ko pagrindinį konkurencinį spaudimą jaučia ne vienas iš kito, bet iš Lenkijos gamintojų. Tai, kad Lenkijos gamintojų pardavimų dalis mažmeninės prekybos tinklams Lietuvoje didėjo 2017–2020 m. parodė (319) pastraipoje nurodytas Lenkijos šviežios vištienos gamintojų pardavimų dalių Lietuvoje didėjimas, kuris, vertinant Lenkijos gamintojų pardavimų dalis bendrai, sudarė nuo [5–10] proc. iki

⁶¹ Koncentracijos dalyvių pateikta analizė apima 2018-10 – 2020-10 laikotarpį KG atveju ir 2020 m. laikotarpį LAG atveju.

⁶² Pagal Konkurencijos tarybos surinktus duomenis.

⁶³ Pagal Pranešimo priedą „Priedas CE1_aggregate_bidding_data_w_calculations“.

[30–40] proc. ir nuo [10–20] proc. iki [30–40] proc. Papildomai, Lenkijos gamintojų konkurencinį spaudimą koncentracijos dalyviams parodė ir skirtumai tarp 2020 m. vidutinių vištienos produkcijos tiekimo didmeninių kainų⁶⁴: KG vidutinė kaina siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur/kg, LAG – [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur/kg, o Wipasz, Animex, Superdrob, Drobimex vidutinės kainos siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur/kg, [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur/kg, [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur/kg ir [KOMERCINĖ PASLAPTIS] Eur/kg.

(324) Vadovaujantis Konkurencijos tarybos surinkta informacija nustatyta, kad svarbiausi kriterijai renkant šviežios vištienos produkcijos tiekėjus yra kaina (100 proc. atsakymų) ir kilmės šalis (40 proc. atsakymų). Be to, koncentracijos dalyviai pateikė vartotojų apklausos rezultatus, kurie indikuoja, kad svarbiausi veiksniai renkant šviežios vištienos produktus yra produkcijos kilmė (31 proc.), auginimas be antibiotikų (29 proc.), kaina (25 proc.) ir prekės ženklas (11 proc.).

(325) Nors dalis mažmeninės prekybos tinklų atsakymų bei vartotojų apklausos rezultatų rodo, kad lietuviškos kilmės vištienos produkcija yra svarbi ir galimai nepakeičiama su kitokios kilmės vištienos produkcija tam tikrai galutinių vartotojų kategorijai, akcentuojama, kad koncentracijos dalyviai parduoda skirtingos kilmės vištienos produkciją – KG parduoda lietuviškos kilmės, kuomet LAG – latviškos kilmės.

(326) Atsižvelgiant į tai, kad dalis apklaustų ūkio subjektų nurodė, kad koncentracijos dalyviai yra artimi konkurentai, iš kurių vienas ūkio subjektas pažymėjo, jog koncentracijos dalyviai tiekia specifines savybes turinčią vištieną (vištieną be antibiotikų), Konkurencijos taryba atskirai įvertino didmeninės šviežios vištienos produkcijos be antibiotikų pardavimus: LAG atveju 2020 m. tokią savybę turėjo [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. parduodamos vištienos produkcijos, kuomet KG atveju – [KOMERCINĖ PASLAPTIS]. Be to, mažmeninės prekybos tinklai nurodė, kad tokio pobūdžio produkciją, be koncentracijos dalyvių, Lietuvos Respublikoje tiekia SuperDrob ir Drosed.

(327) Galiausiai, šviežios vištienos produkciją mažmeninės prekybos tinklams artimiausiu metu planuoja tiekti potencialus konkurentas Delikatesas. Pagal Konkurencijos tarybos turimą informaciją, Delikateso šviežios vištienos produkcijos planuojami pardavimai Lietuvoje esantiems mažmeninės prekybos tinklams sudarytų [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. visų 2020 m. šviežios vištienos pardavimų mažmeninės prekybos tinklams, kai LAG pardavimų dalis siekė [KOMERCINĖ PASLAPTIS] proc. Delikatesas planuoja tiekti visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje savo (t.y. gamintojo) prekės ženklo ir prekybos tinklų privataus prekės ženklo šviežios vištienos produkciją, o nežymėtos vištienos produkcijos tiekti neplanuoja. Be to, Delikatesas nurodė, kad planuoja „*tiekti rinkai sveiką produkciją, t.y. užaugintą be antibiotikų*“. Vertinant konkurencinį spaudimą iš Lenkijos, Latvijos bei Estijos šviežios vištienos tiekėjų, Delikatesas pažymėjo, jog „*tik Lenkijos gamintojai daro konkurencinį spaudimą Lietuvos vištienos tiekėjams. Dėl kainų*“.

(328) Atsižvelgiant į tai, kad 1) koncentracijos dalyvių šviežios vištienos produkcijos 2017–2020 m. pardavimų dalis mažėjo, 2) koncentracijos dalyviai nėra vienas kito artimiausi konkurentai vertinant privataus prekės ženklo šviežios vištienos produkcijos konkursų duomenis 3) privataus prekės ženklo ir nežymėtos šviežios vištienos produkcijos pardavimų dalis didėjo, 4) lenkiškos kilmės šviežios vištienos produkcijos pardavimų dalis didėjo, 5) didžioji dalis apklaustų ūkio subjektų, perkančių šviežią vištieną, turi galimybę pirkti vištieną iš Lenkijos, 6) potencialus konkurentas Delikatesas planuoja 2021 m. pradėti savo veiklą, darytina išvada, jog dėl nagrinėjamos koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija vertinant šviežios vištienos produkcijos prekybą Lietuvos Respublikoje.

8. Konglomeratinių pasekmių vertinimas

(329) Kaip nurodyta Nehorizontaliųjų susijungimų gairėse, mišrieji susijungimai yra tokie, kai susijungia įmonės, nesusijusios vien horizontaliaisiais (konkurentės toje pačioje atitinkamoje rinkoje) ar vien vertikalaisiais (tiekėjo–kliento) ryšiais. Paprastai daugiausia dėmesio skiriama glaudžiai susijusiose rinkose veikiančių įmonių susijungimams (pvz., susijungimams, apimantiems vienas kitą

⁶⁴ Pateikti skaičiavimai neatsižvelgia į skirtumus tarp parduodamų šviežios vištienos produktų kategorijų.

papildančių produktų tiekėjus arba produktų, kuriuos dažniausiai perka ta pati klientų grupė galutiniam vartojimui, grupei priklausančių produktų tiekėjus).

(330) Nagrinėjamos koncentracijos dalyviai veikia įvairiose rinkose, kurios galėtų būti vertinamos kaip glaudžiai susijusios rinkos. Toliau pasisakoma tik dėl šiame Nutarime nurodytų atitinkamų rinkų, kurios vertintinos kaip glaudžiai susijusios rinkos žemės ūkio sektoriuje.

(331) Pranešime apie koncentraciją pateikta bei koncentracijos nagrinėjimo metu surinkta informacija rodo, kad prekybos augalų sėklomis, augalų apsaugos priemonėmis, mineralinėmis trąšomis, pasėlių supirkimo ir pasėlių pardavimo rinkos vertintinos kaip glaudžiai susijusios rinkos.

(332) Kaip nurodyta Pranešime, augalų apsaugos priemonės perkantys ūkio subjektai užsiima augalininkyste. Todėl, be kita ko, jie taip pat gali pirkti trąšas ir sėklas, kurios būtinos augalininkystės veiklai vykdyti. Atitinkamai prekybos mineralinėmis trąšomis rinka, prekybos sėklomis rinka laikytinos gretimomis rinkomis prekybos augalų apsaugos priemonėmis atžvilgiu, nes šias prekes (paslaugas) gali pirkti ta pati pirkėjų grupė. Be to, augalų apsaugos priemonės naudojamos auginti pasėlius, todėl kitais ryšiais susijusiomis su augalų apsaugos priemonių prekyba galėtų būti laikomos tokios rinkos/veiklos kaip pasėlių auginimas, bei visos kitos veiklos, susijusios su išaugintų pasėlių panaudojimu: pasėlių supirkimas, prekyba žaliavomis pašarams ir pašarų gamyba, nes pašarų gamybai naudojamos grūdinės kultūros. Ryšys su pasėlių supirkimo veikla atsiranda ir dėl to, kad šias kultūras auginantys augalų apsaugos priemonių pirkėjai parduoda savo užaugintus pasėlius ūkio subjektams, prekiaujantiems augalų apsaugos priemonėmis, mineralinėmis trąšomis, sėklomis ir pan.

(333) Nehorizontalių susijungimų vertinimo gairių 93–94 punktuose nurodyta, kad pagrindinė su mišriais susijungimais susijusi problema yra galimybių ribojimas. Produktų deriniai susijusiose rinkose gali susijungusiai įmonei suteikti galimybę ir paskatą pasinaudojant tvirta padėtimi vienoje rinkoje, sustiprinti padėtį kitoje rinkoje, taikant produktų susiejimo, sujungimo arba kitokią išstūmimo praktiką. Tam tikrais atvejais dėl tokios praktikos gali sumažėti įmonių, kurios yra arba gali būti konkurentės, gebėjimas arba paskata konkuruoti. Dėl to gali sumažėti konkurencinis spaudimas susijungusiai įmonei, ir todėl ji galėtų didinti kainas. Vertinant tokio scenarijaus tikėtinumą, paprastai nagrinėjama ar susijungusioji įmonė vartotojų rinkose būtų pajėgi riboti konkurentų galimybes, ar ji turėtų ekonominę paskatą taip elgtis, ir ar galimybių ribojimo strategija labai pakenktų konkurencijai ir kartu vartotojams. Šie veiksniai dažnai nagrinėjami kartu, nes yra glaudžiai susiję. Kaip nurodyta Europos Komisijos praktikoje⁶⁵ tam, kad produktų susiejimas sąlygotų konkurencijos ribojimą, būtina, kad susijungęs subjektas galėtų pasinaudoti savo dominuojančia padėtimi vieno produkto rinkoje susiejant jį su kitu, papildomu produktu. Be to, norint, kad tokia strategija būtų pelninga, turi egzistuoti pagrįsta tikimybė, kad konkurentai negalės pasiūlyti konkurencinio atsako ir kad dėl tokio susiejimo konkurentai bus priversti išeiti iš rinkos. Galiausiai, kai konkurentai išeitę iš rinkos, susijungusi įmonė turi sugebėti vienašališkai didinti kainas ir toks padidėjimas turi būti ilgalaikis, be realios grėsmės, kad iš rinkos išstumti ar nauji konkurentai įeis į atitinkamas rinkas.

(334) Koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad koncentracijos dalyviai neturi pakankamai stiprios padėties atitinkamose rinkose tam, kad būtų galima juos vertinti kaip dominuojančius. Nors tam tikrose rinkų segmentuose koncentracijos dalyvių pardavimų dalis lyginant su konkurentais yra didesnė, tačiau atitinkami pardavimai savaime nerodo dominavimo atskirose kategorijose dėl nagrinėtų rinkų specifikos: pakankamo konkurentų skaičius, konkurentų parduodamų produktų įvairovės, nesamų reikšmingų apribojimų konkurentams padidinti savo pardavimus, įskaitant ir naujose kategorijose, kai kuriose rinkose reikšmingą konkurencinį spaudimą sudaro ir užsienio tiekėjai ir kt.

(335) Nagrinėjimo metu nenustatyta, kad koncentracijos dalyvių tiekiami produktai (prekės) ar atskiros produktų kategorijos būtų išskirtinės ar būtinos atitinkamų produktų pirkėjams, taip pat nustatyta, kad visose prekių rinkose egzistuoja alternatyvūs produktai, kuriuos pirkėjai galėtų pirkti iš koncentracijos dalyvių konkurentų.

⁶⁵ Europos Komisijos sprendimas byloje Nr. [COMP/M.3304 – GE / AMERSHAM](#), 37 paragrafas.

(336) Surinkti duomenys taip pat rodo, kad nagrinėtose glaudžiai susijusiose rinkose yra pakankamas skaičius efektyvių konkurentų, prekiaujančių tuose pačiuose segmentuose kaip ir koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai, kurie galėtų veiksmingai atsakyti į susijungusių įmonių susiejimo strategijas, pavyzdžiui, mažindami kainas, siūlydami panašius produktų apjungimus („krepšelius“) ar naujus produktus atitinkamose produktų kategorijose.

(337) Papildomai pažymėtina, kad pagrindiniai žemės ūkio sektoriuje veikiantys ūkio subjektai yra aktyvūs iš esmės visose glaudžiai susijusiose atitinkamose rinkose (ar tų rinkų atskirų produktų kategorijose), nors skirtingomis apimtimis. Įvairūs atitinkamose rinkose veikiantys ūkio subjektai ir šiuo metu siūlo produktų „krepšelius“ vartotojams bei sudaro galimybę už tam tikras prekes atsiskaityti grūdais ar pan., todėl tikėtina ir toliau galėtų teikti įvairaus pobūdžio bei apimties pasiūlymus taip konkuruojant su koncentracijos dalyviais.

(338) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, koncentracijos nagrinėjimo metu nustatyta, kad nors atskirų produktų susiejimas ir yra galimas, tačiau dėl aukščiau nurodytų priežasčių tikėtina, kad toks susiejimas nesukeltų reikšmingo konkurencijos ribojimo atitinkamose rinkose.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Leisti vykdyti koncentraciją AB „Linas Agro Group“ įsigyjant 100 proc. UAB „TABA Holding“, 85,9073 proc., akcinės bendrovės „Kauno grūdai“, 87,6078 proc. akcinės bendrovės „Vilniaus paukštynas“, 91,5467 proc. akcinės bendrovės Kaišiadorių paukštynas, 100 proc. UAB „Kormoprom invest“ ir 79,2463 proc. akcinės bendrovės „Zelvė“ akcijų bei įgyjant vienvaldę pastarųjų bendrovių kontrolę pagal pateiktą pranešimą apie koncentraciją.

Nutarimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas